

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Ε

ΜΕΤΑ ΕΚΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 4 ΜΑΙΟΥ 1880.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

Ὁ Μ. Baultaen διάσημος Γάλλος, φιλόσοφος, ἐργαζόμενος ποτε ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ, εἶδεν εἰσερχόμενον βιαίως καὶ μὲ τρόπον ὄλως ἀνοίκειον ἀρχαῖον φίλον του, τὸν στρατηγὸν Ν. ὅστις πλήρως ἐκπλήξεως καὶ τρόμου συνάμα τῷ ἀπευθύνει τὴν ἀκόλουθον ἐρώτησιν: πιστεύεις εἰς τὰ θαύματα; Ὁ φιλόσοφος παρατήρησας τὴν ταραχὴν τοῦ φίλου του, οὐτινος οὐδέποτε ἤκουσε ποιῶντα τοιαύτας ἐρωτήσεις, εἰς ἃς σπανιώτατα ἢ καὶ οὐδέποτε ἐπασχολοῦνται οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἄρειου, ἠπόρησε καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς δὲν ἀπήντα πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὅστις διὰ τοῦτο τῷ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐρώτησίν του.

Τότε ὁ φιλόσοφος λέγει πρὸς τὸν φίλον του

στρατηγόν: Ἄγνοῶ τί νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σου ταύτην. Ἐκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ φρονῇ καὶ πιστεύῃ ὅ,τι βούλεται. Ὅθεν ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἐπιρρεάσω ἐπὶ τῆς συνειδήσεώς σου, μάλιστα δὲ προκειμένου περὶ τοιούτων σπουδαίων καὶ λεπτῶν ζητημάτων.

Ὁ στρατηγὸς ὁμῶς περίεργος τὰ μέγιστα, λέγει πρὸς τὸν φιλόσοφον: βλέπω ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖς νὰ μοὶ ἀπαντήσης εἰς ὅ,τι σὲ ἐρωτῶ ἀλλὰ προσπαθεῖς νὰ ἀπαλλαγθῆς δι' ὑπεκρυγῶν. Ἐν τούτοις δὲν κινῶμαι ὑπὸ ἀπλῆς μόνον περιεργείας, οὐδὲ βούλομαι νὰ ἀναμιχθῶ εἰς ὅ,τι δὲν με ἐνδιαφέρει, καθότι γνωρίζεις ὅτι εἶμαι ὄλως ἀπαθῆς πρὸς τὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα, ἀλλ' ἐρχομαι νὰ συμβουλευθῶ σὲ τὸν φιλόσοφον, ὅστις δεῖον νὰ ἔχῃς εὐρυτέρας γνώσεις καὶ πλειοτέραν πείραν ἀπὸ ἐμέ, ἀπλοῦς τῆς πατρίδος στρατιώτης, ἥμισυ σκεπτόμενος περὶ τῶν πραγμάτων τῆς μελλούσης ζωῆς. θέλω δὲ νὰ

μάθω παρὰ σοῦ, ὅχι ἐὰν ὑπάρχη μέλλουσα ζωὴ, καθότι οὐδεμίαν περὶ τούτου ἔχω ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ ἐὰν ἡ μέλλουσα αὕτη ζωὴ δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς παρούσης.

Μέγα ζήτημα θίγεις, τῷ ἀπαντᾷ ὁ φιλόσοφος, ὅπερ ἀπαιτεῖ χρόνον πολὺν πρὸς ἀνάπτυξιν. Ἄλλ' ὅμως εἶπέ μοι πόθεν ὁρμώμενος ἐπεθύμησας νὰ ἐξετάσῃς πράγματα εἰς ἃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἐνασχολεῖσαι;

Καὶ ὅμως δὲν θὰ μοὶ ὠμίλεις οὕτω, λέγει ὁ στρατηγός, ἐὰν ἐβλεπες ὅ,τι ἐγὼ εἶδον. Τὴν αἰφνίδιον ἴασιν τῆς δωδεκαετοῦς ἀνεψιᾶς μου! Ἀπὸ ἕξ μηνῶν ὀλεθρία νόσος κατεβασάνιζεν αὐτήν, νόσος ἣτις ἦτο ἀκατάληπτος καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς διασημοτέρους ἰατροὺς τῆς πόλεως. Ἡ ἴασις δὲ αὕτη ἐπῆλθεν αὐτῇ, πρὸ τῶν ποδῶν τῶν ἁγίων λειψάνων τοῦ Ἁγίου Παύλου, ἀροῦ πρῶτον ἐπὶ ἐννέα ὀλοκλήρους ἡμέρας πλῆθος ἐναρέτων ψυχῶν ἐδέοντο παρ' αὐτοῦ τὴν χάριν ταύτην. Ἐρχομαι δὲ νὰ σὲ ἐρωτήσω ἐὰν ποτε ἐγένετο ἢ εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ τοιοῦτόν τι.

Ἄλλὰ, στρατηγέ, εἶσαι βέβαιος εἰς ὅ,τι μοὶ λέγεις; Εἶδον, σοὶ λέγω, εἶδον ἰδίῳις ὄμμασι τὴν ἴασιν ταύτην τῆς ἀνεψιᾶς μου.

Συναισθανθεὶς τότε ὁ φιλόσοφος ὅτι προσέβαλέ πως τὴν φιλοτιμίαν τοῦ φίλου του καὶ θέλων, ἐπιτείνων τὴν διαμονὴν του, νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ ἀρκούντως διήγειρε τὴν περιέργειάν του εἶπεν αὐτῷ: Καταπραῦνθητι στρατηγέ καὶ διηγήθητί μοι ἀταράχως τὸ γεγονός, οὔτινος ὑπῆρξας αὐτόπτης μάρτυς. Ἐχω πλήρη πεποίθησιν εἰς τοὺς λόγους σου, καθότι εἶσαι ἔλλογος ἀνὴρ καὶ δὲν θέλω νὰ πλανᾶσαι μακρὰν τῆς ἀληθείας. Κατάθεσον ὅθεν πᾶν ὅ,τι εἶδες ὡς μάρτυς ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς δικαιοσύνης.

Εἶναι ὀλόκληρος ἱστορία, τῷ ἀπεκρίθη ὁ στρατηγός, θὰ προσπαθῆσω δὲ ὅσον τὸ δυνατόν νὰ συντέμνω αὐτὴν διηγούμενος τὰ κυριώτερα γεγονότα.

Γνωρίζεις, ὅτι ὁ ἀδελφός μου, ὅστις κατέχει ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῇ κυβερνητικῇ σφαίρᾳ, ἔχει δύο θυγατέρας, ὧν ἡ μία εἶναι πεντεκαίδεκα ἐτῶν, ἡ δ' ἄλλη δώδεκα. Ἀπολέσας κατὰ δυστυχίαν τὴν μητέρα των, ἀπεφάσισε νὰ θέσῃ αὐτὰς ὑποτρόφους εἰς τι παρθεναγωγεῖον τῶν Παρισίων· τὰς ἐνεπιστεύθη δὲ εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἀδελφῆς μας, ἣτις, ἐκτὸς τῆς ἐξόχου αὐτῆς εὐφυΐας, κέκτηται πάντα τὰ προσόντα ἐκεῖνα, ἅπερ χαρακτηρίζουσι τὸν καλὸν χριστιανόν. Μετὰ τινα χρόνον ἡ μικροτέρα τῶν ἀνεψιῶν μου ἠσθένησε βαρέως ὑπὸ τινος παραδόξου νόσου, ἣτις εἶχε διαφόρων ἀσθενειῶν συμπτώματα, ὥστε οὐδ' αὐτὸς

ὁ ἐμπειρότερος ἰατρός τῆς πρωτεύουσῃς ἠδύνατο νὰ διαγνώσῃ αὐτήν.

Τὸ δυστυχὲς τέκνον ὀλονέν ἠλλοιοῦτο ὑπὸ ὑπερβάλλοντος πυρετοῦ καὶ σφοδρῶν πόνων τῆς κεφαλῆς. Ἡ ὄρασις τῆς ἦτο διπλῆ ὡς ἐκ τῆς παραλληλίας τῶν ὀφθαλμῶν καὶ οἱ μῆς τοῦ λαιμοῦ σκληρυνόμενοι ὀλονέν, ὡς ἐν τῷ Τετάνῳ, παρέκκλινον τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἦν τότε δυσκόλως ἐπανέφερον εἰς τὴν φυσικὴν τῆς κατάστασιν. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ἦτο πάντοτε ἰσχυρῶς προσηλωμένη ἐπὶ τοῦ σώματος· ἐν γένει δὲ ἡ νέα εὐρίσκετο εἰς ἐντελῆ ἀδράνειαν τῶν λειτουργιῶν τοῦ σώματος, εἰς παραλυσίαν τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων καὶ εἰς ἀδυναμίαν τῶν πεπτικῶν, κατελαμβάνετο δὲ ὑπὸ σφοδρῶν σπασμῶν. Ὅτε δὲ ἡμέραν τινα κατὰ συμβουλήν τοῦ ἰατροῦ ἐξήγαγον αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας διὰ τῆς ἀμάξης ὅπως ἀναπνεύσῃ καθαρὸν καὶ ὑγιεινὸν αἶρα, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτὴν ἀμέσως εἰς τὰ ἴδια καθότι ἡ κατάστασις τῆς ἐτι μᾶλλον ἐξησθένει.

Μετὰ παρέλευσιν ἀρκετοῦ χρόνου, ὅτε οἱ ἰατροὶ ἀπώλεσαν πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας, ἡ θεία καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς ἀσθενούς, ἔχουσαι πλήρη πεποίθησιν εἰς τὰ θεῖα, ἀπεφάσισαν ὅπως καταφύγωσιν εἰς τὴν παντοδυναμίαν καὶ ἀγαθότητα τοῦ Ἐψίστου, ὅστις ἐστὶν ἀληθῶς ὁ ἀνώτατος τῶν ἰατρῶν, ὡς ὧν ὁ πάροχος τῆς ζωῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐπὶ ἐννέα κατὰ συνέχειαν ἡμέρας προσήυχοντο ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Παύλου, οὔτινος τότε ἐώρταζον τὴν ἀνακομιδὴν τῶν ἁγίων λειψάνων. Ὁ ἀδελφός μου, ὅστις καὶ αὐτὸς εἶναι καλὸς χριστιανός, ἀπεφάσισεν ὅπως κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεταφέρῃ τὴν ἀσθενῆ ἐντὸς φερέτρου ἐμπροσθεν τῶν ἁγίων λειψάνων, ἅτινα ἦταν ἐκτεθειμένα ἐντὸς παρεκκλησίου τινός. Ἡ ἀσθενής, ἣτις μέχρι τοῦδε ἦτο ἡμιθανής καὶ ἀναίσθητος, συγκατετέθη εἰς τοῦτο, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ πατὴρ συνώδευσεν αὐτὴν μετὰ τῆς θείας καὶ τῆς μεγαλητέρας θυγατρὸς του εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἤκουσε τὴν θεϊαν λειτουργίαν καὶ μετέλαβε τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Ἀκολουθῶν ὁ πατὴρ τῆς μετὰ κόπου λαβῶν αὐτὴν ἐπὶ τῶν βραχιόνων του ὡς νεκράν, πίπτει γονυκλινῆς πρὸ τῶν ἁγίων λειψάνων. Μόλις δ' ἐγγίσασα ἐπ' αὐτῶν ἡ ἀσθενής ἀμέσως ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ παρακαλῇ τὸν πατέρα τῆς ὅπως τὴν ἀφήσῃ νὰ καθῆσθαι. Κατ' ἀρχάς, ὁ πατὴρ ἠρόνηθη τὴν αἰτησίαν τῆς ταύτην, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ τί συνέβαινε. Ἄλλ' αὕτη καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτὰ ἐπιμόνωσ αἰτούσα νὰ καθῆσθαι· ὁ πατὴρ τότε τὴν ἀρξασε νὰ καθῆσθαι, αὕτη δὲ ἴσταται ὀρθία ἐπὶ τοῦ βήματος τοῦ Προσκυνητηρίου, ἄνευ οὐδενός στήριγματος. Ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ ὠμοὶ τῆς ἔλαβον τὴν φυσικὴν

των θέσιν, ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ σώματος εἰς ὃ πρότερον ἦτο προσκεκολλημένη, αἱ δὲ κνήμαι ἀνέλαβον τὰς νεκρωθείσας αὐτῶν δυνάμεις. Ὅπως τεταραγμένοι ὁ πατήρ τὴν ἔλαβε καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν βραχιόνων του καὶ τὴν ἐπανεφέρην εἰς τὴν κλίνην της. Αὕτη ὅμως τότε ἀναστᾶσα μόνη της ἐζήτησε βιβλίον τι ὅπως προσευχηθῆ ἐπ' ὀλίγον ἔτι. Ἡ ἀγγελία τῆς αἰφνιδίου ταύτης θεραπείας διαδίδεται τότε ἐντὸς τοῦ ναοῦ ὅστις ἦτο πλήρης χριστιανῶν, καὶ οἵτινες γονυκλινεῖς καὶ ἐν κατανοκτικῇ καρδίᾳ ἠὺχαρίστησαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν χάριν ταύτην, ἣν ἀπέδωκε τῇ βαρυσταλοῦσῃ οἰκογενεῖᾳ μου.

Κατεπεύγουσα ἐργασία ἐμποδίσασά με δὲν ἠδυνήθην νὰ τοὺς ἀκολουθήσω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄλλως τε δὲν ἠλπίζον ὅτι ἡ παρουσία ἐνός ἀσεβοῦς ὡς ἐμοῦ ἠδύνατο νὰ φανῆ χρήσιμος εἰς τι. Τεταραγμένος ἐπερίμενον αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν νομίζων ὅτι ἦτο ἀνόητος ἢ πρᾶξις αὕτη τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἦτις κατ' ἐμὲ ἤθελεν ἐπὶ μᾶλλον ἐξασθενήσει τὸ παιδίον. Ὁ ἀδελφός μου ὅμως ὡς ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας δρομείως θέτει τὴν θυγατέρα του ἐπὶ τῆς ἀγκάλῃς μου, ἐκ δὲ τῆς ταραχῆς ὑφ' ἧς ἦτο κατειλημμένος ἐνόμισα ὅτι τὸ τέκνον ἀπέθανε καὶ ἔσπευσα νὰ θέσω αὐτὸ ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ἀλλ' ὅτε εἶδον τὴν ἀνεψίαν μου, ἣν ἐνόμιζον ὅτι ἀπώλεσα ἤδη, ἐγειρομένην μόνην της ἐπὶ τῆς κλίνης, ἔμεινα ἐκστατικὸς καὶ ἀνεφώνησα τρέμων ἐκ φόβου συνάμα καὶ χαρᾶς Μαθίλδῃ, ἐὰν ἐθεραπεύθῃς, ἔλθε καὶ ἐναγκαλισθητί με. Ἡ Μαθίλδῃ ἐγείρεται πάραυτα, καταβαίνει τῆς κλίνης καὶ ἀφοῦ ἔκαμε βήματά τινα ρίπτεται εἰς τὸν τράχηλόν μου, ὃν περιέσφιγγε διὰ τῶν βραχιόνων της, ἐνῶ ἐγὼ περιέπτυσσον αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ἦτις σφοδρῶς ἐπαλλεν ἐν τοῖς στέρνοις μου. Μοὶ διηγήθη τότε μόνη της ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἤγγισεν ἐπὶ τῶν ἀγίων λειψάνων ἠτθάνθη τι ἀφαιρούμενον ἐκ τοῦ λαιμοῦ της. Ὁ ἰατρός τῆς οἰκογενείας, ὅστις προσεκλήθη πάραυτα, τὴν ἐξέτασε καὶ ἐδῆλωσεν ὅτι ἰάθη· μετὰ δὲ τὴν διηγήσιν τῶν ὅσων συνέβησαν εἶπεν: α Ὁ Ἅγιος Πουλος εἶναι ἰατρός πολὺ ἀνώτερος ἐμοῦ. »

Τὴν ἐπαύριον περὶ τὰς ὀκτῶ ὥρας ἡ νέα ἐνδύεται μόνη ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἐγένετο μεγαλοπρεπὴς λειτουργία πρὸς δοξολογίαν τοῦ Ἰψίστου. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς μεταλήψεως τῶν ἀχράντων μυστηρίων διηυθύνθη ἄνευ στηρίγματος πρὸς τὸ θυσιαστήριον, ὅπου ἀφοῦ προσεκύνησεν, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν θέσιν της. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεσκέψθη τὸν ἰατρὸν τῆς οἰκίας ὅστις ὅτε τὴν εἶδε στηριζομένην ἐπὶ τοῦ βραχιονοῦ μου νὰ ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας

ἐπανελάβεν ὅτι ἰάθη ἐντελῶς. Ἦδη οὐδένα αἰσθάνεται πόνον καὶ περιπατεῖ ἐλευθέρως ἐντὸς τῆς οἰκίας. Ἦλθον λοιπὸν κομίζων πρὸς σε εἰδήσεις ὅπως νέας, ἔκθαμβος ἔτι ὢν ἐξ ὅσων εἶδον καὶ ἤκουσα. Θέλω δὲ νὰ μάθω παρά σου, ὅστις εἶσαι εἰς ἐκ τῶν μάλᾳ διακεκριμένων φιλοσόφων, τί φρονεῖς περὶ ὅσων σοὶ διηγήθην· πρὸς τούτοις γνωρίζεις καλῶς, ὅτι, ἂν καὶ οὐδόλως εἰμι ἐχθρὸς τῆς θρησκείας, ἣν σέβομαι, συνδιατρίβω μᾶλλον μετὰ τῶν φιλοσόφων ἢ τῶν ἱερέων. Ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καθ' ἣν τὰ μάλᾳ συνεκινήθην, ἐξ ὅσων εἶδον καὶ ἤκουσα, κρίνω ὀρθὸν νὰ ἐξετάσω σπουδαίως τὸ συμβάν μετὰ τινος ἐλλόγου ἀνδρὸς καὶ ἐπιστήμονος· δὲν εὖρον δὲ καταλληλότερόν σου.

Σὲ εὐχαριστῶ, τῷ λέγει ὁ φιλόσοφος, στρατηγὲ διὰ τὴν πρὸς με ὑπόληψιν καὶ ἐμπιστοσύνην σου, ἀλλ' ὅμως φρονῶ ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σοὶ φανῶ χρήσιμος κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην· μία δὲ λέξις ἀρκεῖ, ὅπως ἐννοήσῃς τὴν αἰτίαν. Ἡ φιλοσοφία ἔχουσα ὡς ἀρχὴν τὸ μὴ λαμβάνειν ὑπ' ὄψιν πράγματα ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς λογικῆς, οὐδόλως ἐπασχολεῖται εἰς τὰ ὑπερφυσικὰ γεγονότα, διαρρήδην ἐκδηλοῦσα ὅτι δὲν δύναται νὰ διαγνώσῃ αὐτά. Διὰ τοῦτο πολλοὶ φιλόσοφοι ἀρνοῦνται καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν.—Κατ' ἐμὴν ὁμῶς γνώμην, ὅστις δὲν δύναται νὰ ὀρίσῃ τὴν ἀληθειαν αὐτῶν, δὲν προβαίνω μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, ἀρκούμενος νὰ ἀφίνω τὰς συζητήσεις καὶ τοὺς ὀρισμοὺς τῶν τοιούτων πραγμάτων εἰς τοὺς ἀρμοδίους. Φρονῶ δὲ ὅτι οὐδεμίαν προξενεῖ βλάβην τὸ νὰ παραδέχῃται τις τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν καθότι σέβομαι τὴν ἐλευθερίαν, ἣτις ἐδώρηθη τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τοῦ Ἰψίστου, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε θὰ ἐξετάσω οὐδὲ θὰ ἐκφέρω γνώμην περὶ πράγματος, ὅπερ ἀποκαλοῦσιν ὑπερφυσικόν.

Πρὸς δὲ κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν μέθοδον, ἣτις ἐστὶν ὅπως ἐμπειρικὴ, ὀφείλομεν μετὰ τῆς μεγίστης λεπτομερείας καὶ προσοχῆς νὰ ἐξακριβώσωμεν τὰς αἰτίας τῶν γεγονότων πρὶν ἢ ἐξαγάγωμεν τὰ συμπεράσματα καὶ τὰς συνεπείας αὐτῶν. Ἐνταῦθα δὲ τί συμβαίνει; Πρῶτον συμπτώματα μεγάλης καὶ σοβαρᾶς ἀσθενείας, περὶ ἧς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀμφιβάλωμεν, καθότι διάσημοι καὶ σοφοὶ ἰατροὶ τὴν ἐξέτασαν. Μετὰ ταῦτα ἐπέργεται αἰφνιδίως θεραπεία, ἣτις ὑπεμφαίνει τι τὸ παράδοξον· τὴν νοσηρὰν, δηλονότι, ἐκείνην κατάστασιν διαδέχεται ἡ αἰφνιδίως ἐπάνοδος τῆς υἰείας. Ἐπάρχει ἐνταῦθα σειρά γεγονότων, ὧν δὲν δυνάμεθα νὰ διαγνώσωμεν τὴν ἀμεσον σχέσιν, οὐδὲ νὰ ὑποδείξωμεν κατὰ τὴν λογικὴν ἐπιστήμην τὴν ἀλληλουχίαν· ὥστε ὡς μοὶ διηγή-

θης ἡ ὑγεία ἐπανῆλθε διὰ τῶν πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως ὑμῶν. Ἐὰν δὲ ἐπιχειρήσωμεν νὰ συνδέσωμεν τὰ γεγονότα ταῦτα θὰ φανῶμεν λίαν τολμηροὶ καὶ κινδυνεύομεν νὰ περιπέσωμεν εἰς τὸ σύστημα: *post hoc ergo propter hoc*. Καθότι ἐπὶ τέλους μὴ δυνηθέντες νὰ ἐννοήσωμεν τὴν αἰτίαν τῆς αἰφνιδίου ταύτης ἀναρρώσεως θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἀποδώσωμεν αὐτὴν κατὰ τὴν λογικὴν εἰς τὴν ἐπήρειαν τῶν προηγουμένων φαρμάκων ἢ εἰς τινα ὑπερτάτην τῆς φύσεως δύναμιν, ἢ τέλος . . .

Ἄλλὰ, ἀγαπητέ μοι φιλόσοφε, ἀνεφώνησε διακόψας αὐτὸν ὁ στρατηγός, νομίζω ὅτι σοὶ εἶπον ἤδη ὅτι ὑπὲρ τοὺς ἑξ μῆνας πᾶσαι αἱ δυναταὶ ἐγένοντο περιποιήσεις, οἱ δὲ ἀνώτεροι τῆς πόλεως ἰατροὶ πᾶσαν κατέβαλον προσπάθειαν ἀλλ' οὐδεμίαν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιφέρωσι βελτίωσιν καὶ τὸ παιδίον καθ' ἑκάστην ἔβαινε πρὸς τὰ χεῖρω. — Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπενέργειαν τῶν περιστάσεων, αἰτινες ὑποτεθήσθω ὅτι συνέδραμον εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν ὄργανόν τῆς φαντασίας, σοὶ ἐπιβεβαιῶ ὅτι ἡ ἀσθενὴς μετεκομίσθη εἰς τὴν ἐκκλησίαν οὐχὶ ἐξ οἰκείας θαλήσεως, ἦν ἑσπερεῖτο ὡς ἐκ τῆς νοσηρᾶς καταστάσεως εἰς τὴν εὐρίσκετο, ἀλλ' ἐνδίδουσα ἀπλῶς εἰς τὰς προτροπὰς τῆς θείας καὶ τοῦ πατρὸς τῆς.

Δὲν ἀρνοῦμαι, στρατηγέ, ὅσα μοὶ λέγεις· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ φύσις εἶναι τοιαύτη, ὥστε πολλάκις παρέχει τὴν ζωὴν εἰς ἀσθενεῖς δι' οὓς πᾶσα ἐλπίς σωτηρίας ἀπωλεσθη, ἀφοῦ πρὸς θεραπείαν αὐτῶν μετεχειρίσθησαν οἱ ἰατροὶ παντὸς εἶδους φάρμακα. Εἶδον δὲ ἰδίους ὄμμασι ἀσθενεῖς, οὓς οἱ ἰατροὶ ἐνόμιζον νεκρούς, οἱ δὲ συγγενεῖς πλήρεις λύπης καὶ στεναγμῶν προπαρεσκευάζοντο εἰς τὴν ταφὴν τῶν, νὰ ἀναλαμβάνωσι τὰς νεκρωθεῖσας σωματικὰς αὐτῶν δυνάμεις ἀνερχόμενοι, οὕτως εἶπεῖν, ἐκ τοῦ χείλους τοῦ τάφου.

Ἐν τούτοις δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ταῦτα ἐγένοντο ὡς ἐκ θαύματος· καθότι ἐξετάζοντες καλῶς τοὺς νόμους τῆς φύσεως θέλομεν ἔχει πληρῆ καὶ ἀκριβῆ τούτων λύσιν.

Ὁ στρατηγός ὁμοῦ μὴ δυνάμενος νὰ πεισθῇ διὰ τῶν συλλογισμῶν τούτων τοῦ φιλοσόφου ἐπαναλαμβάνει: Μίαν ἔτι ἐρώτησιν θὰ σοὶ ἀπευθύνω, σὲ παρακαλῶ δὲ νὰ ἀποκριθῆς ἐλευθέρως καὶ ἄνευ συστολῆς, διότι δὲν δύναμαι νὰ σὲ παρακολουθήσω εἰς τοὺς συλλογισμοὺς σου τούτους τῆς μεταφυσικῆς. Σὲ ἐρωτῶ: Πιστεύεις τὴν ὑπαρξίν ἐνός καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ δημιουργοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς;

— Βεβαίως, στρατηγέ.

Κατὰ συνέπειαν δὲν δύνασαι νὰ ἀρνηθῆς ὅτι

εἶναι συνάμα καὶ κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου· τοιοῦτος δ' ὢν δύναται ἄρα νὰ δωρήσῃ τὴν ζωὴν εἰς ὄντινα βούλεται ὅτε ἐξαιτήσωτι παρ' αὐτοῦ τὴν χάριν ταύτην μετὰ θερμῆς πίστεως καὶ ἀγάπης. Ὁ δὲ ἀδελφός μου, ἡ ἀδελφὴ μου, ἢ ἀνεψιά μου καὶ πλῆθος ἐναρέτων ψυχῶν ἐπὶ ἐννέα κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἐξήτουν παρ' αὐτοῦ μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους πλήρους πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως τὴν ὑγείαν τῆς ἀσθενοῦς ἀνεψιάς μου διὰ μέσου τοῦ Ἁγίου Παύλου. Διατί λοιπὸν δὲν παραδέχεσαι ὅτι τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἁγίου τούτου ἐπανῆλθεν ἡ ὑγεία αὐτῆς, ἐνῶ ἅπαντα ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐφάνη ἀδύνατος πρὸς θεραπείαν τῆς ἀσθενοῦς; εἰν ὑπάρχει εἰς καὶ μόνος Θεός, παντοδύναμος καὶ οἰκτιρῶν, ὅστις εἰσακούει τὰς δεήσεις τῶν δυστυχῶν αὐτοῦ πλασμάτων δὲν δύναμαι ἢ νὰ παραδεχθῶ ὡς ὀρθοὺς τοὺς λόγους οὓς σοὶ ἐξέθεσα.

Σέβομαι, στρατηγέ, τὰ αἰσθήματά σου, οὐδόλως δὲ προτίθεμαι νὰ καταπολεμήσω ταῦτα. Εἶσαι ἐλεύθερος νὰ πιστεύῃς εἰς τὸ θαῦμα τῆς ταχείας ταύτης θεραπείας καθὼς καὶ πᾶς τις ἄλλος εἶναι. Ὡσαύτως ἐλεύθερος νὰ μὴ τῇ πιστεύῃ. Καίτοι δὲ αἱ σκέψεις σου εἰσὶν ἐν μέρει ὀρθαί, ἀνάμεθα ὁμοῦ νὰ ἐξαγάγωμεν μυρίας ὅσας ἀμφιβόλους συνεπείας ἐξετάζοντες ταύτας κατὰ τὴν φιλοσοφίαν. Ὅθεν, ὡς βλέπεις, τὸ ζήτημα τοῦτο ἐστὶν ἐκ τῶν μᾶλλον δυσλήπτων ζητημάτων τῆς μεταφυσικῆς, ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ ὑπερφυσικῶν πραγμάτων ἀλλ' ἐπὶ καὶ ἐπὶ τῶν σχέσεων τοῦ δημιουργοῦ πρὸς τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν καθολικῶν καὶ ἀναγκαίων νόμων, οἵτινες διέπουν τὸ πᾶν ἐν πληρῇ τάξει, ἥτις ἀφυσύκτως ἤθελε καταστραφῆ, εἰν αἱ δεήσεις τῶν θνητῶν ἠδύναντο νὰ διαταράξωσι τὴν ἀλληλουχίαν αὐτῶν. Δὲν θὰ δυνηθῶμεν δὲ, νὰ λύσωμεν τὴν στιγμὴν ταύτην ὅλα τὰ προβλήματα ταῦτα, ἅτινα οἱ φιλόσοφοι συζητοῦσιν ἀφ' ὅτου ἤρχισαν νὰ φιλοσοφῶσιν ἐν ταῦθα, καὶ ὁμοῦ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λύσωσιν ταῦτα μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειας αὐτῶν καὶ τὰ συγγράμματα, ἅτινα ἐπὶ τούτῳ ἐξέδωσαν. Θὰ παρέλθωσι δὲ μῆνες ὀλόκληροὶ μόνον, ὅπως ὑπερηδῆσωμεν τὰς παρουσιασθησομένας δυσκολίας καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦμεν οὐδὲ ἔχεις τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὸν λαβύρινθον τοῦτον.

Ὅχι, τῇ ἀληθείᾳ, ἀπέκριθη αἰφνης ὁ στρατηγός, οὔτε ἐπιθυμῶ οὔτε τὸν ἀπαιτούμενον ἔχω χρόνον. Προτιμῶ δὲ νὰ ἔχω καθ' ἑμαυτὸν τὴν συναίσθησιν καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ αἰφνιδίως τῆς ἀνεψιάς μου ἀνάρρωσις ἐστὶν ἑκτακτὸν γεγονός, ὅπερ ὁ Ἰψίστος, εἰσακούσας τὰς δεήσεις

τῶν ἐναρέτων ἐκείνων ψυχῶν, παρεχώρησεν εἰς τὴν οἰκογένειάν μου. Ἄν καὶ αἱ παρατηρήσεις καὶ οἱ συλλογισμοὶ σου διετάραξαν πῶς τὸν νοῦν μου, ἀκούω ἐν τούτοις μυχίαν τινὰ φωνήν, λέγουσαν ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπῆρξεν τι τὸ ὑπερφυσικόν, ὅπερ ἐπενήργησε, καὶ τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ζωηρότατα αἰσθάνομαι ὡς ἐκ τῆς ἐντυπώσεως, ἦν μοι ἐπροξένησεν ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἐπαναεῖδειν ὑγιᾶς τὸ ἀγαπητὸν τοῦτο τέκνον, ὅπερ ἐνόμιζον ἀπολεσθῆν, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἐννοήσω ὡς καὶ σὺ ὡσαύτως.

Τότε τῷ ἀπαντᾷ ὁ φιλόσοφος: Μὴ ἀποβλέπων οὐδόλως, στρατηγέ, εἰς τὸ αἷτιον, ὅπερ ἐπήνεγκε τὴν θεραπείαν ταύτην, χαίρομαι ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει τῆς ἀνεψιάς σου καὶ συμμερίζομαι τὴν εὐδαιμονίαν ἀπάσης τῆς οἰκογενείας σου, πρὸς ἣν, παρακαλῶ, νὰ ἐκφράσητε τὰ συγχαρητήριά μου.

Ἐπὶ τούτοις ἀπεχωρίσθησαν οἱ φίλοι, ὁ μὲν στρατηγὸς μετὰ μεγίστης ψυχρότητος μὴ δυνηθεὶς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειάν του, ὁ δὲ φιλόσοφος εὐχαριστημένος ὅτι ἀπῆλλαχθῆ ἐκ τῶν ἐρωτήσεων, ἅς ἐπρόβαλλεν αὐτῷ ὁ στρατηγός.

Καθ' ὄλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς καὶ τὴν ἀκόλουθον ὁ φιλόσοφος ἐσκέπτετο τὰς ἐρωτήσεις τοῦ φίλου του καὶ τὴν δεινὴν θέσιν εἰς ἣν περιέστη ὡς ἐκ τῆς ἐπιμονῆς του πρὸς λύσιν αὐτῶν. Συνάμα δὲ καὶ ἐλυπεῖτο μὴ δυνηθεὶς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ, ὃν ὡς ἐκ τῶν ἀντιθέτων πρὸς τὰ φρονήματά του ἀπαντήσεων ἠνάγκασεν νὰ ἀπέλθῃ δυσηρεστημένος.

Τότε ἤρχισε νὰ τὸν τύπτῃ ἡ συνειδήσις του. Θέλων δὲ καὶ αὐτὸς νὰ ἐξετάσῃ τὴν αἰτίαν τῆς αἰφνιδίου ταύτης θεραπείας, ἣτις ἀρκούντως διετάραξε τὸν νοῦν του, καὶ ἦν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῆ καθότι εἶχε πλήρη πεποίθησιν εἰς τοὺς λόγους τοῦ στρατηγοῦ, ἀπεφάσισεν, καίτοι φοβούμενος μήπως περιπέσῃ εἰς τὰς μομφὰς καὶ τοὺς ψόγους τῶν φίλων του, οἵτινες οὐδόλως ἐπίστευον τὰ τοιούτου εἶδους γεγονότα, νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του, ἣτις ἔλεγεν αὐτῷ: Μελέτησον καλῶς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐπειδὴ καυχᾶσαι ὅτι εἶσαι φιλόσοφος, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀνεύρεσις τῆς ἀληθείας ἐν παντὶ πράγματι, ὕψωσον τὴν κεφαλὴν σου ὑπεράνω τῶν γλίνων καὶ ὑλικῶν πραγμάτων ἐγκατάλειψον ἐπ' ὀλίγον τὴν φύσιν καὶ τοὺς νόμους αὐτῆς καὶ προσπάθησον νὰ σχηματίσῃς γνώμην ὀριστικὴν μετὰ σπουδαίαν καὶ ἀληθῆ μελέτην.

Οὕτω μετὰ μακρὰν μελέτην ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας τῶν θαυμάτων κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους τῆς λογικῆς συνέγραψε τὴν ἀκόλουθον πραγματείαν.

Οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος κατεπολέμησαν σφοδρῶς τὴν ἰδέαν τῆς ὑπάρξεως θαυμάτων, πολλοὶ δὲ τῶν σοφῶν τοῦ ἡμετέρου, ἀρνοῦνται διαρρήδην τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν, οὗτοί εἰσιν οἱ φυσιολόγοι, οἱ αἰσθητικοὶ ἤτοι οἱ ἀποδίδοντες εἰς τὰς αἰσθήσεις τὴν ἀρχὴν τῶν ἐννοιῶν, οἱ πανθεισταὶ καὶ οἱ κριτικοί· καὶ οἱ ἄλλοι δὲ, καίτοι μὴ ἀρνούμενοι ταῦτα κατηγορηματικῶς, εἰσὶν ἀμφιρρεπεῖς ὅμως μὴ ἔχοντες θετικὴν περὶ τούτων γνώμην. Φαίνονται, δ' ὅτι οὐδόλως παρατηροῦσι ταῦτα ἢ ὅτι οὐδέποτε συζητοῦσι περὶ αὐτῶν, περιοριζόμενοι εἰς τὸ νὰ ὑπομειδιῶσι πάντοτε ὁπόταν περὶ τούτων γίνηται λόγος· οὗτοι δ' εἰσιν οἱ λογοκρατικοί, ἤτοι οἱ παραδεχόμενοι μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἀποδεικνυόμενα ὡς ἀληθῆ, οἱ πνευματισταί, οἱ ἡμιπλατωνισταὶ καὶ οἱ ἐκλεκτικοί, ἤτοι οἱ ἐκ διαφόρων φιλοσοφικῶν συστημάτων σχηματίζοντες διαφόρους θεωρίας. Λέγουσι δὲ πάντοτε καὶ γράφουσιν ὅτι ἀδύνατον νὰ συζητήσῃσι περὶ ὑπερφυσικῶν πραγμάτων καὶ ὅτι ἡ φιλοσοφία δεόν νὰ μὴ θέτῃ ἐπὶ τοῦ τάπητος τοιούτους παραλογισμούς.

Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ὑπερφυσικὴν ταύτην δύναμιν πρὶν ἢ ὠρίμως ἐπὶ ταύτῃ σκεφθῶμεν, καθότι ἄλλως τε εἰ καὶ λέξεις ἔχουσι σημασίαν τινὰ, ἡ λέξις ὑπερφυσικὸν ὑπεμφαίνει δύναμιν τινὰ ἣτις κεῖται ἄνω τῆς φύσεως. Ὅθεν, μὴ λαμβάνοντες οὐδόλως ὑπ' ὄψιν τοὺς φυσιολόγους καὶ τοὺς πανθειστάς, οἱ φιλόσοφοι, οἵτινες πιστεύουσιν εἰς ἕνα Θεὸν ποιητὴν καὶ σωτῆρα τοῦ παντός, ὀφείλουσι νὰ παραδεχθῶσιν ἀνώτερον κόσμον ἐξ οὗ οἱ διέποντες τὸν ἡμέτερον νόμοι, ἔχουσι τὴν ἀρχὴν, τὴν διακανόνισιν καὶ τὴν κύρωσιν αὐτῶν.

Ὁ Θεὸς, ὅστις ἐστὶ παντοκράτωρ καὶ παντοδύναμος, ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, οὐχὶ ἐξ ἀνώτερας τινος ἐπιδράσεως, καθότι οὗτός ἐστι τὸ ἀνώτατον τῶν ὄντων, ἀλλ' ἐξ οἰκείας βουλήσεως, ἄλλως, δὲν ἤθελεν εἶσθαι Θεός, ὡς παραδεχόμεθα αὐτόν, οὐδὲ ἤθελε προνοεῖ καὶ διέπει αὐτόν. Ὅθεν, ὑπεράνω τῶν νόμων τῆς φύσεως, ὑπάρχει ἡ σοφία τοῦ Ὑψίστου, ἣτις ἀνεκάλυψε καὶ καθιέρωσεν αὐτούς.

Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ Θεὸς δύναται ἀπ' εὐθείας καὶ παραχρῆμα νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι βούλεται, καίτοι ἐξερχόμενον τῆς τακτικῆς πορείας τῶν νόμων τούτων πρὸς ἐναργεστέραν ἐνδειξιν τῆς παντοδυναμίας του. Καθὼς ὁ νομοθέτης ὀφείλει νὰ τροποποιῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων νόμων καὶ νὰ ἀναστέλλῃ ἢ καταργῇ τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐν τισὶ περιστάσεσι, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ ταραχὴν εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν, οὕτω καὶ

ὁ πάνσοφος δημιουργὸς δύναται, νὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι βούλεται, ὅπερ, καίτοι ἐξερχόμενον τῶν νόμων τῆς φύσεως, οὐδόλως βλάπτει τὴν καθολικὴν τοῦ παντός τάξιν.

ὑποθέσωμεν, ἐπὶ παραδείγματι, ἔθνος τι ὅπερ κέκτηται τὸ μᾶλλον αὐστηρὸν συνταγματικὸν πολίτευμα, ὅπου τὰ πάντα διέπουσι θεμελιώδεις καὶ θετικοὶ νόμοι, οὓς οὐδεὶς δύναται νὰ παραβῇ. Ἐν αὐτῷ ἄρα γε ὁ ἡγεμὼν δὲν θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἐνεργήσῃ πολλάκις παρὰ τοὺς νόμους, ὅτε μάλιστα σπουδαῖοι κίνδυνοι ἐπαπειλοῦσι τὴν χώραν καὶ πρόκειται περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῆς; Ἐν τούτοις ἡ τοιαύτη τῶν νόμων παράβασις δὲν προσέρχεται ἐξ ἰδιοτελοῦς τινος σκοποῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀκραιφνοῦς πρὸς τὴν πατρίδα τοῦ ἡγεμόνος ἔρωτος, τοῦθ' ὅπερ οὐδόλως δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν καθολικὴν τοῦ κράτους τάξιν. — Δύναται ὁμως νὰ εἴπη τις ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη προβλέπεται ὑπὸ τῶν νόμων, καὶ ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν παραγκωνίζεται κατ' οὐδὲν ἡ ἀπονομή τοῦ δικαίου. Ἐνῶ λοιπὸν παραδεχόμεθα τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην ὡς νόμιμον ἐν τῷ ὕλικῷ κόσμῳ, διὰ τί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ τὰ ἔκτακτα ταῦτα γεγονότα, ἅτινα ἀποκαλοῦσι θαύματα προβλέπονται ὑπὸ τοῦ θείου νόμου; Ἐνταῦθα ἀναγκαζόμεθα νὰ ὑποκύψωμεν καὶ ἐτι μᾶλλον νὰ πιστεύσωμεν ταῦτα, καθ' ὅσον ὁ τὰ πάντα διέπων καὶ ὁ καθιερώσας τὸν θεῖον νόμον ἐστὶν πάνσοφος καὶ παντογνώστης.

Μετὰ τοὺς συλλογισμοὺς τούτους, ὡς πᾶς τις ἐνορᾷ τὸ ὀρθὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν λογικὴν ἐπιστήμην, δυνάμεθα κάλλιστα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐν τοῖς ἔκτακτοις τούτοις γεγονόσιν ἐνυπάρχει τι τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ ὑπερφυσικόν, ὅπερ πηγάζει ἐκ πνεύματος ἀνωτέρου τοῦ ἀνθρωπίνου, κεκτημένου δυνάμιν πολλῶ ἀνωτέραν αὐτοῦ, καὶ ἐκτός τῆς φύσεως ὑπάρχοντος, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν ὁ Θεός. Οὐδέποτε δὲ οἱ καθ' ἡμᾶς φιλόσοφοι θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐξηγήσωσι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν γένεσιν τῶν γεγονότων τούτων, ἐνόσω ὡς βᾶσιν καὶ ἀφετηρίαν τῶν συλλογισμῶν τῶν, ὑπολαμβάνουσι τὴν ὕλην καὶ τοὺς διέποντας αὐτῶν νόμους.

Πῶς δὲ ἐνεργεῖ τὸ ἀνώτατον τοῦτο πνεῦμα ἐπὶ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως; Τοῦτο εἶναι τὸ μᾶλλον σκοτεινὸν μέρος τοῦ ζητήματος. Ἄλλ' ὁμως ἴδωμεν ἐὰν δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν εἰς εὐάρεστον τι συμπέρασμα ἐξετάζοντες τὰ ὑπερφυσικά γεγονότα.

ὑποθέσωμεν ταχεῖαν καὶ ἀπροσδόκητον θεραπείαν, καθότι περὶ ταύτης νῦν πρόκειται. Ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῆς νέας ταύτης, δὲν δυνάμεθα νὰ

ἀρνηθῶμεν, ὅτι τὰ πάντα ἀποδεικνύουσιν ὑπερφυσικὴν τινα ἐπενέργειαν· ἡ νία αὕτη ἀπὸ ἐξομνητῶν ἡσθένει βαρέως οἱ δὲ μᾶλλον διακεκριμένοι ἰατροὶ μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειας αὐτῶν ἀπώλεσαν πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας. Τότε ἡ οἰκογένεια τῆς ἀσθενοῦς, ὁ πατήρ, ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ ἀνεψιά, ὡς καὶ πλῆθος ἐναρέτων ψυχῶν ἐδεήθησαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ μετὰ ταῦτα πλησιάσαντες τὴν ἀσθενῆ εἰς τὰ ἅγια λείψανα τοῦ ἀγίου Παύλου παρετήρησαν ὅτι ἀνέλαβεν αὕτη τὰς αἰσθήσεις τῆς καὶ ὅτι ἐγείρετο μόνη ἐκ τῆς κλίνης, ἐνῶ πρὸ ὀλίγων ἐτι στιγμῶν ἔκειτο ὄλως ἀναίσθητος.

Ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐπύρχεται διὰ τῆς χρήσεως τῶν φαρμάκων, πάντες καὶ ἰδίᾳ οἱ ἰατροὶ θὰ ἀπέδιδόν τοῦτο εἰς τὴν ἐπενέργειαν οὐσίας τινος, ἧς ἐποίησαντο χρῆσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν φαρμάκων. Ἄλλ' ἐὰν τις ἠρώτα τότε τὸν ἰατρὸν τίνι τρόπῳ ἡ οὐσία αὕτη ἐπήνεγκε τοιοῦτον ἀποτέλεσμα· θὰ ἀπεκρίνετο, ἐὰν ἦτο εἰλικρινής, ὅτι ἠγνόει καὶ ὅτι ἡ πείρα ἀπέδειξε τὴν ἰδιότητα τῆς οὐσίας ἐκείνης, ἣν ἡ ἐπιστήμη ἄδυναται νὰ διαγνώσῃ. Ὡσαύτως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ διὰ τί ἡ κίνα καταπαύει τὴν θερμὴν, καὶ τὸ ὄπιον ἐπιφέρει τὸν ὕπνον. Διὰ τῆς λογικῆς ὁμως ἐξετάζοντες τὴν αἰτίαν καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ οὐσία αὕτη ἐπενεργεῖ, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι μυστηριώδης τις καὶ ὑπερφυσικὴ δύναμις ἐνεργοῦσα δι' αὐτῆς ἐνισχύει τὰς καταβληθείσας δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ ἀπαλλάττει αὐτὴν τοῦ καταθλίβοντος αὐτῆς πάθους. Ὅθεν ἐπειδὴ ἡ δύναμις αὕτη ἐνυπάρχει ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ καὶ ἀγαθότητι τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐστὶν ὁ πάροχος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, συνεπάγεται ὅτι ἀπυθινόμενός τις κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτὸν δύναται νὰ τύχῃ τῆς θείας χάριτος, ἐὰν ἐμφορεῖται ὑπὸ πλήρους πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ ἡ ἀπονομή αὐτῆς δὲν παραβλάπτει οὐδόλως τὴν τάξιν τοῦ παντός.

Ἐν πᾶσι τούτοις οὐδὲν ἐνορῶ τὸ ἀδύνατον οὐδὲ τὸ παράλογον, καθότι παραδεχόμενοι τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ, ἤτοι τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἐνός καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ὑπὸ τὰς ἰδιότητάς, ἃς ὀρίζει ἡ φιλοσοφία, ἀναγκαζόμεθα λογικῶς νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὰς συνεπείας ταύτας.

Τὰς σκέψεις ταύτας καὶ τοὺς συλλογισμοὺς δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐπὶ πάντων τῶν τοιαύτης φύσεως γεγονότων, ἅτινα ὀνομάζουσι θαύματα καὶ ἅτινα κυρίως πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς πατρικῆς προνοίας τοῦ παναγίου Θεοῦ. Ἄλλ' ἵνα μὴ ἀπατώμεθα εἰς τὴν διάγνωσιν αὐτῶν καὶ ἀποπλανώμεθα μακρὰν τῆς

ἀληθείας, ὀφείλομεν, κατὰ πρῶτον νὰ ἀποδεικνύωμεν μετ' ἐμβριθοῦς μελέτης τὸ ἀληθὲς αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ πλεῖστα τοιαῦτα γεγονότα ἀπαντῶνται ἐν τῇ ἱστορίᾳ, δεόν ὅπως ἐξετάζοντες ἐκεῖνα νὰ ἀποφαινώμεθα μετὰ κριτικῆς αὐστηρότητος περὶ τούτων. Καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελίου διδασκόμεθα ὅτι τὰ θαύματα δεόν νὰ ἐξετάζονται μετὰ μεγίστης ἀκριβείας καὶ τῇ μαρτυρίᾳ ἀνθρώπων, οἵτινες οὐδὲ βούλονται νὰ ἀπατήσωσιν, οὐδ' αὐτοὶ οὗτοι εἰσὶν ἠπατημένοι. Ὅταν τῇ ἀληθείᾳ ἀναγιγνώσκομεν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἱστορίαν, ἣτις ἔχει μεγίστην σχέσιν μετ' αὐτοῦ, ὅταν βλέπωμεν τὴν ὡραίαν ταύτην εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃν καὶ ὡς Θεὸν καὶ ὡς ἄνθρωπον ἐθαύμασεν ἅπανα ἡ ἀνθρωπότης, οὐδόλως δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν εἰς τοὺς λόγους τῶν ἐναντίων αὐτοῦ, ὅτι ἦτο ἀγύρτης καὶ ἀπατεῶν, ἀπατῶν τὸν λαὸν διὰ μαγειῶν καὶ ἄλλων δολίων μέσων, κηρύσσων τὸν θεῖον λόγον καὶ διδάσκων τὴν ἠθικὴν, ἧς τρανώτατον ἐναπέλιπεν ἡμῖν παράδειγμα ὀλόκληρον τὸν βίον αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἰδίᾳ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς του.

Εἰς ἀπατεῶν καὶ ἀγύρτης δὲν θυσιάζεται δι' ἐκείνους, οὓς θέλει νὰ ἀπατήσῃ· ὁ δὲ βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς γεννήσεως μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐστὶ πλήρης αὐταπαρνήσεως διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Πρὸς δὲ ἀδύνατον νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης ἐξηπατεῖτο, ὅχι μόνον κατὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ διαμονὴν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του, ὅστις τούναντίον ἔδει νὰ ἀτιμάσῃ αὐτὸν πρὸ τῶν ὁμμάτων τῶν ἀνθρώπων, καθότι ὑπῆρξεν ὁμοιος πρὸς τὸν θάνατον ἐνὸς κακούργου. Ἐτι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ πλάνη αὕτη διεδόθη μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν τοῦ νεκροῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, οἵτινες ἦσαν ἄνθρωποι πτωχοὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐπιρροῆς· καὶ τέλος ὅτι διετηρήθη διὰ τοσοῦτων αἰώνων μέχρι τῆς σήμερον, ἐρριζομένη ἔτι μᾶλλον ἐν ταῖς καρδίαις τῶν χριστιανῶν, οἵτινες καλύπτουσι νῦν ἅπασαν τὴν ὑφήλιον. Οὐδεὶς εἰμὴ εἰς ὁ Θεὸς δύναται νὰ πράξῃ τοιοῦτόν τι, παρ' οὐ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν παντοδυναμίαν.

Οἱ Ἰουδαῖοι κατηγοροῦν τοῦ Ἰησοῦ, ὡς κοιῶντος θαύματα ἐν ὀνόματι τοῦ Βεελζεβούλ, αὐτὸς δὲ ἀπεκρίνετο αὐτοῖς ἀπλῶς, ὅτι ἐὰν ἀληθῶς πράττει τοιοῦτόν τι ἐνεργεῖ πρὸς ἰδίαν του βλάβην καὶ καταστρέφει τὸ ἴδιον αὐτοῦ βασίλειον· καθότι ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὅπως ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν δαιμονίων τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὸ κράτος αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπινου γένους, οὐχὶ δὲ ἵνα ἐνισχύσῃ αὐτό.

Τὸ αὐτὸ τοῦτο δύναται νὰ ἀπαντήσῃ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς, ἣτις μετὰ τοσαύτας ταλαιπωρίας καὶ κακουχίας, ἃς ὑπέστη, θαρραλέως καὶ καρτερικῶς προὔχρει ἐν μέσῳ τῶν διωγμῶν, περιφρονούσα τὰς ἀπειλάς καὶ τὰς κακώσεις τῶν τυράννων τῆς γῆς, ἐδίδασκε καὶ ἐνήργει, ὡς αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, πρὸς δόξαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἐνέσυρε τὰ ἔθνη ἐκ τῆς ἐξουθενώσεως εἰς ἣν περιέστησαν ὑπὸ τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, κατεδάμασε τοὺς βαρβάρους λαοὺς, οἵτινες ἀκολούθως ἐνίκησαν καὶ κατέστρεψαν τὴν αὐτοκρατορίαν ταύτην καὶ μορφώνουσα αὐτοὺς διὰ τῆς θαυμασίας ἐκείνης διδασκαλίας τοῦ χριστιανισμοῦ, παρήγαγε βαθμιαίως τὸν νεώτερον πολιτισμόν, ὅστις πολλῶν ὑπερέχων τοῦ τῶν ἀρχαίων, ὅστις ἦτο προῖον τῆς βίας, διέλυσε τὰ σκότῃ τῆς βαρβαρότητος καὶ ἐθριάμβευσε καθ' ὅλην τὴν γῆν. Οὕτω δὲ τὸ πνεῦμα κατίσχυσε τῆς Ἰλῆς.

Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλ. ΛΕΩΝ. Α. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ.

—ο—

Ο ΓΛΑΔΣΤΩΝ

Ὁ ἐξοχος οὗτος πολιτικός τῆς Ἀγγλίας Οὐίλλιαμς Ἐρβετ Γλάδστων, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ φιλελευθέρου κόμματος, ἐγεννήθη κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1809 ἐν τῇ ἐμπορικῇ πόλει Λίβερπουλ, ἐκ πατρὸς ἐμπόρου Σκώτου, πτωχεύσαντος μὲν κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ἔπειτα πλουτήσαντος ἐκ τοῦ ἐμπορίου τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ νέος Γλάδστων, δοθεὶς νηπιόθεν εἰς τὰ γράμματα, ἐξῆλθε τοῦ ἐν Ὁξφόρδῃ Πανεπιστημίου ἐν ἡλικίᾳ 23 ἐτῶν, καὶ ἀμέσως ἐξελέγη βουλευτής. Ἐν τῇ βουλῇ, καίπερ νέος τὴν ἡλικίαν, ἐφείλκυσε ὁμως διὰ τῶν ἀνδρικῶν ἀγορεύσεών του τὴν προσοχὴν τῶν συναδελφῶν του καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ πανισχυροῦ τότε Ροβέρτου Πήλ, ὅστις τῷ 1834 ἔλθων εἰς τὰ πράγματα τὸν διώρισεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ βαθμηδὸν τὸν προήγαγε καὶ εἰς θέσεις ἀνωτέρας. Τῷ 1835 ἀνεμίχθη εἰς θρησκευτικὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπασχόλει τὰ πνεύματα τότε, δημοσιεύσας τῷ 1838 βιβλίον ἐπιγραφόμενον Ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν σχέσις τοῦ Κράτους. Ἐν τῷ βιβλίῳ

τούτω ὑπεστήριξε τὴν ὑπὸ τοῦ διασήμευ ἄγγλου ἱστορικοῦ Μακώλαιη καταπολεμηθεῖσαν ἀρχὴν ταύτην, ὅτι δηλ. ἀφ' οὗ ὁ ἄνθρωπος πλὴν τῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν καθηκόντων του ἔχει καθήκοντα καὶ πρὸς τὸν Θεόν, οὕτω καὶ τὸ Κράτος, ὡς εἰς ἄνθρωπος θεωρούμενον, πρέπει νὰ ἔχη θρησκείαν καὶ νὰ ὁμολογῇ τὸ σύμβολον αὐτῆς.

Τῷ 1841 ὁ Γλάδστων διωρίσθη ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ γραφείου, τῷ δὲ 1843 πρόεδρος αὐτοῦ καὶ μετὰ δύο ἔτη ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἀποικιῶν, τῷ δὲ 1846 παρητήθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ Πήλ. Τῷ 1847 ἐκλεχθεὶς βουλευτὴς τοῦ ἐν Ὁξφόρδῃ Πανεπιστημίου, τιμῆ τὴν ὁποίαν ἐζηλευσαν καὶ οἱ ἐπιφανέστεροι πολιτικοί, εἰσῆλθεν εἰς τὴν βουλὴν τῶν Κοινοτήτων καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς φιλελευθέρου μερίδος, ἐπολέμησε τὸν παπισμὸν, ἀντέκρουσε τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐκκλησιαστικῶν τίτλων καὶ ὑπεστήριξε τὴν παραδοχὴν τῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ. Πηρητήσας ἔπειτα εἰς διαφόρους ὑψηλὰς θέσεις ἦλθε τῷ 1858 εἰς Ἐπτάνησον ἑκτακτὸς ἀπεσταλμένος τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ἀποστολή του δὲ αὕτη σκοπὸν εἶχε νὰ ἐδραϊώσῃ τὴν ἐπὶ τῆς Ἐπτανήσου κατοχὴν τῆς Ἀγγλίας, ἀλλ' ἀντὶ τούτου συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ταχεῖαν αὐτῶν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ξένης δυναστείας. Κατὰ δὲ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1859 ἀναλαβὼν τὸ παλαιὸν χαρτοφυλάκιόν του παρεσκεύασεν εὐτόλμως μεταρρυθμίσεις ριζικὴν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος· οἱ δὲ οἰκονομολογικοὶ του συνδυασμοὶ πρὸς ἐξίσωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἰθαυμάσθησαν ὑφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης.

Ἐτερον μέγα ζήτημα ὑποστηρίχθη ὑπὸ τοῦ Γλάδστωνος εἰναι τὸ περὶ καταργήσεως τῆς Ἰρλανδικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους πρὸς ὄφελος τῶν Ἰρλανδῶν τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀφανίσει ἡ κληρικὴ ἀριστοκρατία. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1868 τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνεζητήθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἀλλ' ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς τῶν λόρδων. Ὁ Γλάδστων ὁμοῦ κατέστησεν αὐτὸ κοινότατον διὰ τῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐγκυκλίων καὶ ἀγορευσέων του. Καὶ πρωθυπουργὸς δὲ μετ' ὀλίγον γενόμενος ὑπεστήριξε αὐτὸ πάσει δυνά-

μει ἐνθαρρυνόμενος ὑπὸ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκδηλώσεων τῆς κοινῆς γνώμης. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ τέλους παραδεκτὸν κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ 1869 μετὰ τεσσάρων μηνῶν σφοδρὰν συζήτησιν. Μετ' ὀλίγας ὁμοῦ ἡμέρας τῆς Βουλῆς ἀπορριψάσης ἕτερον αὐτοῦ νομοσχέδιον ὁ Γλάδστων ἔδωκε τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ὁ δὲ σχηματισμὸς τοῦ ὑπουργείου ἀνστήθη εἰς τὸν Δισραέλην. Πλὴν μὴ δυναθέντος τούτου νὰ σχηματισθῇ ὑπουργεῖον, ἔμεινε πάλιν εἰς τὰ πράγματα ὁ Γλάδστων μέχρι τέλους τοῦ 1873, ὅτε βλέπων ὅτι δὲν ἔχει πλειονοψηφίαν ἐν τῇ Βουλῇ διέλυσεν αὐτὴν καὶ ἐγένοντο νέα ἐκλογαί. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ νέᾳ Βουλῇ δὲν εἶχε πλειονοψηφίαν, ὥστε ἀναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ κατὰ τὸν φεβρουάριον τοῦ 1875. Διεδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ Δισραέλης.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω βιογραφίας τοῦ περικλεοῦς ἄγγλου πολιτικοῦ ἀπαιτεῖται ὅπως στρέψωμεν σελίδας τινὰς τῆς συγχρόνου ἱστορίας καὶ ἀφιχθῶμεν μέχρι τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» θὰ παρηκολούθησαν βεβαίως μεθ' ἱκανοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν καταπληκτικὴν ἐκείνην ἐκλογικὴν πάλην ἣν οὕτως ἀκαμάτως διεξήγαγεν ἐν τῇ Ἠνωμένῃ Βασιλείᾳ ὁ δεινὸς οὗτος τοῦ ὑπουργείου Βήσκονφρηλδ ἀντίπαλος· ἡ πάλη ἦτο τρομερὰ, λυσσαλέα· ἐδῶ ὁ Γλάδστων καὶ οἱ ὀπαδοί του· ἐκεῖ ὁ πρῶτος Δισραέλης καὶ σύμπας ὁ συντηρητικὸς ὄμιλος. Ἡ χώρα ἐκαλεῖτο νὰ ὑποδείξῃ βῆτῶς καὶ ἀνεπιφυλάκτως εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο τούτων πολιτικῶν, οἵτινες ἐπὶ τσαῦτα ἔτη διευθύνουσι τὴν πολιτικὴν της, ἐννοεῖ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν τύχην της. Ἄν ἡ ψῆφος τοῦ λαοῦ ἠνύνησε τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων καὶ κατεδίκασε τὸν Βήσκονφρηλδ καὶ τοὺς συντηρητικούς του, ἀναντιρρήτως τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν πολὺν Γλάδστων· καὶ ὄντως ἡ δημοσιότης τοῦ ἄγγλου τούτου πολιτικοῦ εἶχε κατάστη ἐπ' ἐσχάτων καταπληκτικὴ· τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶχε ριζωθῆ εἰς τὴν καρδίαν σύμπαντος τοῦ ἔθνους· τὴν δὲ ἀλήθειαν ταύτην συνησθάνθη καὶ αὐτὸς ὁ ἐπίσημος ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων τῆς ψηφοφορίας μαρκήσιος Ἀρτιγκτων, ὅστις ἤρνήθη κατηγορηματικῶς νὰ δεχθῇ τὴν ἐντολὴν τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ

νέου ὑπουργείου, ὑποδείξας τῇ βασιλίσῃ ὅτι ἂν ἠγγόει νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ αὐτῆς, τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἔδει νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν δημοτικὸν τῆς Ἀγγλίας ἄνδρα. Ἡ Ἄνασσα τῆς Ἀγγλίας, καίπερ μὴ συμπαθοῦσα ἀτομικῶς—κατὰ τινὰς διαδόσεις—τὸν κ. Γλάδστωνα, οὐδόλως ἐν τούτοις ἐδίστασε νὰ προσκαλέσῃ καὶ ἀναθέσῃ αὐτῷ τὴν πρωθυπουργίαν.

Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τούτου. Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας οὐδέποτε παρεκτρέπη τῶν μεγάλων συνταγματικῶν ἀρχῶν, αἵτινες εἰσιν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἀγγλικῶ πολιτικῶ συστήματος. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι νέα ἐποχὴ ἀνατέλλει σήμερον διὰ τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐξόχου τούτου πολιτικῶ παραδοχῆ τῆς πρωθυπουργίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκο-

Ὁ νέος πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας κ. ΓΛΑΔΣΤΩΝ.

νομικῶν ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ κ. Γλάδστων ἐννοεῖ νὰ ἀνατρέψῃ ὀλοτελῶς τὸ μέχρι τοῦδε ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπικρατοῦν πολιτικὸν σύστημα. Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Γραφικῶ Κόσμου» γνωρίζουσι βεβαίως εἰς τί συνίστατο τὸ σύστημα τοῦ προκατόχου τοῦ κ. Γλάδστωνος: εἰς ἐπιδίωξιν χμαιρῶν συγκεχυμένης καὶ ἀοριστου φιλοδοξίας. Ὁ ἀκράτητος ἐνθουσιασμοὸς μεθ' οὗ σύμπας ὁ ἀγγλικὸς λαὸς ὑπεδέξατο τὴν εἰς τὰ πράγματα ἔλευσιν τοῦ Γλάδστωνος ἀποδεικνύει πληρέστατα τὸ πόσον ἀηδίασε τὸν Βίον-

σφιλδὸ καὶ τοὺς φίλους του. Ἀκριβολεκτικῶς ὁ δημοτικὸς οὗτος πρωθυπουργὸς εἶναι σήμερον διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὁ ἥρωὸς τῆς ἡμέρας. Ἄνευ τῆς προστασίας τῆς ἀστυνομίας διατρέχει κίνδυνον τοῦ νὰ παρενοχληθῇ λίαν σπουδαίως ὑπὸ τῶν ἐνοχλήσεων τοῦ δημοτικῶ ἐνθουσιασμοῦ. Οὐδέποτε ἄγγλος πολιτικὸς ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας τῆς πρωθυπουργίας ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων ζωηρῶν ἐλπίδων, ἐν τῷ μέσῳ τοσαύτης ἐνθουσιώδους ὑποπασῶν τῶν τάξεων τοῦ ἔθνους ὑποδοχῆς.

Αἱ ἐν Λονδίῳ ἐλληνίδες κυρταί, ἅμα τῇ ἀγ-

γελία τοῦ ὀριστικοῦ θριάμβου τοῦ κ. Γλάδστωνος, ἔσχον τὴν εὐγενῆ ἰδέαν νὰ ἀπευθύνωσι τῇ συζύγῳ αὐτοῦ τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν:

Λονδῖνον, 19 ἀπριλίου 1880.

Κυρία,

Αἱ ὑποσημειούμεναι κυρίαί τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς κοινότητος ἐξαιτούμεθα τὴν ἄδειαν νὰ ἀπευθύνωμεν ὑμῖν, κατὰ τὴν ὑμετέραν εἰς Λονδῖνον ἐπάνοδον, τὰ ἐνθερμότατα ἡμῶν συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ περιθλέπτῳ θριάμβῳ τοῦ ἐνδόξου ὑμῶν συζύγου, ἐντιμοτ. Οὐίλ. Ε. Γλάδστωνος, καὶ τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐημερίας του. Ὡς ἑλληνίδες, βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης ὀφειλὴν ἔχομεν πρὸς τὸν μέγαν πολιτικόν, ὅστις, ἀγάπῃ φερόμενος πρὸς τοὺς ἀτυχεῖς καὶ καταδιωχομένους χριστιανούς τῆς Ἀνατολῆς, ἀνεκήρυξε πολιτικὴν δικαιοσύνην, εὐεργετικότητα καὶ προόδου, τὴν ὑπερτάτην κύρωσιν τυχοῦσαν διὰ τῆς ψήφου τοῦ βρεττανικοῦ λαοῦ—ἐνδοξον ὄντως πολιτικὴν ἀξίαν μεγάλου ἔθνους καὶ ἥτις εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς θέλει περιποιήσῃ ἀνεξίτηλον κλέος. Ἀπευθύνωμεν ἐνθερμοτάτας ἰκεσίας πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅπως δίδῃ αὐτῷ βίον μακρὸν καὶ δύναμιν πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀποστολῆς οὕτω μεγάλης, οὕτω εὐεργετικῆς καὶ ὄντως ἐνδόξου.

Ἐχομεν, κτλ.

(Ἐπονται 38 ὑπογραφαὶ τῶν ἐν Λονδίνῳ ἑλληνίδων κυριῶν).

Χέρλεϊ-στρέετ, ἀπριλίου 20.

Εἰς τὴν ἐπιστολήν ταύτην ἡ κ. Γλάδστων ἀπήνητησε λίαν κολακευτικῶς ὡς ἑξῆς:

Κυρία,

Μετ' εὐγνωμοσύνης ἔλαβον τὴν παρελθούσαν ἐσπέραν τὸ ὠραῖον ὑμῶν δῶρον ἐξ ἀνθέων οὕτως εὐόσμων καὶ σπανίων καὶ οὕτως ἡδύ τεκμήριον ἀγάπης, διπλασίως μάλιστα εὐπρόσδεκτον ὡς ἐκ τῆς συνοδευούσης αὐτὴ ἐπιστολῆς μετὰ εὐχῶν καὶ αἰσθημάτων οὕτω πολυτίμων καὶ χαριέντων καὶ ἦν διὰ μεγίστης τιμῆς ἔχομεν. Θέλετε, κυρία, εὐαρεστηθῆναι νὰ ἀποδεχθῆτε καὶ ὑμεῖς καὶ νὰ εἰπῆτε καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς κυρίαί τὰς εἰλικρινεῖς εὐχαριστίας τοῦ συζύγου μου καὶ ἐμοῦ;

Ἐὰν ἐπέθῃμι ἀμοιβὴν τινα, ἀφιλονεικῶν ἢ ἐθεώρει ἐὰν τῷ ἐπετρέπετο νὰ φανῆ, ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον βαθμὸν, ὄργανον διαπράξεως καλοῦ τινος ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας χώρας καὶ φυλῆς. Μετὰ ἐπανελημμένων εὐχαριστιῶν διὰ τὰς τοιαύτας εἰλικρινεῖς ἐνδείξεις εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης, εἰμί, κυρία, εὐγνωμόνως ὑμετέρα.

(Ἵπογρ.) ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΛΑΔΣΤΩΝ.

Οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» μεθ' ἱκανοῦ πιστεύομεν ἐνδιαφέροντος θέλουσιν ἀναγνώσει τὰς ἐπομένας βραχείας βιογραφίας τῶν Ἀγγλῶν πολιτικῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ νέον ὑπὸ τὸν Γλάδστωνον ὑπουργεῖον.

Ὁ κόμης Γεώργιος Γράμβιελ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν κατάγεται ἐξ ἀριστοκρατικωτάτης οἰκογενείας καὶ ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1815.

Μετὰ τὰς συνήθεις σπουδὰς ἐν Ὁξφόρδῃ, διωρίσθη ἐν ἔτει 1834 ἀκόλουθος τῆς ἐν Παρισίοις πρεσβείας, ἐν ἔτει 1840 ἐρχομῆται ὑφυπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἐν ἔτει 1848 διωρίσθη ἀντιπρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου καὶ Γ' λογιστῆς τοῦ στρατοῦ, ἐν ἔτει 1854 ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἐν ἔτει 1852—1854 λόρδος πρόεδρος τοῦ ἰδιαιτέρου συμβουλίου, ἐν ἔτει 1854—1855 καγκελάριος τοῦ δουκάτου τῆς Λαγκαστρίας, ἐν ἔτει 1855—1858 ἐκ δευτέρου πρόεδρος τοῦ ἰδιαιτέρου συμβουλίου, ἐν ἔτει 1859—1867 ἐκ τρίτου πρόεδρος τοῦ ἰδιαιτέρου συμβουλίου, ἐν ἔτει 1868—1870 ὑπουργὸς τῶν ἀποικιῶν καὶ ἐν ἔτει 1870—1874, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλαρενδῶνος, ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν. Ἐν ἔτει 1856 παρέστη εἰς Μόσχαν ὡς ἐκτακτὸς ἀπεσταλμένος τῆς ἀνάστης κατὰ τὴν στέψιν τοῦ Τσάρου· ἐν ἔτει δὲ 1874 προέστη τῆς ἐν Λονδίνῳ Συνδιασκέψεως, ἥτις ἐτροποποίησε τὴν συνθήκην τῶν Παρισίων ἀπὸ τοῦ 1837 ἄχρι τοῦ 1849 ἐκάθητο ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων. Ἐκτοτε διεδέχθη τὸν πατέρα του ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων, ἐνθεν εἶναι ὁ ἀνεγνωρισμένος ἡγέτης τοῦ φιλελευθέρου κόμματος.

Ὁ δούξ τοῦ Ἀργύλ, διωρισθεὶς λόρδος

σφραγιδοφύλαξ, είναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐπιφανέστατης οἰκογενείας τῆς Σκωτίας, καὶ ἡγεῖται κατὰ παράδοσιν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Λόρδων τῶν Σκώτων φιλελευθέρων· ἐν ἔτει 1852 ἐχρημάτισε λόρδος καγκελάριος ὑπὸ τὸν Ἀβερδῆνον· ἐν ἔτει δὲ 1868 ἐχρημάτισεν ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἰνδικῆς ὑπὸ τὸν Γλάδστωνα. Ὡς συγγραφεὺς ὁ δούξ τοῦ Ἀργύλ ἐγένετο γνωστὸς διὰ πολλῶν πραγματειῶν περὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐπῶν.

Ὁ Γουλιέλμος Βερνὼν Ἀρκοῦρ, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1827 καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας. Διεκρίθη ὡς νομομαθὴς καὶ καθηγητὴς τοῦ διεθνοῦς δικαίου· ἐχρημάτισε δ' ἐν ἔτει 1873—1874 Γ'. συνήγορος. Ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ἀντιπροσωπεύει τὴν Ὁξφόρδην. Φημίζεται ὡς ὁ εὐγλωττότερος τῶν ρητόρων τῆς ἀντιπολιτεύσεως μετὰ τὸν Γλάδστωνα· κατὰ τὰ τελευταῖα δ' ἔτη ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἀμειλίχτων πολεμίων τῆς πολιτικῆς τοῦ ὑπουργείου Βήκονσφιλδ.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἰνδικῆς μαρκήσιος Ἀρτικτων ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1833 καὶ εἶναι υἱὸς τοῦ δούκῃ Δεβενσάιρ. Σπουδάζας ἐν Κανταβριγία, ἐξελέχθη ἐν ἔτει 1857 βουλευτὴς τῆς βορείας Λαγκαστρίας. Ἐν ἔτει 1859, κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ νέου κοινοβουλίου, ὑπέβαλε ψῆφον δυσπιστίας κατὰ τοῦ ὑπουργείου Δέρβυ, ἧτις ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 323 κατὰ 310. Ἐν ἔτει 1863 διωρίσθη λόρδος τοῦ ναυαρχείου ὑπὸ τὸν Παλμερστῶνα καὶ μετὰ μικρὸν ὑφυπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν. Ὑπὸ τὸν Γλάδστωνα ἐχρημάτισε Γ'. διευθυντὴς τῶν ταχυδρομείων· ἐν ἔτει δὲ 1870 διωρίσθη ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας· Ἐν ἔτει 1875 ἐξελέχθη ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Γλάδστωνος ἡγέτης τοῦ φιλελευθέρου κόμματος ἐν τῇ βουλῇ τῶν Κοινοτήτων.

Ὁ Φοίλδερς, ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1827. Μετ' ἐμβριθεῖς νομικὰς σπουδὰς ἐν Κανταβριγία, ἀπῆλθεν εἰς Αὐστραλίαν καὶ ἐχρημάτισε κατὰ τὸ ἔτος 1854—1857 μίλος τῆς κυβερνήσεως τῆς Βικτωρίας. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀγγλίαν, διωρίσθη ἐν ἔτει 1864—1865

τρίτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου, ἐν ἔτει 1865—1866 γραμματεὺς ἐπὶ τῶν οικονομικῶν, ἐν ἔτει 1868—1871 πρῶτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου καὶ ἐν ἔτει 1872—1875 καγκελάριος τοῦ Δουκάτου τῆς Λαγκαστρίας.

Ὁ Νορθβρούκ, πρῶτος λόρδος τοῦ ναυαρχείου, ἦτοι ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1826 καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν Ὁξφόρδῃ. Ἐν ἔτει 1857—1858 διωρίσθη λόρδος τοῦ ναυαρχείου, ἐν ἔτει 1859—1864 ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἰνδικῆς, βραδύτερον δ' ὑφυπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν. Κατὰ τὸ ἔτος 1872—1876 ἐχρημάτισεν ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰνδικῆς. Ἐπ' ἐσχάτων ἐπολέμησεν εὐγλώττως τὴν πρὸς τὸ Ἀφγανιστὰν πολιτικὴν τοῦ λόρδου Βήκονσφιλδ.

Ὁ Ράουνδελ Πάλμερ, λόρδος Σέλβυρν, λόρδος καγκελάριος, ἦτοι ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1812, διεκρίθη ἐν τῷ πανεπιστημίῳ διὰ τὰς κλασικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, διωρίσθη ἐν ἔτει 1861 Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς καὶ ἀντιπροσώπευσε τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς συνθήκης τοῦ Οὐάσιγκτῶνος. Ἐν ἔτει 1872 προήχθη εἰς λόρδον. Καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ὑπουργεῖον Γλάδστωνος ἔφερε τὸ ἀξίωμα λόρδου καγκελαρίου.

Ὁ Γουλιέλμος Φόρστερ, ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1818 ἐν Βραδφόρδ καὶ ὑπῆρξε κατ' ἀρχὰς διευθυντὴς βαμβακοκλωστείου ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει. Ἐν ἔτει 1861 ἐξελέχθη βουλευτὴς Βραδφόρδ. Ἐν ἔτει 1865—1866 ἐχρημάτισεν ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν. Ἀπὸ τοῦ 1868 ἄχρι τοῦ 1874 κατέλαβε τὸ ἀξίωμα ἀντιπροέδρου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, ἦτοι ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας, καὶ εἰσήγαγε τὸ σύστημα τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως καθ' οὗ ἐξανίσταντο αἱ φιλελεύθεραι προλήψεις τῶν Ἀγγλῶν. Ὁ Φόρστερ εἶναι ἰκανότατος πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ρήτωρ καὶ συνετέλεσε διὰ τῶν ἀγορεύσεων αὐτοῦ οὐ μίκρον εἰς τὴν νίκην τῶν φιλελευθέρων.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἀποικιῶν κόμης Κίμπερ-

λαι άγει τὸ πεντηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1852—1856 ἐχρημάτισεν ὑφυπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ὑπὸ τὸν Ἄβερδίνον καὶ Παλμερστῶνα. Ἐν ἔτει 1854 ἀπεστάλη ὡς πρεσβευτὴς εἰς Πετρούπολιν, ὅθεν ἐπανῆλθεν ἐν ἔτει 1858, διωρισθεὶς αὖθις ὑφυπουργὸς ὑπὸ τὸν Παλμερστῶνα· κατὰ τὸ ἔτος 1863 ἀνετέθη αὐτῷ διπλωματικὴ ἀποστολὴ σχετιζομένη μετὰ τοῦ ζητήματος τῶν παρὰ τὸν Ἑλβαν δουκάτων. Ἐν ἔτει 1864 διωρίσθη ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας. Εἰς τὸ τελευταῖον ὑπουργεῖον Γλάδστωνος κατέλαβε τὰ ἀξιώματα λόρδου σφραγιδοφύλακος καὶ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ ΕΝ ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΕΙ (1)

Μεγάλῃ ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησις τῶν κατοίκων τῆς Σεβαστουπόλεως, ὁπότε ὁ ὑπὸ τὸν Μετσεικῶν ρωσικὸς στρατὸς εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ μετὰ τὴν συγκρότησιν τῆς φονικῆς ἐκείνης ἐν Ἄλμα μάχης. Ἀπὸ τοῦ 1812 οὐδεὶς ἐχθρὸς εἶχε πατήσῃ τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ρωσικοῦ ἐδάφους. Ἡ Κριμαία, ὑπερασπιζομένη ὑπὸ ἰσχυροῦ στόλου καὶ τοῦ γοήτρου τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου, ἐθεωρεῖτο ὡς πάσης ἄλλης ἐπαρχίας ἀσφαλεστέρα. Οἱ κάτοικοι κατεπλάγησαν ἐπὶ τῇ διπλῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἀποδιβάσεως τῶν συμμάχων καὶ τῆς ἥττης τῶν Ρώσσω. Ὁ ἐπιδρομεὺς, ὃν ὑπέθετον μακρὰν, εὕρισκετο ἐπὶ θύραις. Ἡ κατάπληξις ἦτο γενικὴ. Ἐμέμφθησαν κατὰ πρῶτον τῶν στρατιωτῶν, ὡς λειποτακτησάντων ἐκ τοῦ πε-

(1) Τὴν ἐμβριθεστάτην ταύτην πραγματείαν ἐραυρίζομεθα ἐκ τοῦ ἐγκρίτου παρισινοῦ περιοδικοῦ "Ἐπιθεώρησις τῶν Δύο Κόσμων", τὴν δ' ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μετάφρασιν αὐτῆς ὀφείλομεν εἰς τὸν κάλαμον τοῦ φίλου κ. Δημητρίου Σωφρονιάδου.

Ἐκ τοῦ σπουδαίου τούτου εὐρωπαϊκοῦ περιοδικοῦ προτιθέμεθα νὰ μεταφράζωμεν καὶ παρέχωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις διαφόρους πραγματείας, αἵτινες ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσι κινεῖ ἀρκούντως τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν.

δίου τῆς μάχης. Ἡ σύγκυσις ἣτις ἐπεκράτει εἰς τινὰ συντάγματα ἐφαίνετο παρέχουσα ὑπόστασιν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην. «Καλοκᾶγαθὸς τις γυνὴ εἰς ἣν ἀπεπειράθην νὰ δικαιολογηθῶ—ἀφηγεῖται ὁ ταγματάρχης Κορβουνῶφ—δὲν ἠθέλησε νὰ ἀκούσῃ τὰς ἐξηγήσεις μου.—Διατί λοιπὸν βαδίζετε ἄνευ καλύμματος; μοὶ ἀπεκρίνατο. Πράγματι δὲ, ἀγνοῶ καὶ ἐγὼ πῶς εἶχον ἀπωλέσει τὸν στρατιωτικὸν πῖλόν μου ἐν τῇ μάχῃ.» Βλέμματα λίαν ὑποπτα ἐρρίπτοντο ἐπὶ παντὸς ξένου, ὃν ἐθεώρουν ὡς κατάσκοπον. Ὑπασπιστὴς τις τοῦ ρώσσου ἀρχιστρατήγου καταλύσας εἰς οἶκον φίλου του τινός, εἶδεν αἴφνης παρουσιαζόμενον ἐνώπιόν του ἀστυνομικὸν τινὰ ὑπάλληλον ὃν προσεκάλεσαν οἱ γείτονες· ὁ ἀνώτερος οὗτος ἀξιωματικὸς εἶχε χαρακτηρισθῆ ὡς κατάσκοπος. Ἡ λέξις ἀπροδοσία, ἣτις ἐφέρετο ἀνὰ τὰ στόματα τῶν στρατιωτῶν, ἤρξατο ἀναμασσομένη καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ὑπῆρχόν τινες οἵτινες ἀπέδιδον εἰς τὸν Μετσεικῶφ τὴν σατανικὴν ἐξομολόγησιν «Ἐσκόπουν νὰ πωλήσω τὴν Σεβαστουπόλιν, πλὴν οἱ Ἄγγλοι δὲν ἠθέλησαν νὰ μοὶ δώσουν τὴν τιμὴν ἣν ἐζήτηουν.» Ἡ κακεντρέχης αὐτῆ φλυαρία ἐγνώσθη διὰ τῶν ἐπιστολῶν τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν κατοίκων καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πετρούπολει. Ὁ πανικὸς ἤρξατο ἐν τούτοις διασκεδαζόμενος· οἱ δὲ Ρώσσοι κατὰ τὸ ὀκταήμερον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ οἱ Γάλλοι ἔμειναν ἀδρανεῖς, κατέβαλον πυρετὸν πράγματι ἐνεργείας πρὸς ὀχύρωσιν τῆς Σεβαστουπόλεως. Τὸ μέγα τοῦτο φρούριον εἶχε καταλειφθῆ ἀπαράσκευον ὡς τοσαῦται ὀχυρὰ θέσεις ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸν τελευταῖον γαλλογερμανικὸν πόλεμον. «Ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀντιστῆ—λέγει ὁ στρατάρχης Νιέλ—εἰς τὴν πρώτην ζυγρὰν κατ' αὐτοῦ ἔφοδον.» Χιλιάδες ὁμῶς βραχιόνων ἤρξαντο τότε ἐργαζόμενοι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐξοπλισμοῦ αὐτοῦ καὶ οὕτω ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν ἀνεπλήρωσαν τὴν ἀκηδίαν ἣν εἶχον ἐπιδείξει ἐφ' ὀλόκληρα ἔτη. Ἐστήθη σειρά φοβερῶν κανονοστοιχειῶν· εἰς μίαν ἐκ τούτων μάλιστα ἠργάσθησαν αἱ γυναῖκες τῆς Σεβαστουπόλεως· διὸ καὶ μέχρι τέλους ἔφερε τὸ ὄνομα: Κανονοστοιχία τῶν Κυριῶν.

Τὸ ρωσικὸν στρατηγεῖον ἀπεφάσισεν ὅπως

μέρος τοῦ στόλου, καταβυθίσθη κατὰ τὸ στόμιον τοῦ λιμένος. Ἀποκλειομένου οὕτω τοῦ λιμένος, ὁ ἀγγλογαλλικός στρατὸς οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ἐκ θαλάσσης βοήθειαν. Τὸ ῥωσικὸν ἐπιτελεῖον ἠρύετο συνάμα ἀφθόρους πόρους ἐκ τοῦ καταβυθισθέντος στόλου· οἱ δεκαπεντακισχίλιοι ῥῶσσοι ναῦται οὓς εἶχον ἀποβιβάσει εἰς τὴν ξηρὰν καὶ τὰ φοβερά τηλεβόλα ἅτινα εἶχον ἀφαιρέσει ἐκ τῶν πολεμικῶν πλοίων κατέστησαν ἡ ψυχὴ τῆς ἀντιστάσεως. Ὡς δὲ ἐν Παρισίοις οἱ ναύαρχοι Pothuau, La Roncière, Saisset, οὕτω καὶ ἐν Σεβαστουπόλει οἱ ναύαρχοι Κορνιλωφ, Ἰστομίν, Νακιμιώφ καὶ Παμφιλώφ διηύθυνον τὴν ἄμυναν τοῦ φρουρίου. Ἐκάστη ἑπαλξίς εἶχε καταστῆθαι διὰ τοὺς ναύτας πολεμικὸν πλοῖον· εὗρισκον δὲ ἐν αὐτῇ τοὺς ἐν τῇ θαλάσῃ ἀνωτέρους των καὶ ἐν γένει ἡ μεταβολὴ αὕτη τοῦ στοιχείου, οὐδόλως εἶχε διαταράξει τὴν πολεμικὴν λειτουργίαν. Κατὰ δὲ τὴν ἔκφρασιν ῥώσσου τινος ἀξιωματικοῦ ἡ Σεβαστούπολις εἶχε μεταβληθῆ εἰς παμμέγεθες πολεμικὸν σκάφος. Ἐν τούτοις ἂν ἡ θυσία τοῦ στόλου εἶχε κριθῆ ἀναγκαία, ἡ ἐκτέλεσις ὅμως ταύτης ἦτο δυσχερής. Μεγίστη ἀπελπισία εἶχε καταλάβει τοὺς τε ἀξιωματικούς καὶ τοὺς ναύτας· ἠδυνάτου δὲ νὰ ὑπομένωσι τὸ θέαμα τῆς καταβυθίσεως τῶν προσφιλῶν αὐτοῖς ἐκείνων σκαφῶν δι' ὧν οὕτως ἠθριαμβευτικῶς εἶχον διαπλεύσει τὰς θαλάσσας τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ σκληρὰ αὕτη ἀπόφασις ἐξετελέσθη οὕτως ἄκαριαίως ὥστε ἐλησμόνησαν νὰ ἀφαιρέσωσιν ἐκ τῶν πλοίων ἀντικείμενά τινα ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ ἐξοπλισμοῦ αὐτῶν. Ἡ καταβύθισις ἐνός τῶν πλοίων τούτων, τοῦ καὶ μεγαλειότερου, ὅπερ ἐκάλουν αἱ Δώδεκα Ἀπόστολοι, ἐγένετο μετὰ πολλοῦ τοῦ κόπου· καίτοι πλεῖσται ἠνεψήγησαν ἐπ' αὐτοῦ ὀπαί, τὸ δὲ ὕδωρ εἰσέρρεε πανταχόθεν, ἀντίστατο ὅμως κατὰ τῶν κυμάτων, ὡσανεὶ ἐμπεριέκλειεν ἐν αὐτῷ ζωσάν τινα ψυχὴν· ἡ δὲ ἀγωνία αὐτοῦ παρετεινετο ἐπ' ἀπειρον μέχρις οὗ οἱ ναῦται, οἵτινες ἀπετέλουν τὸ πλήρωμα αὐτοῦ, ἀνεμνήσθησαν ὅτι εἶχον λησμονήσει ἐπὶ τινος θαλάμου ἀγίαν τινα εἰκόνα εἰς ἣν ἀπέδιδον πάντες θαυματουργὸν ἰσχύν· ἀμέσως δὲ ἀφῆρσαν ἐξ αὐτοῦ τὴν εἰκόνα καὶ τὸ πλοῖον κατεβυθίσθη.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οἱ κάτοικοι ἤρξαντο ἐγκαταλείποντες τὴν πόλιν· διηυθύνθησαν δὲ κατὰ πρῶτον εἰς Συμφερούπολιν καὶ εἶτα εἰς Ὀδησσόν. Οἱ ἐναπομείναντες τῶν κατοίκων διετέλουν ἐν μεγίστῃ ἀγωνίᾳ· δὲν ἐδίσταζον δὲ νὰ πιστεύωσι καὶ τὰς μᾶλλον φαντασιώδεις εἰδήσεις. «Διεδόθη—ἀφηγεῖται εἰς ῥώστος ἀξιωματικός— ὅτι ὁ παρὰ τὸ Ὑγειονομεῖον τῆς πόλεως φρουρῶν σκοπὸς ἐγένετο μάρτυς παραδόξου γεγονότος. Γυνή τις εἶχε προσέλθει αὐτῷ καθικετεύουσα αὐτὸν ὅπως τῇ παράσχῃ ἄσυλον· ἐξώρκησε δὲ αὐτὸν ὅπως μὴ ἀποκαλύψῃ αὐτὴν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θανάτου ἂν ἐβλεπεν ἑαυτὸν ἀπειλούμεγον. Αἰφνης παρουσιάσθη ἵππεὺς ἐπιβαίνων μέλανος ἵππου, εἶτα ἕτερος φέρων μανδύαν ἐρυθροῦν καὶ τέλος τρίτος ὀπλισμένος διὰ διαφόρων ὀπλων καὶ ἐπιβαίνων λευκοῦ ἵππου. Πάντες οὗτοι οἱ ἵππεῖς ἠρώτησαν τὸν σκοπὸν ἂν εἶδε νὰ διέλθῃ ἐνώπιόν του καμμία γυνή, ἐπὶ τῇ ἀποφατικῇ δὲ τούτου ἀπαντήσῃ οἱ ἵππεῖς ἀνεχώρησαν. Ἡ γυνὴ ἐξελθοῦσα τότε τῆς κρύπτης αὐτῆς ἐξήγησεν εἰς τὸν φρουρὸν τὴν σημασίαν τούτου. Οὕτως ὁ μὲν πρῶτος ἵππεὺς ὁ ἐπιβαίνων μελανοῦ ἵππου ἐσήμαινεν ὅτι δὲν θὰ μένη λίθος ἐπὶ λίθου, ἐν τῇ Σεβαστουπόλει, ὁ δὲ φέρων τὸν ἐρυθροῦν χιτῶνα ὅτι ἡ πόλις θέλει καταστραφῆ ὑπὸ πυρκαϊῆς καὶ ὅτι τὸ αἷμα ἀφθόνως θέλει ρεύσει ἐν αὐτῇ, ὁ δὲ τρίτος, ὁ ἐπιβαίνων λευκοῦ ἵππου, ὅτι ἡ καταστρεφθησομένη πόλις θέλει ἀναγεννηθῆ ἐκ τῆς τε τέφρας αὐτῆς περικαλλεστέρα παρά ποτε.»

Τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1855 ἤρξαντο φαινόμενα πρὸς τὸ νότιον μέρος τῶν περιτειχισμάτων τῆς πόλεως τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα. Τὴν δὲ 12 Ὀκτωβρίου, οἱ Γάλλοι ἔστησαν πρὸ τῶν τειχῶν 53 τηλεβόλα, οἱ δὲ Ἀγγλοὶ 63. Ἐν ἑτοσ ἀκριβῶς εἶχε παρέλθῃ καὶ οἱ σύμμαχοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἀυξήσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιορκητικῶν αὐτῶν τηλεβόλων εἰς 814 δι' ὧν μόλις ἠδυνήθησαν νὰ κατισχύσωσι τῆς κρατερᾶς ἀμύνης τῆς πολιορκουμένης πόλεως. Ἡ πολιορκία τῆς Σεβαστουπόλεως διαφέρει μεγάλως τὴν τῶν Παρισίων κατὰ τὸ 1870. Ἡ Σεβαστούπολις δὲν ἠρίθμει πληθυσμὸν δύο ἑκατομμυρίων ψυχῶν οὐδόλως ἐξοικειωμένων μετὰ τῶν δεινῶν τοῦ πολέ-

μου· τὸ δὲ ἐχθρικὸν τηλεβόλον βροντοῦν δὲν ἡ-
 πείλει, ὡς ἐν Παρισίοις, πάντα τὰ καλλιτεχνικὰ
 ἀριστουργήματα, πάντας τοὺς διανοητικούς θη-
 σαυροὺς πλουσίας μητροπόλεως, οὔτε ἐθεωρεῖτο
 μᾶλλον καταστρεπτικὸν ὁπότε ἐξεσφενδόνιζε τὰς
 σφαίρας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν λίθων καὶ μάρμαρων ἢ
 ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης σαρκός. Ἐν τῇ πολιορκίᾳ
 τέλος τῆς ῥωσικῆς ταύτης πόλεως δὲν ἀπαντῶ-
 μεν τὸ τραγικὸν ἐκεῖνο στοιχεῖον, τὸν λιμὸν,
 ὅπερ ἐματαιώσεν ὀλοσχερῶς πάντας τοὺς ἀγῶνας
 τῶν Παρισίων· καθότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν
 ἠδυνήθησαν νὰ σχηματίσωσι στρατὸν εἶδον ὅτι
 ἐστεροῦντο ὀλοτελῶς ἄρτου. Ἐν Σεβαστουπόλει
 πόλει πολεμικῇ, καὶ οὐχὶ πρωτεύουσι, ὑπῆρχον
 στρατῶνες καὶ ναύσταθμοί, οὐχὶ δὲ μουσεῖα καὶ
 μητροπόλεις· τοῦ δὲ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων
 ὄντως λίαν ὀλιγαριθμοῦ οὐδόλως συνεπέα αὐ-
 τοῦ ἐξησθένιζεν ἡ δύναμις τῆς ἀντιστάσεως.

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

Β

ΟΙ ΒΟΣΧΙΜΕΝ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ (οἱ Ἀθίγγανοι).

Ἐν τῇ Ἀφρικῇ δὲν ὑπάρχει κυρίως εἰπεῖν μέ-
 ρος ὠρισμένον ὅπως χρησιμεύσῃ ἀποκλειστικῶς
 ὡς χώρα τῆς κιτρίνης ταύτης φυλῆς, τοσοῦτον
 παραδόξου καὶ περὶ ἧς συνεχῶς αἱ ἀφηγήσεις
 τῶν πρώτων περιηγητῶν οὐκ ὀλίγας ὑπερβολὰς
 μᾶς ἀνέφερον. Οἱ Βόσχιμεν δὲν ἀποτελοῦσι λαόν,
 ἀλλ' εἰσὶ φυλὴ ἀξίας τῆς προσαφθείσης αὐτῇ
 περιεργίας· αἱ πρόσφατοι εἰδήσεις περὶ τοῦ βίου
 αὐτῶν ἐπιπροσθέτουσί τι εἰς τὸ ἀξιοπερίεργον
 τῶν πρώτων περιγραφῶν, αἵτινες πρὸ πολλοῦ
 κατέθελξαν τὸ πνεῦμα τῶν περιέργων.

Ἐχοντές τι τὸ κοινὸν μετὰ τῶν ἡμετέρων
 Βοεμῶν (Ἀθιγγάνων) ἂν οὐχὶ καὶ κοινὴν μετ'
 αὐτῶν τὴν καταγωγὴν, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ
 εἶδος τοῦ πλάνητος βίου, οἱ Βόσχιμεν, εὐρηναί
 δισπαρμένοι ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἐπὶ ἐκτάσει 15
 βαθμῶν γεωγρ. πλάτους· πάντοτε ὁμῶς ἢ κατὰ
 προτίμησιν διαμονὴ αὐτῶν εἶναι ἡ ἐρημος. Εὐ-

ρίσκονται ἀπὸ τῆς Καρρερίας καὶ ἐκεῖθεν μέχρι
 τῶν ὄχθων τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ πρὸς νότον ἐκ
 τοῦ 20 βαθμοῦ μέχρι τῆς ἀποικίας τοῦ Ἀκρω-
 τηρίου. Αἱ δ' ἀνακαλύψεις τοῦ Λίδιγκστων εὐρόν-
 τος ἄνωθεν τοῦ γεωγραφικοῦ τούτου πλάτους ἀντὶ
 ἀμμωδῶν ἐρήμων, πράγματι γόνιμον χώραν καὶ
 ὑπὸ πύλων ὑδάτων διαβρεχομένην, μᾶς πεί-
 θουσι, νὰ διαβεβαιώσωμεν ὅτι, παρὰ τὴν δια-
 δεδομένην ἰδέαν παρὰ τισι, οἱ Βόσχιμεν δὲν ὑπερ-
 βαίνουσι τὸ βόρειον τῆς εἰκοστῆς παραλλήλου.
 Τοῦναντίον μάλιστα, ἐσχάτως συνήντησαν αὐ-
 τοὺς ἐν τῇ γῆ τῶν Καλαχαρί καὶ μεταξὺ τῶν
 Δαμαράς, ἀρκούντως ἄνωθεν τοῦ ποταμοῦ Ὀράνζ,
 ὃν ἐνόμιζον ὡς τὸ ὄριον αὐτῶν. Ἡ κυρίως αὐ-
 τῶν χώρα ἐν τῇ διαμερίσματι τούτῳ κεῖται ἐν-
 τὸς τῶν φρικτῶν ἐκείνων βαράθρων καὶ τῶν ψι-
 λῶν ὀρέων, ἀφ' ὧν πηγάζει ὁ ποταμὸς Ὀράνζ.
 Ἐξεδιώχθησαν δ' ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Ἀκρωτηρίου
 τῆς Καλῆς Ἐλπίδος, ἐνθα ἐπὶ πολὺ οἱ περιηγηταὶ
 ἐβλεπον τὰ νομαδικὰ αὐτῶν σκηνώματα· πολ-
 λάκις δ' ἤλθον καὶ εἰς διαμάχας μετὰ τὴν ἰθαγενῆ
 φυλὴν καὶ σήμερον ἐξέλειπον σχεδὸν ἐκ τοῦ ἐ-
 σωτερικοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Μολονότι δ' ἀβεβαία τυγχάνει ἡ καταγωγὴ
 τῶν Βόσχιμεν, οὐχ ἤττον προσεγγίζουσιν αὐτοὺς
 μετὰ τὴν Ὀττεντοτικὴν οἰκογένειαν, ἧς εὐχαρίστως
 παραδέχονται ὅτι εἰσὶ βλαστοί, κ' ἐν τούτοις
 πολλὰ τὰ ἀντικείμενα καὶ διαφορὰ τις ὑπάρχει
 μεταξὺ τῶν Ὀττεντότων καὶ τῆς μικρᾶς αὐτῆς
 ὀγκρίας φυλῆς, ἂν καὶ ἤρξη μόνη ἡ θεὰ τοῦ ἀνα-
 στήματός των! Διότι, ἐνῶ οἱ πρῶτοι, ἔχουσι τὸ
 ἀνάστημα μέτριον καὶ μᾶλλον ὑψηλόν, οἱ δεύ-
 τεροι ἔχουσι τὸ ἀνάστημα μικρότατον· ἀγνωστον
 σχεδόν. Οἱ μὲν ἄνδρες μόλις ἔχουσιν ἀνάστημα
 ἐνός μέτρου καὶ 3 ο[ο] ἐκ. καὶ οὐδέποτε ὑπερβαί-
 νουσι τὸ πολὺ τὰ 4 ο[ο] ἐκ. αἱ δὲ γυναῖκες μι-
 κρότεραι πάντοτε τῶν ἀνδρῶν παρετηρήθη ὅτι,
 δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ ἐν μέτρον καὶ 2 ο[ο]. Κ' ἐν
 τούτοις τὸ ἀνάστημα τῶν Βόσχιμεν ὑπῆρξεν ἀν-
 τικείμενον διαφοροτρόπου περιγραφῆς· διότι, ἐνῶ
 πολλοὶ ἐπιστήμονες περιηγηταὶ μᾶς ἐπληροφό-
 ρησαν διὰ τοῦ ἄνωθεν μέτρου, ὁ Λίδιγκστων
 ὁμῶς διίσχυρισθη ὅτι, συνήντησέ τινας ὑπερβαί-
 νοντας τὸ 4μ. καὶ 8 ο[ο], οὐδὲν ὁμῶς ἀποδεικνύς
 ἡμᾶς ὅτι οὗτοι ἦσαν πράγματι Βόσχιμεν.

Ὁ Βόσχιμεν, εἶναι καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἀκάθαρτος, ὥστε ἐκ πρώτης ὄψεως δύσκολον καθίσταται νὰ διαγνώσῃ τις τὸ χρῶμα τῆς ἐπιδερμίδος του. Ἐπαλείφεται ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ παντός ὅ,τι μένει ἐν τοῖς δακτύλοις του, τοῦθ' ὅπερ ἀμαυροῖ τὸν χρωματισμόν του, διὰ πάχους στρώματος ἀκαθαρσίας. Ὑπὸ δὲ τὸ πρόσχημα τοῦτο, ὡσάκις ἐπιμεληθῆ νὰ καθαρισθῆ ἀγνοῶν τὸ νίπτεσθαι, ἐπιπάσεται δι' ἑτέρου στρώματος ἐρυθρᾶς γῆς, δι' ἧς μετὰ ταῦτα ἐπαλείφεται ἀπὸ τῆς κόμης μέχρι τῶν πτερυγῶν τῶν ποδῶν του καὶ οὕτω τὸ δέρμα τοῦ Βόσχιμεν προσκτᾶται ποιάν τινα ἀναλογίαν μετὰ τοῦ ἀμαυροῦ τοῦ Κινέζου χρώματος· ὅμοιον προσέτι μὲ τὸν τελευταῖον τοῦτον ἔχει καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὴν ἐκφραστικότητά. Λίαν δ' ἐπαισθητῶς διαφέρει κατὰ τὴν κόμην, ἣτις ἀντὶ νὰ ἦναι μακρὰ κ' εὐθεῖα, ὅπως ἐν γένει ἡ τῶν ἀσιατικῶν γενῶν, σχηματίζεται ἐκ μικρῶν τριγωνάτων οὐλῆν καὶ διεσπαρμένην ἀτάκτως ἐπὶ τοῦ κρανίου των. Κατὰ τοῦτο δ' ἐπίσης διαφέρει ἡ οὐλωτὴ κόμωσις, τῆς συνήθους κομώσεως ὅλων τῶν ἰθαγενῶν φυλῶν τῆς τε Αὐστραλίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, αἵτινες τρέφουσι παχῆαν καὶ πυκνὴν κόμην. Μελανὸν ἐκ φύσεως τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς τοῦ Βόσχιμεν, ὡς ἐκ τῆς γαιώδους βαφῆς, ἧς ποιεῖται χρῆσιν, λαμβάνει τὴν χροῖάν τῆς ὠχρας.

Ὁ Βόσχιμεν, μέχρι τῆς δεκαεξαετοῦς περίπου ἡλικίας ἀναπτύσσεται καὶ ὅλον ἐφαίνεται ἀναπτυσσόμενος καὶ εὐρωστος κατὰ τὸ διάστημα τῆς περιόδου ταύτης. Ἄμα τὸ σῶμά του ἀναπτυχθῆ μέχρι τῆς ἡλικίας ταύτης, παραχρῆμα ἀρχεται ἀποβαλὼν τὸ εὐρωστον αὐτοῦ, ἥτοι χαιεται ἡ ἐξωτερικὴ σωματικὴ θεωρία του· αἱ σάρκες του καθίστανται διαφανεῖς καὶ τὰ ὀστά αὐτοῦ ἐξέχουσι παρὰ τὰ λίαν λιπόσαρκα μέλη του, ὥστε ἤθελέ τις τὰ ἐκλάβει ὡς ράβδους συνδεδεμένας διὰ χονδρῶν δερμάτων. Καθόσον δὲ προχωρεῖ ἐν τῇ ἡλικίᾳ κατὰ τοσοῦτον τὸ δέρμα αὐτοῦ εἰδεχθῶς ρυτιδοῦται· σχεδὸν φολιδωτὸν καθιστάμενον. Ἀγένειος δὲ πάντοτε, ὁ Βόσχιμεν, ἔχει τὰ χεῖλη λίαν καχύτερα τοῦ κάφρου· τὸ μέτωπον εἰσέχον, οἱ ὀφθαλμοὶ μακρεῖς ὡς ἀμύδαλα καὶ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν του

σχηματίζουσι τὸ ἐξέχον τῶν πλευρῶν ρινὸς πεπισμένης καὶ σιμῆς. Ὅ,τι ὅμως ἐκπληκτικὸν ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ του ἔχει, εἶναι, οἱ λευκοὶ καὶ κανονικοὶ αὐτοῦ ὀδόντες· πλὴν διὰ τινος παραδόξου ἰδιοτροπίας τῆς φύσεως, οἱ ὀδόντες τοῦ μικροῦ τούτου ἀγρίου δὲν πίπτουσιν, οὔτε ἀποσπῶνται, ἀλλὰ φθειρῶνται ὅπως οἱ ὀδόντες τῶν χορτοφάγων καὶ τῶν μηρυκαστικῶν ζώων.

Τίς δ' ἤθελέ ποτε πιστεύσει μετὰ τὴν ἄνω περιγραφὴν τῆς παραδόξου ταύτης φυλῆς, ὅτι ἡ δύνατα ν' ἀπαντήσῃ παρὰ ταῖς Βοσχινίδες νεάνισι ποιάν τινα σχετικὴν κομψότητα, ὀφειλομένην μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐκφραστικοῦ τῆς φυσιογνωμίας των καὶ προπάντων ἐκ τῆς ἐντελοῦς διαπλάσεως τῶν μελῶν των ἐν τῇ νεότητί των, παρ' εἰς πραγματικὴν ὠραιότητα; Μεταξὺ δ' ἄλλων, ὁ ποῦς αὐτῶν ἔχει θελκτικὴν ἐντέλειαν καὶ ἑκατοντάκις τῶν Σινῶν εὐτυχέστεραι δὲν λαμβάνουσι τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ προστρέξωσιν εἰς οὐδὲνα μετασχηματισμὸν. Πραγματικῶς δ' ἀποδείχθαι εἶναι ὅτι, ὁ ποῦς τῶν νεανίδων δὲν ὑπερβαίνει τὰ 10 μέχρι 15 ἑκατοστὰ μέτρον.

Ἡ ἐνδυμασία τῶν Βόσχιμεν κατανατᾶ τῆς σκληροτέρας ἀπλότητος. Διὰ μὲν τοὺς ἄνδρας τεμάχιον δέρματος θωὸς τεθειμένον ἔμπροσθεν ὡς ποδιά, ἀρκεῖ· διὰ δὲ τὰς γυναῖκας ἀνάλογος ἐνδυμασία συνισταμένη ὅμως καὶ ἐκ τεμαχίων δέρματος μέχρι τῶν γονάτων καθικνουμένη· ἐκτὸς δὲ τούτων ἐπικρατεῖ ἡ ἀπόλυτος γυμνότης. Ἐνίοτε μόνον ὁ Βόσχιμεν, ρίπτει ἐπ' ὤμων εἶδος μανδύου ἐκ δέρματος ζώου, ὅπερ Καρὸς ἀποκαλοῦσι. Παρὰ δὲ ταῖς γυναῖξι τὸ ἐνδυμα τοῦτο, χωρίζεται ἐν σχήματι σάκκου, σχηματίζοντος κουκούλαν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θέτουσι τὰ μικρὰ παιδία των.

Ἄξιος μέχρι βαθμοῦ τινος, ὁ Βόσχιμεν, νοήμων καὶ ἐνεργητικὸς ὅπωςδὴποτε, διαφέρει κατὰ βάθος τοῦ Ὀπτεντότου, οὔτινος τὸ ράθυμον ἀποτελεῖ τὸν χαρακτῆρά του, κατασκευάζει μόνος του τὰ ὄπλα του, ἀπλούστατα κατὰ τὸν σχηματισμὸν, καὶ τοῦτο οὐχὶ δι' ἑλλειψιν ἱκανότητος, ἀλλὰ διότι ἐννοεῖ νὰ ἔχῃ ὄπλον μόνον πρὸς ὑπεράσπισίν του. Τὰ δηλητηριώδη δ' αὐτοῦ βέλη ἐκτοξεύει μόνον κατὰ τῶν Βοέρς, διωκτῶν τῆς φυλῆς του, οὐς μέχρις ἐσχάτων καταδιώκει, κα-

λῶς γινώσκων ὅτι, οὗτοι οὐδέποτε θέλουσι χαρισθῆναι πρὸς αὐτόν. Ἄλλως τε δ' ὁ ἡμέτερος ἄγριος δὲν μεταχειρίζεται τὰ ὄπλα αὐτοῦ μόνον πρὸς ὑπεράσπισίν του, διότι μὴ ἔχων ποίμνια καὶ ἀγνοῶν τὴν γεωργίαν, ἐν τῷ κυνηγίῳ μόνον ἐφιστᾷ ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν καὶ ἐπιδεξιότητα. Καὶ μάλιστα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχη μεγίστην ἐπιδεξιότητα ὅπως καταβάλλῃ τὸ σπάνιον κυνήγιον, ὅπερ συναντᾷ ἐν τοῖς γειτνιαζούσι τῆς ἐρήμου ὀάσεσι καὶ ὅπερ οὐ μόνον εἰς δορκάδας καὶ ἀντιλόπας συνίσταται, ἀλλ' ἔτι ἐκτείνεται μέχρι τῆς στρουθοκαμήλου, τοῦ Ζέβρου καὶ αὐτοῦ τοῦ ρινοκέριου. Καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ ἵπποπόταμος τυγχάνει ἰδικὸν τοῦ Βόσχιμεν κυνήγιον, ὡς ἄκις ἐν τοῖς ὕδασι τὸν συναντήσῃ. Ἄλλ' ἡ συνήθης καὶ ἀληθὴς αὐτοῦ τροφή εἶναι ἡ στρουθοκάμηλος· ὅπως δὲ καταλάβῃ αὐτήν, ὁ ἡμέτερος ἄγριος, χάρις εἰς τὸ μικροσκοπικὸν αὐτοῦ ἀνάστημα, εἰσέρχεται ἐντὸς δέρματος στρουθοκαμήλου, ἣν ἄλλοτε ἐφόνευσε, καὶ ἀναμένει τὴν ἀφίξιν ἐτέρων στρουθοκαμήλων καθ' ὧν νὰ ἐκτοξεύσῃ τὰ δηλητηριώδη βέλη του διὰ τοῦ ἀθραύστου τόξου του, ἀπὸ σπανίως ἀποτυγχάνουσι τοῦ σκοποῦ των. Ἀφ' ἐτέρου δὲ πάλιν διώκων τὴν στρουθοκάμηλον ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἀφικνεῖται μέχρι τῆς φωλεᾶς τῆς, ὅτε λείπει, καὶ ἀφαιρεῖ τὰ ὠὰ αὐτῆς, ἐν τῶν ἐκλεκτοτέρων αὐτοῦ φαγητῶν, ἐνῶ συγχρόνως μεταχειρίζεται διὰ τὴν οἰκιακὴν αὐτοῦ χρῆσιν τὰ κελύφη τῶν ὠῶν. Διὰ δὲ τὰ ἄλλου εἶδους κυνήγια τῶν ζώων τῆς ἐρήμου, οἷον τοῦ Κουάγγα καὶ τοῦ Ζέβρου, εἴτε τῶν ὀάσεων, ὡς τοῦ ρινοκέριου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐλέφαντος, ὁ Βόσχιμεν, παγιδεύει αὐτὰ, τάφρους χρώμενος, ἐντὸς τῶν ὀποιῶν, ἀπαξ πίπτον τὸ ζῶον εὗρηται περιεκλεισμένον καὶ ἀνίκανον ν' ἀποδράσῃ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ κατασκευὴ τῶν παγιδοτάφρων τούτων, λίαν ἐπίπονος καθίσταται καὶ δὲν ἀποφέρει πάντοτε αὐτῷ ἀρκούν ὄφελος, τότε προσκαλεῖται ἅπαντα ἢ φυλᾷ γυναῖκες, παιδιὰ, γέροντες, ἅπαντες ἐν γένει σπεύδουσι ν' ἀνεγείρωσι ἀσθενὲς προτείχισμα ἐκ διαφόρων ὑλῶν κατασκευαζόμενον καὶ ἐξ αὐτῶν ἔτι τῶν εὐθραυστάτων ἀντικειμένων καὶ ἀφ' οὗ κατὰ καιρὸν ἀνοίγονται θύραι συγκοινωνοῦσαι μετὰ τῶν τάφρων τῶν κεκαλυμμένων δι' ἄμμου καὶ χλόης. Ἐκτὸς δὲ τοῦ ἐλέ-

φαντος φύσει δυσπίστου καὶ ὑπόπτου, ἅπαντα τὰ ἄλλα ζῶα ἐμπίπτουσιν ἐν αὐτοῖς καὶ οἱ Βόσχιμοι ἐκεῖ που καιροφυλακτοῦντες μὲ τὸ τόξον ἀνὰ χεῖρας, ἐκτοξεύουσι τότε κατ' αὐτῶν βέλη ἐκ καλάμου ἔχοντα παρὰ τὴν ἄκρην αὐτῶν, ἀφ' ἐνὸς μὲν πτερὰ στρουθοκαμήλου, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὅστων εἰκονισμένον καὶ ἐν τῷ δηλητηρίῳ ἐμβεβαμμένον.

Τὸ δὲ δηλητήριο, ἐνῶ ὁ Βόσχιμεν ἐμβάπτει τὰ βέλη αὐτοῦ καὶ τὸ ἀσεγκαίς του (1) ἀδιὰ χειρὸς ρίπτει, σύγκειται ἐκ τριῶν διαφόρων συστατικῶν· ἐκ ζώου, χόρτων καὶ μεταλλικῶν οὐσιῶν. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου, λαμβάνει τὸ δηλητήριο τῶν ἐρπετῶν καὶ κυρίως τῆς κερασφόρου ἐχιδῶνης καὶ τοῦ Χάγγα-καζέ (2)· ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου, ἀναζητεῖ ἐκ τῆς Διστίχου Ἄμαρρυλίδος, ἐκ τοῦ Εὐφόρου καὶ ἐκ τοῦ κάρου τῆς θαλασσίου λεκάνης· κ' ἐκ τοῦ τρίτου ἐν εἶδος ἀσφαλτοχολῆς ὅπερ ἐξάγει ἐκ τινῶν ἰχθύων. Χάρις δ' εἰς τὴνσκευασίαν ταύτην καθίστα τὰ ὄπλα αὐτοῦ τρομερὰ, διὰ τε τὴν ἄγρην καὶ τὸν πόλεμον, διότι πάντοτε εὐρίσκειται καταδιωκόμενος. Καὶ ὄντως ὡς ἄκις ἡ συνήθης αὐτοῦ τροφή ἐκλείπει καταφεύγει εἰς τὴν λεηλασίαν καὶ τότε οὐ μόνον κατὰ τοῦ Βοῆρος διευθύνει τὰς προσβολὰς του ὡς ἐχθροῦ αὐτοῦ θανασίμου, ἀλλὰ, καὶ ἴσως κατὰ προτίμησιν, κατὰ τῶν Ὀττεντότων, οὓς λέγουσιν ἀνήκοντας τῇ αὐτῇ μ' αὐτὸν φυλῇ. Ὄταν λοιπὸν οὐδὲν ἐκ τοῦ κυνηγίου προσπορίζεται καὶ τύχη ἐν μεγίστη ἀνάγκῃ, παρ' ἐλπίδα διευθύνεται κατὰ τινος γείτονος κατοικίας Κάρου, Βοῆρος, ἢ Ὀττεντότου καὶ νυκτὶ ἀπάγει τὰ ποίμνια των. Ὄταν δ' ἀνακαλύπτεται ἡ κλοπὴ, οἱ κάτοικοι τῆς ἀποικίας σπεύδουσι εἰς καταδίωξιν τῶν ἐπιδρομέων· ἀν ὅμως οὗτοι ἀφίχθῶσιν εἰς τοὺς βράχους των, ἀδύνατος πλέον ἀποβαίνει ἡ καταδίωξις, καὶ κατὰ συνέπειαν παραιτοῦνται πλέον πάσης περαιτέρω καταδίωξεως περὶ ἐπανακτήσεως τῶν ἀπωλεσθέντων καὶ πάσης ἰδέας ἐκδικήσεως. Ἐν

(1) Μικρὰ ἀκόντια.

Σ. Μ.

(2) Εἶδος δηλητηρίου μικροῦ ὄφεως, συγγενοῦς τῷ γίνει μὲ τὴν ἐχιδῶνα.

Σ. Μ.

ΤΟ ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΓΓΕΙΝΟΝ ΠΟΝΤΟΝ ΣΤΟΜΙΟΝ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ. (Ίδε σελ. 154)

ἀνοικτοῖς ὁμῶς πεδίοις, δὲν συμβαίνει τὸ αὐτό. Διότι μ' ὄλην τὴν ἀπίστευτον εὐθυβολίαν καὶ ἐπιδεξιότητα τῶν Βόσχιμεν, καὶ μὲ τὴν τῶν στρουθοκαμήλων ταχύτητα τῶν ποδῶν των, δὲν δύναται ν' ἀντιπαλεύσῃσι διὰ τῶν βελῶν των κατὰ τῶν πυροβόλων ὄπλων τῶν ἀντιπάλων των, ἐκτὸς ἂν ἡ πεδιάς διατέμνηται ἐκ τάφρων, φαράγγων καὶ λάκκων, δι' ὧν οἱ ἄρπαγες προστατεύουσι τὴν φυγὴν των. Πλὴν ὅπωςδὴποτε σπανίως οἱ ἄποικοι ἐπανακτῶσι τὰ κτήνη των, διότι καθόσον προσεγγίζουσι τοὺς ἄρπαγας, βλέπουσι αὐτὰ καταπίπτοντα ὑπὸ τὰ βέλη ὡς τὰ ἀσεγκαίει· ἀφ' ἐτέρου δ' ἂν οἱ ἐπιδρομεῖς Βόσχιμεν, δυνήθῃσι νὰ διαφύγῃσι τὴν καταδίωξιν τῶν Βοῆρς μέχρι τῶν βράχων των, οἱ ποιμενικοὶ αὐτῶν κύνες ὁδηγοῦσιν ἐμπρὸς δι' ἀμμωδῶν ὁδῶν καὶ ἀνύδρων τὰ ποιμνία μέχρι τοῦ Κράαλ (1) αὐτῶν. Βασίζονται ἐν μέρει ἐπὶ τῶν στερήσεων καὶ τῆς δίψης ὅπως νικήσωσι τὴν ἐπιμονὴν τῶν ἐχθρῶν των. Τόσῳ τὸ χειρότερον ἂν τὰ ὑπ' αὐτῶν κλαπέντα ζῶα ὑποφέρωσι! Οὗτοι θὰ εὐρώσῃσι πάντοτε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ των κελύφη ὠῶν στρουθοκαμήλου, πλήρη ὕδατος, κατὰ μέρος εἰς χρυσφύγετα ὑπ' αὐτῶν μόνα γνωστὰ τεθειμένα καὶ ὅπου δὲν εἰσχωροῦσι αἱ γυναῖκες τοῦ στρατοπέδου των.

Ἐὰν δ' ὁ Βόσχιμεν κατορθώσῃ νὰ φέρῃ μέχρι τοῦ χωρίου, ἢ τῶν σκηνῶν καὶ καλυβῶν του, τὴν λείαν του ἢ μέρος αὐτῆς, τότε ἄρχονται τρομερὰ ὄργια. Τότε δ' ἀπανταχοῦ βλέπει τις τὰ κάτισχνα ἐκεῖνα μέλη κρατοῦντα ὠμὰ κρέατα καὶ καταβροχθίζοντα αἱματόεντα τεμάχια. Οὐδόλως σκέπτονται νὰ διαφυλάξῃσι βόας ἢ πρόβατα πρὸς νομὴν καὶ πολλαπλασιασμόν, ἀλλ' ἄπαντα τὰ ζῶα μέχρις ὀστέων καταβροχθίζουσι. Εἶτα δ' ὕπνος εἰκοσιτετράωρος ἐπιβαρύνει τὸν κορεσθέντα τοῦτον λαόν· καὶ τότε μόνον γίνεται ἡ ἐξέγερσις, ὅταν ἡ πείνα κεντήσῃ τοὺς στομάχους του.

Λίαν δ' ἐπιτήδειος εἶναι ὁ Βόσχιμεν, οὐ μόνον διὰ τοὺς ἰχθεῖς, τὰς σαύρας καὶ τὰς χελώνας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μυρμηκοφαγίαν. Τὰ ἔντομα ταῦτα κυνηγᾷ δι' αἰχμηρᾶς ράβδου, εὐτυ-

χῆς ὁσάκις δὲν προηγηθῇ αὐτοῦ ὁ μυρμηκοφάγος· δι' αὐτὸν ἐξίσου εὐνοϊκὴ ἐποχὴ εἶναι ἡ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀκρίδων, ἃς μετὰ μεγάλης καταβροχθίζει ὀρέξεως. Φυτὰ δὲ κυρίως ἀναζητεῖ, τοὺς χονδρούς βλαστοὺς τῶν διαφόρων τῆς ἐρήμου χόρτων· ἐλλείπει δὲ γεωργίας τὰ χόρτα ταῦτα εἰσι ἡ μόνη τροφή ἣν μεταχειρίζεται, ἐκτὸς τῶν ζώων.

Καὶ ἤδη ὁ ἡμέτερος ἀναγνώστης δύναται νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν βοσχιμνικῆς ὁμηγύρευς. Οἱ κομφοπρεπέστεροι τῆς φυλῆς ταύτης ἐπιπροσθίτουσι δῆθεν ἐντέλειάν τινα εἰς τὸν ἄνω περιγραφέντα πρωτότυπον στολισμὸν των. Ἀκάθαρτος ἐξ ἐρυθρᾶς ὠχρας βαφῆς κλλωπίζει τὴν ὄψιν καὶ οἱ λίαν κλλωπισταὶ ἐπιπάζουσιν ἐπ' αὐτῆς καὶ λαμπρὰν τοῦ Μίκα (1) κόνην. Ἐκτὸς ὁμῶς τοῦ στολισμοῦ τούτου, οὐδὲν ἕτερον εἶδος πτίξεως, ἀπὸ τὴν λιπώδη καὶ ἀκάθαρτον τῆς ὠχρας βαφῆς σχηματίζει αὐτοὺς ἐκτὸς σπανιωτάτων τινῶν ἐξαιρέτων· οὐδέποτε ὅμως ρίνα, χεῖλη, ἢ ὠτα διατρυπῶσι. Σπανίως βλέπει τις παρά τισι αὐτῶν στρογγύλον ξυλάριον ἐκ τῆς ρινός των κρεμάμενον, ἢ τεμάχιον ἀκάνθης ἰνδικοῦ ἀκανθοχοίρου διαμπᾶξ πεπερασμένον ἀνὰ τὰ δύο πτερύγια τῆς ρινός των. Τουναντίον ὁμῶς αἱ γυναῖκες ἀρέσκονται πολὺ νὰ φέρωσι παρά τὰς κνήμας των ἀριθμὸν τινα δερματίνων κρύκων καὶ ν' ἀναμηγνώωσιν ἐν τῇ κόμῃ των κελύφους ὠῶν στρουθοκαμήλου. Ἔτερον πάλιν πρὸς τὴν αὐτὴν χρῆσιν μεταχειρίζονται παμπάλαια ὕελινα κομβία, καὶ τινες τῶν ἀνδρῶν ἐπίσης ἀκολουθοῦσι τὸν κλλωπισμὸν τούτον, ὡς καὶ ἕτερον συνιστάμενον ἐκ σειραδίου ἐξ οὗ εὐρηναὶ ἀνηρτημένα κογγύλαι καουρῆς λεγόμεναι, αἰτινές εἰσι γνωσταὶ ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς ἰνδικῆς θαλάσσης ἀντὶ νομισμάτων χρησιμεύουσαι, καὶ ἃς ἀντὶ μεγάλων δαπανῶν προσπορίζονται πρὸς χρῆσιν τοῦ στολισμοῦ των· σανάλια δ' ἐκ τεμαχίων δέρματος συμπληροῦσι τὸ σύνολον τῆς κομφοπρεπείας των. Οὐχ ἥττον ἐντελής τοῦ σωματικοῦ κλλωπισμοῦ των εἶναι καὶ ἡ κατοικία τοῦ ἀγρίου τῆς βοσχιμνικῆς φυ-

(1) Κατοικία, ἢ στρατόπεδον, σκηνὴ καὶ διαμονή.

στηριζόμενοι δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν κατοίκων τῶν πλανητῶν. Τοῦτο δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως, οὔσης φυσικῶς ἀναλόγου πρὸς τὴν φυσικὴν διοργάνωσιν τοῦ πλανήτου, ἔπεται ὅτι ὅσον ὁ πλανήτης ἐστὶ τραχὺς καὶ ἀπότομος, τόσον ἡ εὐαίσθησία καὶ ἡ πνευματικὴ ἐπ' αὐτοῦ ἀνάπτυξις ἐμφανίζεται ἥττον ἀνεπτυγμένη· οὕτως ἀναμφιβόλως οἱ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης κάτοικοι πιθανῶς νὰ ὦσιν ἥττον ἡμῶν ἀνεπτυγμένοι. Πρὸς δὲ τῆς ἀνθρωπότητος προσδουούσης πάντοτε μετὰ τοῦ χρόνου, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Ἄρης πρὸ τῆς Γῆς ἐσχηματίσθη καὶ ἐπομένως ταχύτερον κατεψύχθη, ἐστὶν ἄρα καὶ μᾶλλον τῆς Γῆς προχωρημένος καθ' ἀπάσας τὰς ἐπόψεις. Ἴσως ἐκεῖνος εὐρίσκεται ἤδη ἐν τῷ ἀπογείῳ αὐτοῦ, ἐνῷ ἡμεῖς οἱ ἐπὶ τῆς Γῆς ἐσμὲν εἰσέτι παιδία, παίζοντα ἀφελῶς τὴν στεφάνην.

Αἱ νεώτεροι φυσιολογικαὶ μελέται ἀποδεικνύουσιν ἐπιστημονικῶς ὅτι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐστὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ ἡμετέρου γήινου πλανήτου· τὸ βᾶρος αὐτοῦ, τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ, ἡ πυκνότης τῶν μυῶν αὐτοῦ, τὸ βᾶρος καὶ ὄγκος τοῦ σκελετοῦ αὐτοῦ, ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, ἡ ποσότης τοῦ ἀέρος, τὸν ὁποῖον ἀναπνέει καὶ ἡ τῆς τροφῆς, τὴν ὁποίαν ἀφομοιοῖ καὶ ἐν γένει ἅπανσαι αἱ ὀργανικαὶ λειτουργίαι αὐτοῦ, ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπίνης μηχανῆς κατεσκευάσθησαν καὶ ὀργανώθησαν ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς τοῦ γήινου πλανήτου. Ἡ χωρητικότης τῶν πνευμένων, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ στήθους ἡμῶν, ἡ φύσις τῶν τροφῶν διὰ τῶν ὁποίων τρεφόμεθα, καὶ τὸ μῆκος τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος ἡμῶν, τὸ βᾶδισμα καὶ ἡ δύναμις τῶν κνημῶν ἡμῶν, ἡ ὄρασις καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἡμῶν κτλ. καὶ ἐν γένει τὰ καθέκαστα τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἅπανσαι αἱ λειτουργίαι τοῦ ὄντος ἡμῶν στενωῶς, ἀπολύτως καὶ μονίμως συσχετίζονται μετὰ τοῦ κόσμου, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ζῶμεν.

Καὶ ἡ μὲν πυκνότης τῆς ὕλης τοῦ Ἄρειος ἐστὶ κατωτέρα τῆς πυκνότητος τῆς ἡμετέρας Γῆς, δηλαδή ὡς 71 πρὸς 100, τὸ δὲ βᾶρος τῶν σω-

μάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρειος ἐλάχιστον· ὑποθέτοντες τὴν ἔντασιν τῆς γήινης βαρύτητος ὡς 100, εὐρίσκομεν, ὅτι ἡ σχέσις τῆς βαρύτητος τοῦ Ἄρειος πρὸς τὴν τῆς Γῆς ἐστὶν ὡς 37 πρὸς 100, εἶναι φανερόν ὅτι ἡ ἀσθενεστέρη βαρύτης ἀπάντων τῶν τοῦ ἡμετέρου συστήματος πλανητῶν· ἐκ δὲ τούτου συνάγομεν, ὅτι ἐὰν σῶμα ζυγίζῃ ἐνταῦθα 1 χιλιόγραμμα, μεταφερόμενον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ἄρειος ζυγίσει περὶ τὰ 374 γραμμ. ἄνθρωπος δὲ ζυγίζων ἐνταῦθα 70 χιλιόγραμμα ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ζυγίσει 26· ὅθεν διατρέχων τις ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ἔκτασιν 50 χιλιομέτρων θέλει ἀποκαμεῖν τόσον, ὅσον ἂν διέτρεχεν ἐπὶ τῆς Γῆς 20 χιλιομέτρων (1). Ἐκ τούτου συμπεραίνομεν ὅτι οἱ τοῦ Ἄρειος κάτοικοι λίαν διαφέρουσι τῶν τῆς ἡμετέρας Γῆς.

Ὁ τοῦ Ἄρειος κόσμος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ εἰσι πιθανῶς μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι καὶ τελειότεροι ἡμῶν· ἂν δὲ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὰ οὐράνια σῶματα ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς συμπυκνώσεως καὶ τῆς διηνεκοῦς, οὕτως εἰπεῖν, συσσω-

(1) Σημ. Συγγρ. Σκεπτόμενοι περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ζωολογικῆς κλίμακος τοῦ Ἄρειος, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ βαρύτης ἄλλως πως ἐπιβρᾷ ἐπὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ζώων, τῶν ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ζώντων. Οὕτως ἐνῷ ἐνταῦθα τὰ πλεῖστα εἶδη αὐτῶν εἰσι καταδεδικασμένα, ἐλκόμενα ὑπὸ τῆς βαρύτητος, νὰ βαδίζουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἐλάχιστα δ' αὐτῶν εἶδη ἔχουσι τὸ προνόμιον τοῦ φέρειν πτερὰ, διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ πετώσιν ἐν τῷ ἀέρι, τουναντίον λίαν πιθανόν ἐστὶν ἀναλόγως τῆς ἰδιαίτης διατάξεως τῶν ὄντων ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ἡ ζωολογικὴ αὐτοῦ κλίμαξ νὰ ᾖ μᾶλλον ἀνεπτυγμένη ἐν τοῖς πτεροφόροις, καὶ ἐπομένως τὰ τελειότερα εἶδη τῶν ζώων νὰ ὦσιν ἐπὶ τοῦ Ἄρειος πεποικισμένα διὰ πτερῶν. Ὅθεν ἐνῷ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ὑποσελήνου σφαίρας ὁ γυφὶς καὶ ὁ κόνδορ εἰσὶν οἱ βασιλεῖς τῆς ἀτμοσφαιρας, ἐπὶ τοῦ Ἄρειος αἱ μεγάλαι τάξεις τῶν σπονδυλωτῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων συγκατατάσσεται καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος, τὸ ἐκπρὸσωποῦν τὴν ὑψίστην ἔκφρασιν τῆς δημιουργικῆς δυνάμεως, ἔχουσι τὸ λαμπρὸν προνόμιον τοῦ διατρέχειν ἐλευθέρως τὰς τῆς ἀτμοσφαιρας διαστάσεις· Ἡ δ' ὑπόθεσις αὕτη ἐστὶ τοσοῦτο πιθανωτέρα, καθότι ἐνῷ ἀρ' ἐνὸς ἢ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος βαρύτης ἐστὶ τόσον ἀσθενής, ἀρ' ἑτέρου ἢ τῆς ἀτμοσφαιρας αὐτοῦ σύστασις ἐστὶν ἀνάλογος πρὸς τὴν ἡμετέραν.

ματώσεως τῶν ἀεσπαρμένων ἀρχηγόνων μορίων ἐν τῷ ἀπείρῳ διαστήματι, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς μηχανικῆς θεωρίας τῆς θερμότητος ἡ ἐπιδράσασα πρωτόγονος ἐκείνη θερμοκρασία ἦτον ἐπὶ μὲν τοῦ ἡλίου 28,000,000ο, ἐπὶ δὲ τῆς Γῆς 9000ο, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος 2000ο, ἂν δὲ σὺν τούτοις προσθέσωμεν, ὅτι ὁ Ἄρης ἀπεσπάθη ἐκ τῆς ἡλιακῆς νεφελώτητος κατὰ πολλὰ ἑκατομύρια αἰώνων πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἡμετέρας Γῆς, μετὰ μεγίστης πιθανότητος δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ὁ τοῦ Ἄρειος κόσμος κατεψυγμένος ὑπάρχει σήμερον μέχρι τοῦ κέντρου αὐτοῦ καὶ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑφίσταται, ὅπως ἡ ἡμετέρα Γῆ τὰς ἐπιδράσεις τῶν ἐσωτερικῶν γεωλογικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἐξακολουθοῦσι νὰ παράγωσι τὰς ἐξάρσεις τοῦ ἡμετέρου ἐδάφους καὶ τὴν τροποποίησιν τῶν ἡμετέρων ἀκτῶν. Πρὸς τούτοις φαίνεται, ὅτι μέγα μέρος τῶν ὑδάτων αὐτοῦ ἀπωλέσθη ἤδη, τὸ δὲ στενὸν καὶ ἐπίμηκες σχῆμα τῶν θαλασσῶν αὐτοῦ φαίνεται ὑποδεικνῦον τὸ βάθος τῶν ἀρχαίων λεκανῶν. Πόσον σπουδαῖον δι' ἡμᾶς ἂν ἡδυνάμεθα νὰ ταξιδεύσωμεν μέχρις ἐκεῖ!!! Ἐν τούτοις τελειοποιήσωμεν τὰ τηλεσκόπεια ἡμῶν, διότι διὰ τῆς τελειοποιήσεως τούτων δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τοὺς οὐρανίους κόσμους πλησίον ἡμῶν.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία περικαλύπτει τὸν Ἄρην, τὰ ὑδάτα τὰ ὁποῖα καταρδεύουσι καὶ γονιμοποιοῦσιν αὐτόν, αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες, αἱ ὁποῖαι θερμαίνουσι καὶ φωτίζουσιν αὐτόν, οἱ ἄνεμοι, οἱ ὁποῖοι διατρέχουσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἕτερον πόλον, αἱ τοῦ ἑνιαυτοῦ ὥραι αὐτοῦ εἰσι τόσα στοιχεῖα, διὰ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρειος ὑπάρχει τάξις ζωῆς, ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς ἡμετέρας Γῆς· ἡ ἀσθενὴς μόνον βαρύτης τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ δύναται κατ' ἰδιόζοντα τρόπον νὰ τροποποιήσῃ πῶς τὴν τάξιν τῆς ἐπ' αὐτῶν ζωῆς ἐκφαινομένης ἀναλόγως τῶν ὄρων τῆς ἐνεργείας ἐκείνης. Οὕτω τοῦ λοιποῦ ὁ τοῦ Ἄρειος κόσμος δὲν πρέπει νὰ παρουσιάζεται ἡμῖν ὡς ὄγκος λίθων, φερόμενος ἐν τῷ διαστήματι καὶ ὑπέικων τῇ ἡλιακῇ ἔλξει ὡς μάζα ἀδρανῆς, ἀγονος καὶ ἀψυχος· ἀλλ' ἀπεναντίας ἐν αὐτῷ πρέπει νὰ βλέπωμεν κόσμον ζῶντα, ἐστολι-

σμένον διὰ μερῶν τὴν φαντασίαν διεγειρόντων καὶ ἀναλόγων πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατὰ ἔलगουσιν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς!! Νέος κόσμος, πρὸς τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ποτε Κολόμβος δύναται νὰ προσπελάσῃ ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤδη κατοικεῖ ἐν τούτοις εἶδος ἀνθρωπίνης φυλῆς ἐργαζομένης, σκεπτομένης καὶ μελετώσης ἀναμφιβόλως ὅπως ἡμεῖς ἐνταῦθα περὶ τῶν μεγάλων καὶ μυστηριωδῶν προβλημάτων τῆς Φύσεως. Οἱ ἄγνωστοι ἐκεῖνοι ἀδελφοὶ ἡμῶν οὐδόλως εἰσι ψυχὰι ἄνευ σωμάτων, ἢ σώματα ἄνευ ψυχῶν, οὐδόλως εἰσιν ὄντα ὑπερφυσικά, ἢ παραφυσικά, ἀλλ' ὄντα ἐνεργοῦντα, σκεπτόμενα, συλλογιζόμενα ὅπως ἡμεῖς ἐνταῦθα. Καὶ ἐκεῖνοι ἀναμφιβόλως ζῶσιν οἰκογενειακῶς καὶ κοινωνικῶς, καὶ ἐκεῖνοι σχηματίζουσιν ἔθνη, κτίζουσι πόλεις καὶ καταγίνονται πρὸς τὴν τῶν τεχνῶν ἀνάπτυξιν· αἱ δὲ τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ἀκοῆς αἰσθήσεις δὲν παρουσιάζουσιν βεβαίως οὐσιώδεις διαφοράς. Ἐὰν δὲ συμβῇ ποτε νὰ διέλθωμεν πλησίον τῆς κατοικίας ἐκείνων, ἴσως μενοῦμεν ἐκστατικοὶ ἀπέναντι τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτῶν, καὶ ἐκθαμβοὶ ἀπέναντι τῶν ἀρμονικῶν καὶ μελωδικῶν ἤχων, ἀναμιγνησκόντων ἡμῖν τὰς ὑψηλὰς μουσικὰς ἐμπνεύσεις τῶν ἡμετέρων ἐνθουσιώντων μουσικῶν.. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ποικίλων μεταβολῶν τῶν πλανητικῶν διαφοροτήτων καὶ τῶν αἰώνιων μεταμορφώσεων τῶν κόσμων θέλομεν ὄραν βεβαίως τὴν αὐτὴν τῆς ζωῆς ὁρὰ φωτίζουσαν ἅπαντας τοὺς οὐρανίους κόσμους.

Ἐκ τοῦ γείτονος τούτου κόσμου ὁ ἑναστρὸς οὐρανός ἐστιν ὅμοιος τῷ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν μαρμαίροντι· ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀστέρων προσηλόντες τὸ ὄμμα καὶ ἡ παρατήρησις τῶν ἐπὶ τοῦ Ἄρειος παρατηρητῶν, οἱ αὐτοὶ ἀστερισμοὶ διαγράφουσι καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὅπως καὶ ἐντεῦθεν τὰ αὐτὰ μυστηριώδη σχήματα αὐτῶν· ἀλλ' ἐὰν οἱ ἀστέρες ὧσιν οἱ αὐτοί, οἱ πλανῆται ὅμως διαφέρουσί πῶς.

Οὕτως ὁ Ζεὺς ἐμφανίζεται πρὸς τοὺς παρατηρητὰς τοῦ Ἄρειος μεγαλοπρεπῆς διότι φαίνεται κατὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν φορὰν μεγαλύτερος, παρ' ὅσον ἡμεῖς βλέπομεν αὐτόν ἐντεῦθεν, οἱ δὲ δορυφόροι αὐτοῦ εὐκόλως ὀρῶνται δι' ἀόπλου ὀφθαλμοῦ· ὁ Κρόνος ἐπίσης φαίνεται λίαν περιου-

γής· ὁ Οὐρανὸς ἰκανῶς ὄρατος καὶ ὁ Ποσειδῶν ἀνεκαλύφθη ἴσως πρὶν ἢ ἡμεῖς ἀνεκαλύψωμεν αὐτόν. Βεβαίως διακρίνουσιν ἐπίσης δι' ἀόπλου ὀφθαλμοῦ μέγαν ἀριθμὸν ἐκ τῶν Τηλεσκοπικῶν λεγομένων πλανητῶν, κινουμένων ἐπὶ τῆς τροχίᾳς αὐτῶν μεταξὺ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Διός· ὁ Ἑρμῆς, ὦν λίαν πλησίον τοῦ ἡλίου καὶ ἐξαφανιζόμενος ἐν ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτίσι, δυσκόλως διακρίνεται, ἡ δ' Ἀφροδίτη φαίνεται ἐκεῖθεν, ὅπως ἡμεῖς ἐντεῦθεν βλέπομεν τὸν Ἑρμῆν.

Ἄλλὰ πῶς οἱ κάτοικοι τοῦ Ἄρεως βλέπουσιν ἄρα γε ΗΜΑΣ;

Τῆς γηίνης τροχίας, οὔσης ἐσωτερικῆς σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν Ἄρην, ἔπεται, ὅτι ἡ ἡμετέρα Γῆ ἐκ τοῦ πλανήτου ἐκείνου ὀρωμένη δὲν ἐμφανίζεται ὡς ἀστὴρ νυκτερινός, ἀλλὰ μόνον ὡς ἐωθινός καὶ ὡς ἐσπερινός. Ἐν γένει ὀρώμεθα ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ Ἄρεως ὡς ἀστὴρ μαρμαίρων, ἀστὴρ, παρέχων ἄποψιν ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀφροδίτη παρέχει ἡμῖν καὶ ἐμφανιζόμενος πρὸ τῆς ἡοῦς καὶ μετὰ τὸ ἐσπερινόν λυκόφως· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐσμὲν ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ Ἄρεως ὁ Ἐσπερος αὐτῶν Ἀσστήρ.

Βεβαίως ἡ ἡμετέρα ματαιότης εὐλόγως δύναται νὰ ἐπαναπαύηται ἐπὶ τῆς ἰδέας, ὅτι οἱ τοῦ Ἄρεως κάτοικοι ὀρῶσιν ἡμᾶς τὸ ἐσπέρας ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ αὐτῶν θόλου πορφυροχρόους ὡς ἐκ τῶν τελευταίων ἡλιακῶν ἀκτίων, ὅτι θαυμάζουσιν ἡμᾶς μακρόθεν, ὅτι ἀνεκάλυψαν τὰς ἡμετέρας γηίνας φάσεις καὶ τὰς τῆς Σελήνης, ὅπως ἡμεῖς ἀνεκαλύψαμεν τὰς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ὅτι ἀναμφιβόλως ὑποθέτουσι τὴν ἡμετέραν Γῆν, οὔσαν οὐρανοῦ κατοικίαν, πλήρη εὐρύνης καὶ εὐτυχίας!!! ἴσως μάλιστα ἀνεγείρουσιν ἡμῖν καὶ βωμούς!! Ἄλλ' ὁποῖα ἀπάτη δι' αὐτούς· ὦ! πόσον ἤθελον ἐννοῆσαι τὴν πλάνην αὐτῶν ἂν ἠδύναντο νὰ παρατηρήσωσιν ἡμᾶς ἐξ ἤμιστα πλησιεστέρου μέρους!»

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Καμίλ Φλαμμαριών· ἤδη ὁμως ἐπιτραπήτω ἡμῖν ὅπως προσθέσωμεν καὶ τὰ ἐξῆς ὀλίγα:

Ἐκ τοῦ Ἄρεως ὀρῶμενοι, δυνάμεθα διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ συλλογισμοῦ, ἄνευ παραλογισμοῦ νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἅπαντα τὰ ἀ-

στρῶα συμπλέγματα, τὰ ὁποῖα τοσοῦτον μεγαλοπρεπῶς παρουσιάζονται ἡμῖν ἐν καιρῷ ἀσελήνου καὶ ἀναφύλου νυκτός· εἰτὶ τοσοῦτοι πελώριοι κόσμοι ἀνάλογοι ἢ τελειότεροι τοῦ ἡμετέρου μικροκόσμου· ἄς μὴ νομίζωμεν, ὅτι ἡ Παντοδύναμος καὶ Πάνσοφος ἐκείνη Δημιουργικὴ δύναμις ἐδημιούργησε τὸν φαινομενῶς ἐκείνον κοινότοτον τῶν ἀστέρων μόνον πρὸς τέρψιν τῆς ὀράσεως ἡμῶν, διότι ὑπάρχουσι καὶ μυριάδες ἐπὶ μυριάδων, τοὺς ὁποίους οὐ μόνον διὰ τοῦ ἀόπλου ὀφθαλμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἰσχυροτέρων τηλεσκοπειῶν, οὐδόλως οὐνόμεθα νὰ ἴδωμεν.

Ἡ περιφανὴς ἐκείνη ἐπιστήμη, ἡ ἀνυψοῦσα τὸν ἄνθρωπον, τὸν σκιάληκα τοῦτον τῆς γῆς ἐκ τοῦ πεπερασμένου πρὸς τὸ ἄπειρον, ἐκ τοῦ βωβόρου τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἀθλιότητος πρὸς τὸ ἰδεῶδες, πρὸς τὸν Θεόν, ἡ ἀστρονομία δὴλον ὅτι, κυρίσσει σήμερον μετ' ἀκραδάντου πεποιθήσει, ὅτι τὸ πλῆθος ἐκείνο τῶν ἀστέρων δὲν ἐστὶ πλέον ἀδρανῆς σωρὸς χρυσοῦ κοινότοτου, ἀλλὰ πελώριοι κόσμοι πεπρωκισμένοι διὰ φυσικῶν καὶ μηχανικῶν νόμων, ἐστολισμένοι καὶ δι' ἄνοργάνου καὶ δι' ἐνοργάνου καὶ δι' ἀνοργάνου λογικοῦ βασιλείου. Πανταχοῦ ἐπὶ πάντων ἐκείνων τῶν κόσμων ὑπάρχουσιν ὄντα λογικὰ καὶ τελειότερα μάλιστα ἡμῶν κατὰ τὸ ἠθικόν καὶ διανοητικόν αὐτῶν, ἔχοντα τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας αὐτῶν βεβαίως· ἔχουσι καὶ ἐκεῖνα τὴν Πολιτικὴν αὐτῶν Ἱστορίαν, τὴν Φυσικὴν, καὶ τὴν Χημείαν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν Φυσικὴν αὐτῶν Ἱστορίαν· ἀλλ' αἱ ἐπιστήμαι αὐτῶν αὐταὶ βεβαίως διαφέρουσι πῶς τῶν ἡμετέρων ἀντιστοίχων, ἡ μὲν διότι ἐστὶν ἀνάλογος τῶν μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα συμβαίνουσι καὶ συνέβησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεως τῶν κόσμων ἐκείνων, αἱ δὲ διότι εἰσιν ἀνάλογοι τῆς φυσικοχημικῆς συστάσεως αὐτῶν· οὐχ ἥττον ὁμως ὑπάρχουσι παρ' ἐκείνοις τοῖς κόσμοις καὶ ἐπιστήμαι, αἱ ὁποῖαι εἰσιν αἱ αὐταὶ μετὰ τῶν ἡμετέρων. Τοιαῦτα δ' εἰσὶ τὰ Μαθηματικὰ, διότι καὶ ἐνταῦθα καὶ πανταχοῦ καὶ αἰωνίως ὁ νοῦς ἀναγνωρίζει καὶ παραδέχεται, ὅτι $2+2=4$, ἢ ὅτι μεταξὺ δύο σημείων μία καὶ μόνη εὐθεῖα γραμμὴ ἄγεται. Ἡ Ἡθικὴ, διότι ὁ νοῦς ἐν οἰαδήποτε στιγμῇ

τοῦ χρόνου ἀναγνωρίζει καὶ παραδέχεται ὅτι τὸ αὐτῶν, ἀφοῦ οὐδὲν πέραν τοῦ τάφου ὑφίστηται δι' αὐτούς; Ἐν τῶν δὴ ἢ δὲν ἐννοοῦσιν καλῶς ὅτι λέγουσι καὶ τότε εἰσὶν ἄξιοι οἰκτιρμοῦ. ἢ ἐννοοῦσι, καὶ τότε δικαιούμεθα νὰ εἴπωμεν αὐτοῖς, ὅτι παραλογίζονται. Διὰ τῆς διόδου λοιπὸν τοῦ τάφου, ἐλπίζωμεν, ὅτι εὐτυχήσομεν, κατὰ τινὰ στιγμήν τοῦ ἀπείρου χρόνου νὰ ἴδωμεν καὶ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις κόσμοις ὑπάρχοντας ἀδελφούς ἡμῶν. Κλείομεν δὲ τὴν μικρὰν ταύτην πραγματείαν ἐπαναλαμβάνοντες τὸ τοῦ Προφητάνακτος «οἰ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.»

Μετάφρασις Ν. Κ. ΜΑΚΑΡΟΥ.

ΤΟ ΣΤΟΜΙΟΝ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ.

Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ μικροὶ, οἱ ἐλάχιστοι πλὴν καὶ μεγάλοι, μέγιστοι ἕνεκα τοῦ δώρου τοῦ λογικοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐσμέν πεπρωτισμένοι ἐσόμεθα διηνεκῶς δεδωσμευμένοι ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ εἰρκτῇ; δὲν θέλομεν ἄρά γέ ποτε θαυμάσαι καὶ ἐκ τοῦ πλησίον τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου δημιουργήματος; δὲν θέλομεν ἄρά γε ποτὲ συσχετισθῆναι καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἡμῶν λογικῶν πλασμάτων, τῶν ἐπὶ τῶν ἄλλων κόσμων οἰκούντων; ὦ! ἐξάπαντος ἐλεύσεται ποτε στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὀφόμεθα ἐκ τοῦ πλησίον (ἀδιάφορον ἐν ποίᾳ καταστάσει, ἢ ὑπὸ ποίαν μορφήν· τοῦτο δὲν ἐστὶ ζήτημα τοῦ παρόντος) τὸ λαμπρὸν τοῦτο οἰκοδόμημα τοῦ Πανσόφου Δημιουργοῦ. Ὁ ἐνστικτος ἐκείνος πόθος τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοῦ ὁποίου ποθεῖ τὸ πᾶν ἐν αὐτῷ νὰ συμπεριλάβῃ, τὸ πᾶν νὰ κατανοήσῃ ἐν τῷ παντὶ νὰ ἐντυφᾷ ἐν αὐτῷ, ἐστὶ ποτὲ δυνατὸν νὰ μὴ ἱκανοποιηθῇ· ἄλλως πρὸς τίνα σκοπὸν ὁ εὐσκόπως τὰ πάντα δημιουργήσας παντέλειος νοῦς ἐνεφύτευσε τῷ ἀνθρώπῳ τοιαῦτα ἐνστίγματα τοιαύτας δυνάμεις; Ἄς φωνάζωσιν οἱ ὕλισται ὅσον καὶ ἂν θέλωσιν οὐδὲν πέραν τοῦ τάφου· καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι λεληθῶτως ὁμολογοῦσι καὶ παραδέχονται, ὅτι πολλὰ πέραν τοῦ τάφου· ἄλλως ἄ; εἴπωσιν ἡμῖν πρὸς τίνα σκοπὸν τόσους ἀγῶνας τόσους κόπους τόσας θυσίας καταβάλλουσιν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν, ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως

αὐτῶν, ἀφοῦ οὐδὲν πέραν τοῦ τάφου ὑφίστηται δι' αὐτούς; Ἐν τῶν δὴ ἢ δὲν ἐννοοῦσιν καλῶς ὅτι λέγουσι καὶ τότε εἰσὶν ἄξιοι οἰκτιρμοῦ. ἢ ἐννοοῦσι, καὶ τότε δικαιούμεθα νὰ εἴπωμεν αὐτοῖς, ὅτι παραλογίζονται. Διὰ τῆς διόδου λοιπὸν τοῦ τάφου, ἐλπίζωμεν, ὅτι εὐτυχήσομεν, κατὰ τινὰ στιγμήν τοῦ ἀπείρου χρόνου νὰ ἴδωμεν καὶ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις κόσμοις ὑπάρχοντας ἀδελφούς ἡμῶν. Κλείομεν δὲ τὴν μικρὰν ταύτην πραγματείαν ἐπαναλαμβάνοντες τὸ τοῦ Προφητάνακτος «οἰ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ.»

Ἡ παρατιθεμένη εἰκονογραφία παριστᾷ θεῶν τοῦ πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἀνοιγομένου στομίου τοῦ Βοσπόρου. Ὁ θεατὴς βλέπει τρία πολεμικὰ πλοῖα πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν πλευρὰν, καὶ δύο ἀτμόπλοια πρὸς τὴν Ἀσιατικὴν. Ὁ ἀπαράμιλλος οὗτος Βόσπορος, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ παριστανομένου τούτου στομίου, καὶ ἐπὶ μῆκος πέντε λευγῶν ἐπεκτεινόμενος, παριστᾷ ἐπὶ τῶν δὴ αὐτοῦ ἀντικειμένων ἀκτῶν ποικίλον, ὑπέρμετρον καὶ θαυμασίον πανόραμα· ἀμφότεραι αἱ ἀκταὶ εἰσι κατάστηκτοι ὑπὸ φρουρίων, πύργων, κωμῶν, καὶ λαμπρῶν καὶ πολυτελῶν ἀνακτόρων. Τὸ ὄμμα ἀπαυδᾷ θεωροῦν τὰς μεγαλοπρεπεῖς χωρογραφίας, καὶ θαυμασίους ὠραίας θεᾶς τὰς κατ' ἀλληλουχίαν ἀποκαλυπτομένας εἰς τὴν ὄρασιν καὶ πάλιν καλυπτομένας ἀπ' αὐτῆς, καθ' ὅσον τις προχωρεῖ. Βαθμηδὸν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκιῶν καταντᾷ εἰς ἐντελῆ σειρὰν στιλπνῶν καὶ παραξένων οἰκοδομῶν, καὶ ἐπὶ τέλους εἰς ὁμάδα κοκκινωστέγων οἰκιῶν μετὰ βερνικωμένων κρυσταλίνων θυρίδων καὶ κεχρυσωμένων παραπετασμάτων, εἰς κυκλοτερεῖς καρυὰς, ἀπηρχαιωμένας κυπαρισσοῦς, πληθὺν μιναρῆδων ἐπισεσωρευμένων τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δὲ, μετὰ τῆς πλέον ζωγραφικωτάτης ἀταξίας, καὶ ταῦτα πάντα προαναγγέλοντα εἰς τὸν προσερχόμενον, ὅτι ἐρῆσεν εἰς τὴν γοητευτικὴν καὶ θελκτικὴν Κωνσταντινούπολιν.

Κ. Σ.

ΜΑΥΝ ΡΑΪΑ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 119 Τεύχους Δ΄.)

Ἡ θέσις ἦν ἐξέλεξαν ὅπως ἀναπαυθῶσι δὲν ἦτον ὄλως ἀκατάλληλος· ἐν τούτοις ὁ ἀνφίος ἐπνεεν ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ, κατὰ δὲ τὴν γνώμην τοῦ Βιλ, πρακτικοῦ μετεωρολόγου, ἐπέκειτο θύελλα. Τὸ ἐπικρατοῦν ψῦχος δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῆς ὅπως παραμείνωσιν ἐπὶ πλέον ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς ἄμμου.

Οἱ ναυαγοὶ ἀπεφάσισαν ὅπως κατευθυνθῶσιν ἀλλαχοῦ· στρέψαντες δὲ τὰ ὄμματα αὐτῶν περὶ ἑαυτοὺς ἀνεκάλυψαν στενὴν φάραγγα, ἣτις ἠδύνατο νὰ παράσχη αὐτοῖς λαμπρὸν καταφύγιον· καὶ οἱ τέσσαρες ἔφερον τὰ βήματα αὐτῶν πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς. Ἐν τούτοις δὲν ἐβράδυνον νὰ παρατηρήσωσιν ὅτι τὸ καταφύγιον ὅπερ ἀνεκάλυψαν ἦτο λίαν στενόν· ἡ ἀπογοητεύσις κατέλαβεν αὐτούς· ἦτο ἀδύνατον νὰ κατακλιθῶσι πάντες ἐν αὐτῷ. Τὸ πλάτος τοῦ ἦτο μόλις τριῶν ποδῶν, αἱ δὲ πλευραὶ τοῦ ἀπεῖχον σμικρὸν ἀλλήλων. Ἐσκέφθησαν ὅτι ἀπέβαιναν αὐτοῖς ἀδύνατον ὅπως κατακλιθῶσιν ἐν αὐτῇ καὶ ὅτι ἡ ἰσχύς των ἤρξατο καθισταμένη ἐκ νέου δυσχερῆς.

Ὁ Τερέντιος μᾶλλον ἀνυπόμονος τῶν λοιπῶν, ἐδήλωσεν ὅτι προὔτιθετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς συνεταίρους του καὶ ζητήσῃ ἀλλαχοῦ ἄσυλον.

— Θὰ πράξωμεν καλὰ ἂν δὲν ἀποχωρισθῶμεν, — εἶπεν ὁ Βλούντ, — διότι ἄλλως δυνατὸν νὰ ἀπωλεσθῶμεν ἐν τῇ φρικαλέᾳ ταύτῃ ἐρημίᾳ.

— Παραδέχομαι πληρέστατα τὴν γνώμην τοῦ Βλούντ, εἶπεν ὁ νεαρὸς Σκῶτος· τί φρονεῖς δὲ σύ σοφέ μου Βιλ;

— Φρονῶ ὅτι δεόν νὰ μένωμεν ἐκεῖ ἐνθα εὐρισκόμεθα, εἶπεν ὁ γηραιὸς ναύτης.

— Ἀλλὰ καὶ δυνάμεθα νὰ κατακλιθῶμεν ἐν τῇ ὀπῇ ταύτῃ; παρετήρησεν ὁ Τερέντιος.

— Σταθῆτε! ἐφώνησεν ὁ Κολλίνος, μὲ κατέλαβε μία ἰδέα.

— Λέγε λοιπόν, εἶπεν ὁ Βλούντ.

— Ἰδέτε καὶ ἐπωφεληθῆτε καὶ ἑσείς. Σᾶς κελονοκτῶ,

Ὁ Κολλίνος ἐρείφη ἐντὸς τῆς φαραγγώδους ὀπῆς καὶ ἐξηπλώθη καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτοῦ. Οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα του· ὁ δὲ ὕπνος ὑφ' οὗ κατελήφθησαν ἦτον οὕτως βαθύς ὥστε δὲν θὰ ἀρυπνίζοντο οὔτε ὑπ' αὐτῶν τῶν σαλπίγγων τῆς δημιουργίας.

—ο—

Η.

Ο ΣΙΦΩΝ.

Ὁ Βιλ ἦτον ὁ τελευταῖος ὅστις κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ὕπνου. Πρὶν ἢ ὁμοῦς κλείσῃ τὰ ὄμματα αὐτοῦ παρετήρησεν ὅτι ἡ αἰφνιδία σκίασις τοῦ οὐρανοῦ, ἡ ἐντελής ἐκλειψίς τῆς σελήνης, ὁ διαρκῶς αὐξάνων θόρυθος τῶν κυμάτων καὶ ἕτεραι ἄλλαι μετεωρολογικαὶ ἐνδείξεις προανήγγειλον τὸν σίφωνα ὡς ἐπικείμενον. Ἐν τούτοις ὁ Βιλ ἐσκέφθη ὅτι οὐδένα κίνδυνον διέτρεχον ἐκ τούτου οἱ συνεταῖροί του, διὸ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀποκοιμηθῇ ἐντελῶς.

Ὁ γηραιὸς ναύτης δὲν ἠπατάτο· μόλις παρήλαθε μία ὥρα καὶ τὰ στοιχεῖα ἤρξαντο μαινόμενα. Ὁ ἄνεμος, πνέων μεθ' ὑπερτάτης σφοδρότητος, ἤρξατο ἀνυψῶν φοβερὰ νέφη ἄμμου ἅτινα ἔφερε πρὸς τὸν Ὠκεανόν. Οἱ ναυαγοὶ ἐκοιμῶντο πάντοτε.

Πυκνὰ στρώματα ἄμμου ἤρξαντο ἤδη καλύπτοντα αὐτούς. Ἐν διαβάτῃ τις διήρχετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνωθεν τῆς φαραγγώδους ὀπῆς οὐδόλως θὰ ὑπέθετε τὴν ἐν αὐτῇ παρουσίαν τῶν τεσσάρων ναυαγῶν. Οἱ ἀτυχεῖς ἦσαν ζῶντες τεθαμμένοι. Μεθ' ὅλην τὴν ἀναισθησίαν ὑφ' ἧς ἦσαν κατελημμένοι ἠσθάνθησαν αἰφνης ὅτι πελώριόν τι σῶμα διήλθεν ἀνωθεν αὐτῶν. Φρικαλέος τρόμος διέδραμε τὰ μέλη τοῦ σώματος τῶν ναυαγῶν· ἠσθάνοντο ἑαυτοὺς καταλαμβανομένους ὑπὸ θανατηφόρου ἀναισθησίας· τὰ στρώματα τῆς ἄμμου ὀλονέν ἐπολλαπλασιάζοντο· ἠννόησαν ὅτι θ' ἀπώλλοντο ἂν δὲν ἐξέρχοντο τῆς φάραγγος.

Η ΚΑΜΗΛΟΣ.

Ἐν οἱ ναυαγοὶ δὲν ἐγνώριζον ὅτι εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἀφρικανικῆς παραλίας, τῆς γονίμου ταύ-

Μετ' οὐ πολὺ ἤκουσαν τὸν κρότον τῶν ποδῶν ὑπερμεγέθους ζώου.

της εἰς παράδοξα ζῶα γῆς, ἤθελον θεωρήσει ὡς τι ὑπερφυσικὸν τὸ ὄν ἐκεῖνο ὅπερ διήλθεν ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις ἤρξαντο συνεργόμενοι καὶ παρεδέχθησαν ὅτι τὸ φάντασμα τούτου οὐδὲν ἕτερον ἦτον εἰμὴ παμμέγεθες τετραπόδον.

Ὁ Σίφων εἶχε καταπαύσει· οἱ δὲ ναυαγοὶ, ὑποπροσκύσης ἤδη τῆς ἡμέρας, ἠδυνήθησαν νὰ διακρίνωσιν εἰς ὀλίγην ἀπ' αὐτῶν ἀπόστασιν ἐν εἶδος τετραπόδου ἔγοντος μακρὸν λαιμόν, κεφαλὴν ἄνευ σχεδὸν ὠτων καὶ ἐξαμβλοματικούς πόδας.

— Ἄ! τοῦτο εἶναι μία κάμηλος! ἐφώνησεν ὁ Βέλ.

— Καὶ θὰ ἦναι τὸ φρικτὸν ἐκεῖνο βάρος ὅπερ διήλθεν ἐφ' ἡμῶν ἐνῶ εὐρισκόμεθα κατακεκλεισμένοι ἐν τῷ βάθει τῆς φαραγγώδους ὀπῆς, προσέθηκεν ὁ Τερέντιος.

Εὐθιγὰ τὴν ἐγλυτόσαμε, μετὰ τὴν ἀγριοκάμηλον ταύτην, εἶπεν ὁ Κολλῆνος· μικροῦ δεῖν ἡμᾶς ἐχανθᾶκιονεν ὄλους.

ἀκολουθεῖ.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ

ΓΥΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

(Μετάφρασις ***)

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 422 Τεύχος Δ')

Εἴτε ἐκ λειποθυμίας εἴτε ἐκ κόπου ὁ Ἰωσήφ ἐκοιμήθη μέχρι τῆς αὐγῆς.

Ὁ ἵππος αὐτοῦ ἀναλαθὼν τὰς δυνάμεις του καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἦτο τὴν πρωΐαν ζωηρὸς καὶ ὑγιής. Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἱππεύσας ἐξηκολούθησεν ὁδοιπορῶν.

Ἔως τότε εἶχεν ἐπιμελιῶς ζητήσει πληροφορίας καθ' ὅλους τοὺς ταχυδρομικούς σταθμούς,

ἵνα μάθῃ εἴαν πρὸ εἴκοσι καὶ τεσσάρων ὥρῶν νέος τις εἴκοσιν ἕως εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους, μεταβαίνων μόνος ἐφ' ἀμάξης ἐκ Βονωνίας εἰς Ρώμην ἠλλάξε τοὺς ἵππους. Ἐμαθε δὲ ὅτι τὸν εἶδον φέροντα μαθητοῦ εἰσιτήριον καὶ ὑγιᾶ, καὶ σπεύδοντα νὰ φθάσῃ εἰς Ρώμην.

Ἐν τοσοῦτῳ ἡ ὁδὸς τραχεῖα συνήθως, κατέστη ἀδιάβατος σχεδὸν ἕνεκα τῆς χιόνος· καὶ ὅμως ὁ Ἰωσήφ ἐσπευδε νὰ φθάσῃ εἰς Τέρνιον.

Εἰς τὴν Στραττούραν, τοῦτέστι δὺν λεύγος πρὸ τοῦ Τερνίου, ἔκαμε τὴν συνήθη ἐρώτησιν· ἔμαθε δὲ καὶ ἐκεῖ ὅτι εἶχον ἰδεῖ τὸν Γαστάνον.

Ἦτο πέμπτη μετὰ μεσημβρίαν, ὅτε ἀφίχθη εἰς Στραττούραν, καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ φίλος του ἐξηκολούθησε τὴν πρὸς τὸ Τέρνιον ὁδόν,

ἤτοιμάσθη νὰ πράξῃ τὸ αὐτό· ἀλλ' ὁ τοῦ ταχυδρομικοῦ σταθμοῦ ἐπιστάτης πρὸς ὃν ἀπετάθη, σείσας τὴν κεφαλὴν τὸν προέτρεψε νὰ μὴ προβῆ, καθότι ἡ ὁδὸς οὔσα ἐν μέσῳ τῶν δύο σειρῶν τῶν Ἀπεννείων, ἐλυμαίνατο ὑπὸ ληστῶν.

Ἄλλ' ὁ Ἰωσήφ δὲν ἐφοβεῖτο τοὺς ζῶντας· ἡ ἰδέα μάλιστα ὅτι τὸ φάσμα ἦτο τοῦ Γαστάνου, τὸν κατέστησεν ἔτι μᾶλλον ἀτρόμητον. Ἀπεκρίθη λοιπὸν ὅτι ἐπεθύμει νὰ φθάσῃ τὸ ταχύτερον εἰς Ρώμην, καὶ ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος ἦτον ἱκανὸς νὰ διακόψῃ τὴν πορείαν του.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, παρεσκευάσε τὰ πιστόλιά του, ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ξίφος ἐξήρχετο εὐκόλως ἀπὸ τῆς θήκης, καὶ κεντήσας τὸν ἵππον του εἰσέδυσεν εἰς τὴν κοιλάδα τὴν ἀπολήγουσαν εἰς Τέρνιον.

Καὶ ἀληθῶς οὐδὲν μέρος ὑπῆρχε καταλλήλο-τερον πρὸς ἐνέδραν· τὸ δάσος ἦτο πυκνότατον, καὶ ὄγκοι λίθων ὑπερμεγέθεις ἀποσπασθέντες ἀπὸ τῶν παρακειμένων βράχων, κατέφρασσον τὴν ὁδὸν, ἥτις διὰ τοῦτο ὠμοίαζεν ἐκείνην περὶ ἧς λέγει ὁ Δάντης ὅτι διερχομένη τὸ χάος λήγει εἰς τὸν ἄδην.

Ὁ Ἰωσήφ περιέμενεν ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν νὰ προσβληθῆ· ἀλλ' ἀδιαφορῶν περὶ τῆς ὑπάρξεώς του, ἐθεώρει μὲ βλέμμα ἀτάραχον καὶ ψυχρὸν πᾶσαν τοῦ ἐδάφους ἀνωμαλίαν ἐπιτηδεύων εἰς ἐνέδραν· καὶ ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς θέσιν ὑψηλὴν ἔκυπτεν, ἕως οὗ διερχόμενος ἀνεγείροτο μειρῶν καταφρονητικῶς διὰ τὸν κίνδυνον ὅστις ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν πλησιάσῃ.

Τέλος ἐφάνησαν τὰ φῶτα τῆς πόλεως, καὶ διευθυνθεὶς πρὸς τὸν ταχυδρομικὸν σταθμὸν ἐπανέλαβε τὴν συνήθη ἐρώτησιν· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν ἔλαβεν οὐδεμίαν πληροφορίαν, διότι ὄχι μόνον δὲν εἶχον ἰδεῖ τὸν Γαστάνον, ἀλλ' ἐβεβαίουν ὅτι πρὸ δέκα καὶ πέντε ἡμερῶν, οὐδὲν τοιοῦτον ὄχημα διήλθε διὰ Τερνίου, τῆς φήμης τῶν ληστῶν παρακινούσης τοὺς φρονίμους νὰ προτιμῶσι τὴν διὰ τῆς Ἀκουαπεντέντε ὁδόν.

Οὕτω καὶ ὁ Γαστάνος, ἀφίχθεις μέχρι τῆς Στρεττούρας, δὲν ἐφάνη εἰς Τέρνιον. Τὰ ἵχνη του ἀπωλέσθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τῆς πρώτης πρὸς τὴν δευτέραν τῶν δύο τούτων πόλεων.

Ὁ Ἰωσήφ παρετήρησεν ἔξω τοῦ Τερνίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, δι' ἧς πρὸ ὀλίγου διήλθε, ξενοδοχεῖον ὕπερ ἐφαίνετο ὡς μεμόνωμένος σκοπὸς ἐπὶ τῆς κατηραμένης ἐκείνης ὁδοῦ· ὑπέθεσε λοιπὸν ὅτι εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο, κείμενον πλησίον τοῦ μέρους ἐνθα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶχε συλληφθῆ ὁ Γαστάνος, ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀκριβεστέρως πληροφορίας.

Τούτου ἕνεκα ἐπανήλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ Καταρράκτης τοῦ Τερνίου ὀνομαζόμενον, εἰς τινα τοῦ ὁποίου γωνίαν ἔκειτο ταχυδρομικὸν ὄχημα. Ἐπειδὴ δὲ ἐνόμιζεν ὅτι τὸ γνωρίζει, ἐξέτασε πάραυτα περὶ τούτου· ἀλλ' ἔμαθεν ὅτι ἀνήκεν εἰς νέαν τινὰ κυρίαν ἐκ Ρώμης, ἥτις ἐρχομένη εἰς προὔπαντησιν τοῦ ἀδελφοῦ ἡ συζύγου της, κατέλυσεν ἐκεῖ πρὸ δύο ὥρῶν, διότι εἶπον αὐτῇ ὅτι ἔτρεχε κίνδυνον, εἰάν διήρχετο τὴν νύκτα διὰ τοῦ στενοῦ.

Ὁ Ἰωσήφ ἐξέτασε καὶ ἐνταῦθα περὶ τοῦ φίλου του· ἀλλ' οὐδεὶς ἐγνώριζε τι περὶ αὐτοῦ διὰ τοῦτο ἐφοβεῖτο καὶ ἐπεθύμει συνάμα τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐμελλε νὰ εὔρεθῆ μόνος· διότι αἱ δύο ὀπτασίαι τὰς ὁποίας εἶδε τοσοῦτον εἶχον καταπλήξει αὐτόν, ὥστε ἦτο πεπεισμένος ὅτι δὲν ἤθελε παρέλθει ἡ νύξ χωρὶς νὰ ἐπανίδῃ τὸ φάσμα τοῦ Γαστάνου.

Ἐφαγε δὲ καὶ ἔπιεν ὀλίγον εἰς τὸ κοινὸν ἐστιατόριον, ἀκροαζόμενος πᾶν ὅ,τι ἔλεγον, καὶ ἐλπίζων πάντοτε ὅτι ἤθελε μάθει τι περὶ τοῦ Γαστάνου· ἀλλ' ἂν καὶ ἡ συνδιάλεξις ἐστρέφετο εἰς τὰ τῶν ληστῶν, οὐδὲν ὁμῶς ἐρρήθη περὶ αὐτοῦ.

Ἀπεχώρησε λοιπὸν εἰς τὸν θάλαμόν του, ἐνθα ὑπῆρχεν ὁ τελευταῖος φόβος καὶ ἡ τελευταία ἐλπίς του· διότι εἰάν τὰ ἀνθρώπινα μέσα τὸν κεντέλιπον, τὰ ὑπεράνθρωπα ἐμελλον ἀναμφιβόλως νὰ τὸν βοηθήσωσιν. Καὶ ἐπειδὴ οὔτε ἐπεκαλεῖτο νέαν ὀπτασίαν, οὔτε ἀπεμάκρυνεν αὐτήν, ἐκδυσθεὶς κατεκλίθη, καὶ σείσας τὸν λύχνον ἀπεκίμνη, ἀναθέσας εἰς τὸν Θεὸν τὴν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς του φροντίδα.

Ἄλλὰ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἐξύπνησεν αἰρῶνιδως. Ὀλίγη ὥρα παρήλθεν ἕως οὗ διαλυθῆ ἡ ζάλη τοῦ ὕπνου, καὶ ἤκουσε τὸν αὐτὸν κρότον ὃν περ εἶχεν ἀκούσει εἰς Ἀσοίσιον, δηλαδὴ βήματα καὶ τρίξιμον εἰς τὴν κλίμακα· τὰ βήματα ἐπλησίασαν εἰς τὴν θύραν, ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ τὸ φάντασμα τοῦ Γαστάνου ἀνεφάνη.

Ὁ Ἰωσήφ ἐνόμισεν ὅτι, ὡς καὶ τὴν προτε-ραίαν, τὸ φάντασμα ἐμελλε νὰ ἐκδυσθῆ καὶ νὰ κατακλιθῆ πλησίον του· καὶ ἐπειδὴ γλυκεία ἦτο πρὸς αὐτόν ἡ μετὰ τοῦ φαντάσματος τοῦ φίλου του συνοίκησις, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἄκραν διὰ νὰ ἀφήσῃ τόπον εἰς αὐτόν· τοῦτο ὁμῶς ἀπῆτησε διὰ νεύματος νὰ ἐγερθῆ. Ἄλλ' εἶτε διότι δὲν ἐνόησεν εἶτε διότι ἐδίστασεν, ἐβράδυνε νὰ ὑπακούσῃ. Τότε τὸ φάντασμα ἤνοιξε τὸν χιονισμένον μανθῶν του· τὸ σῶμά του ἦτον ὡς καὶ τὴν προτεραίαν γυμνόν, καὶ ἐπὶ τοῦ στῆθους του ἔφερε τραῦμα αἱμοσταγές τὸ ὁποῖον ἐδείξε μὲ τὸν δάκτυλον εἰς τὸν φίλον του.

Ὁ Ἰωσήφ ἀπληγισμένος ἐνόησε τὰ πάντα, καὶ καταβάς ἐκ τῆς κλίνης ἐνεδύθη μετὰ σπουδῆς· ἀφοῦ δὲ ἠτοιμάσθη·

— Ἴδου, εἶπε, τί διατάττεις; Χωρὶς δὲ ν' ἀποκριθῆ τὸ φάντασμα τῷ ἐνευσε νὰ ὀπλισθῆ.

Ὁ δὲ Ἰωσήφ ζωσθεὶς τὸ ξίφος, καὶ τὰ δύο πιστόλιά του,

— Ἐχει καλῶς οὕτω; ἠρώτησεν.

Τὸ φάντασμα κατένευσε διὰ τῆς κεφαλῆς, καὶ παρατηρῶν ὀπισθεν τοῦ ἐὰν ἤρχετο ὁ φίλος του, ἐβάδισε πρὸς τὴν θύραν μειδιῶν θλιβερώς, ὅπως ἐνθαρρύνῃ τὸν Ἰωσήφ.

Οὕτω λοιπὸν ἐξῆλθον τοῦ ξενοδοχείου ὅλαι αἱ θύραι ἠνοίγοντο ἐνώπιόν των, ἢ μᾶλλον εἶπεῖν τὸ φάντασμα παντοῦ ἔκαμνεν ὀπήν, δι' ἧς διήρχετο καὶ αὐτὸ καὶ ὁ φίλος του, καὶ ἦτις ἐκλείετο μετὰ ταῦτα.

Ἀφοῦ δὲ ἐβάδισαν ἐν περίπου τέταρτον τῆς ὥρας, τὸ φάντασμα εἰσῆλθεν εἰς ἀτραπὸν στενὴν διερχομένην μετὰ θάμνων καὶ πετρῶν. Ὁ Ἰωσήφ ξιφῆρης παρηκολούθει αὐτὸ, παρατηρῶν ἐκθαμβος ὅτι τὰ μὲν βήματα τοῦ φαντάσματος δὲν ἄφινον ἴχνος ἐπὶ τῆς χιόνος, τὸ αἷμα ὁμῶς τῆς πληγῆς καταρρέον ἐσχημάτιζε γραμμὴν.

Δίς δὲ ἢ τρίς, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι ὁ φίλος του ἤθελεν ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις του, τῷ ἀπεύθυνε φιλικὰς τινὰς λέξεις· ἀλλὰ τὸ φάντασμα ὡσανεὶ ἐφοβεῖτο μήπως ὁ ἦχος τῶν λέξεων προὐώσῃ τὴν παρουσίαν ζῶντος, φέρον τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ τῶν χειλέων, προέτρεπε τὸν Ἰωσήφ εἰς σιωπὴν.

Ἄλλως τε ἡ περὶ σιωπῆς σύστασις κατέστη μετ' ὀλίγον ἀνωφελές· διότι καθ' ὅσον προέβαινον εἰς τὸ ὄρος, ἐπλησίαζον τὸν καταρράκτην, καὶ ὁ πάταγος τῶν ὑδάτων ἦτο τοιοῦτος, ὥστε ἦτο ἀδύνατον ν' ἀκούσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον ὅσον μεγαλοφώνως καὶ ὅσον ἐκ τοῦ πλησίον συνωμίλου. Ἄλλ' ὁ Ἰωσήφ κατεπλήττετο ἐτι μᾶλλον· διότι, καθόσον ἐπροχώρουν εἰς τὸ ὄρος, ἀνεγνώριζε τὴν τοποθεσίαν, ἣν εἶχεν ἰδεῖ κατ' ὄναρ, καὶ μετ' ὀλίγον εἶδε τὸν τάφον ὅστις διέκοπτε τὸν χιονώδη μαγνῶσαν τὸν καλύπτοντα τὸ ἔδαφος.

Δὲν ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη περαιτέρω ἐξηγήσεων. Τὸ φάντασμα τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν θέσιν ἐνθα ἐτάφη ὁ φίλος του. Οὗτος δὲ γονυπετήτας ἐδεήθη ὑπὲρ τοῦ φίλου του. Διαρκούσης δὲ τῆς δεήσεως τὸ φάντασμα ἴστατο ὀρθίον, καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐνόμιζεν ὅτι συνήχθη μετ' αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς τούτου καθήκοντος, ὁ Ἰωσήφ ἔτεινε τὸ ξίφος ἐπὶ τοῦ τάφου, καὶ ὤμοσε νὰ ἐκδικηθῆ τὸν θάνατον τοῦ φίλου του. Ἐπομένως κόψας δύο κλώνας ὄρουός, καὶ σχηματίσας σταυρὸν, ἐνέπηξεν ἐπὶ τοῦ τά-

φου. Ὅστε ἐνεκα αὐτοῦ καὶ ἐνεκα τῶν ρανίδων τοῦ αἵματος, ἦτον εὐκολὸν νὰ ἀνεύρῃ τὴν θέσιν.

Βεβαίως τὸ φάντασμα θὰ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐπραξεν ὅ,τι ὤφειλε· διότι ἐξελθὼν τῆς ὁδοῦ ἐπορεύθη δι' ἄλλης μετὰ βράχων, παρατηροῦν τὸν Ἰωσήφ ἐὰν ἀκολουθῆ. Οὗτος δὲ ὡς ἀπὸ ὑπερφυσικὴν τινα δύναμιν ἐλκόμενος, ἐπάτει εἰς τὰ ἴχνη τοῦ φαντάσματος, διὰ νὰ τὸ ἐρωτήσῃ τί ἄλλο πρέπει νὰ πράξῃ; Ἄλλ' αἰφνης τὸ φάντασμα ἔγινεν ἄφαντον.

Μετὰ μικρὸν ἠκούσθησαν βήματα καὶ φωναὶ ἐρχόμεναι ἀπὸ τὸ μέρος εἰς ὃ διευθύνετο ὁ Ἰωσήφ· παρεκκλίνας λοιπὸν ἐκρύβη ὀπισθεν βράχου, καὶ ἐκεῖ περιέμενε νὰ μάθῃ ὅποιοι ἄρα ἦσαν οἱ κινδυνεύοντες ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τοιοῦτο μέρος.

Καθ' ὅσον δὲ οὕτω προσήρχοντο, ἤγει φωνὴ γυναικός. Καὶ τῶντι, ἐν μέσῳ πέντε ἀνδρῶν βαδιζόντων εἰς τὴν ἀτραπὸν, ἣν ἐγκατέλιπεν ὁ Ἰωσήφ, καὶ διευθυνομένων πρὸς τὸ μέρος τοῦ τάφου, ἐφαίνετό τις γυνή. Οἱ ἄλλοι ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν, ὁ μὲν ἀχθοφόρος, φέρων δᾶδα, ὁ δὲ χωρικός Ρωμαῖος, καὶ οἱ ἕτεροι δύο ὑπηρέται. Ἡ γυνὴ ἦτο νέα δεκαεννέα ἕως εἴκοσιν ἐτῶν· ἐνδεύομένη κατάμαυρα καὶ κρατοῦσα πιστόλιον εἰς τὴν δεξιάν, ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν τινα ὀριστικὴν καὶ ἀμετάθετον. Ἐκ τῶν λοιπῶν οἱ μὲν δύο ὑπηρέται, οἵτινες ἐφαίνοντο ὅτι συνώδευον αὐτήν, ἦσαν πάνοπλοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἄνευ ὀπλων.

Ἡ μικρὰ αὕτη συνοδία ἀρχιεῖτα βήματά τινα πλησίον τοῦ μέρους ἐνθα ἐκρύπτετο ὁ Ἰωσήφ ἐσταμάτησε· διότι ἡ νέα ἀπεποιεῖτο νὰ προχωρήσῃ.

— Ἀθλίε! ἀνερώνησεν ἡ νέα ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν χωρικόν, ὅστις ἦτον ὁδηγὸς τῆς συνοδείας, συνήνεσα νὰ σὲ ἀκολουθήσω, διότι με ὑπεσχέθης νὰ με ὁδηγήσῃς ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται ὁ ἀδελφός μου. Ἴδου περιφερόμεθα πρὸ δύο ὠρῶν, ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός μου;

— Ἐχετε ὑπομονήν, κυρία, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ἐφθάσαμεν.

Καὶ παρετήρει περὶ τοῦ, ὡς ἂν ἐζήτηι μέσον ἀπαλλαγῆς.

— Ἐνθυμήσου ὅ,τι σὲ εἶπα, ἐπανέλαβεν ἡ νέα ἐντόνως ἀνυψώσασα τὸ πιστόλιον μέχρι τοῦ στήθους τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐὰν δοκιμάσῃς νὰ φύγῃς, φονεύεται.

— ὦ! δὲν ἔχω τοιοῦτον σκοπὸν, κυρία.

Ἄλλ' αἱ ἀνήσυχοί του κινήσεις ἐψεύδον τοὺς λόγους του.

— Ἐὰν κάμῃ ἐν μόνον βῆμα διὰ νὰ φύγῃ,

εἶπεν ἡ νέα πρὸς τοὺς ὑπηρέτας; φονεύσατέ τον ἀμέσως.

— Ποῦ νὰ ἦναι; ἐψιθύρουν ἀμέσως ἀπηπισμένως.

— Ναί, οἱ συνένοχοί σου σέ ἀρῆκαν. Ἄκουσε· ἐάν δὲν ἀποκριθῆς εἰς τὴν ἐρώτησίν μου, τὰ μυαλά σου θὰ πετάξουν. Ἦλθες εἰς τὴν Ρώμην καὶ μ' ἔφερες τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τοῦ ἀδελφοῦ μου, αἰγμαλωτισθέντος ἀπὸ ληστὰς, οἵτινες ἐζήτουν διὰ λύτρα εἴκοσι χιλιάδας τάλληρα, καὶ σ' ἐδόθησαν ἀμέσως αἱ δέκα· αἱ δὲ λοιπαὶ δέκα ἔπρεπε νὰ φερθοῦν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ ἀνθρώπων ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἦναι ἐπίφοβος εἰς τοὺς συντρόφους σου, καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ἐμελλε νὰ παραδοθῆ ζῶν ὁ ἀδελφός μου, ὑγιὴς καὶ ἀβλαβής. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶμαι ἐγώ, καὶ ἰδοὺ αἱ δέκα χιλιάδες τῶν τάλληρων. Ποῦ εἶναι ὁ ἀδελφός μου;

Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀκούσας ὁ Ἰωσήφ ἐνόησε τὰ πάντα, καὶ ἐξεληθὼν ἀπὸ τὴν κρύπτῃν του διευθύνθη πρὸς τὴν συνοδίαν.

Ἡ δὲ νέα, ὑποθέσασα ὅτι ἐνέπεσεν εἰς ἐπιδραν, χωρὶς νὰ φανῆ ὅτι αἰσθάνεται τὸν ἐλαγιστον τρόμον, ἔκαμεν ἀπειλητικὸν κίνημα κατὰ τοῦ ληστοῦ· ἀλλ' ὁ Ἰωσήφ τείνας τὴν χεῖρα ἀνέκραξε.

— Δὲν εἶσθε ἡ Βεττίνα Ρωμανώλη, ἀδελφὴ τοῦ Γαετάνου Ρωμανώλη;

— Ναί ἀπεκρίθη ἡ νέα.

— Ἐπειτα παρατηρήσασα αὐτὸν μετὰ προσοχῆς εἶπε·

— Καὶ σεῖς εἶσθε ὁ Ἰωσήφ Σκαμότσης.

— ὦ! ναί, Κυρία μου, ἔρχομαι ἀπὸ τὴν Βωνωνίαν, ἐλπίζων νὰ φθάσω ἐγκαίρως πρὸς βοήθειαν τοῦ φίλου μου.

Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν Ρώμην μὲ τὸ ἐπίλοιπον ποσόν, τὸ ὁποῖον ζητοῦν οἱ λησταί, οἱ συλλαβόντες τὸν ἀδελφόν μου. Οὗτος δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐστειλε τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ποσοῦ, καὶ μὲ περιέμενεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς ἐρυθρᾶς Πύλης διὰ νὰ λάβῃ καὶ τὸ δεύτερον· ἀλλὰ πρὶν τὸ δώσω ἀπήτησα νὰ μὴ παραδοθῆ πρῶτον ὁ ἀδελφός μου. Τότε μ' ἐπρότεινε νὰ μὲ ὀδηγήσῃ ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκετο ὁ Γαετάνος, καὶ συναινέσας παρέλαβον καὶ τούτους τοὺς δύο πιστοὺς ὑπηρέτας, πρὸς τοὺς δύο ὥρων τρέχοντες εἰς τὰ βουνά. Τέλος πάντων ἐσταμάτησα ἐδῶ πεπεισμένη ὅτι αὐτὸς μὲ ἀπατᾷ.

— Προσέχετε τὸν αὐστηρῶς, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ πρὸς τοὺς δύο ὑπηρέτας. Καὶ ἔπειτα ἀποταθεὶς πρὸς τὴν Βεττίναν·

— Ἐγὼ, εἶπε, θέλω σὰς ὀδηγήσει, ἐμπιστευθῆτε εἰς ἐμέ.

— Δὲν εἶσαι ὁ ἀριστος τῶν φίλων τοῦ ἀδελφοῦ μου; εἶπεν ἡ νέα τείναντα τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἰωσήφ.

— Ἐμπρός, ἀπεκρίθη οὗτος.

Καὶ ἔφερε τὴν Βεττίναν εἰς τὸν τάφρον. Ἐπειτα δεῖξας μὲ τὸν δάκτυλόν του εἶπεν·

— Βεττίνα, ἀδελφή μου, θάρρος. Ἴδου, ἐνταῦθα καίτιαι ὁ ἀδελφός μας Γαετάνος.

Καὶ ἡ Βεττίνα ἀρεῖτα φωνὴν ἔπεσε γυνυπετής. Τότε, ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν ταραχὴν ὁ ὀδηγός, ἐπροσπάθησε νὰ φύγῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε, διότι ἐφυλάσσετο καλῶς ὑπὸ τῶν ὑπηρέτων, οἵτινες ἀνασηκώσαντες ταυτοχρόνως τὰ πιστόλια τὸν ἠπαίδησαν.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἐξεπλάγη ὁ Ἰωσήφ ἐπινοῶν τὴν σκιάν τοῦ Γαετάνου, ἥτις ἰσταμένη δέκα βήματα μακρὰν τοῦ τάφρου ἔνευε τῷ Ἰωσήφ ὅπως τὴν παρακολουθήσῃ.

Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἐκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς σημεῖον ὑπακοῆς. Ἐπειτα ἀποταθεὶς πρὸς τοὺς δύο ὑπηρέτας·

— Φυλάττετε, εἶπε, καλῶς τὸν ἄνθρωπον τούτον, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιστρέψω.

Καὶ ἠκολούθησε τὸ φάντασμα διευθυνόμενον πρὸς τὸν καταρράκτην.

Μετὰ πέντε λεπτὰ εἰσῆλθον καὶ οἱ δύο εἰς ἀτραπὸν τόσον πλησίον τοῦ καταρράκτου, ὥστε κατεβρέχοντο ἀπὸ τὰ ἀναπνεύοντα ὕδατα.

Καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑτέρων πέντε λεπτῶν ἔφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἐνθα ὁ ποταμός, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν καταρράκτην, ρεῖ ὀρμητικῶς καὶ θορυβῶδῶς, ἐντὸς κοιτῆς δέκα ἕως δεκαπέντε πόδας πλάτειας.

Ὁ χειμάρρος οὗτος εἶναι ἀδιάβατος εἰς τοὺς κολυμβητὰς, καὶ ἂν ποτὲ τις ἤθελε τὸ δοκιμάσει, θὰ παρετύρετο ἀμέσως καὶ θὰ καταρπίπτετο ὡς βέλος ἀπὸ ὕψους πεντακοσίων ποδῶν. Περιδρέχων δὲ πανταχόθεν ὀξυτάτην τινὰ κορυφὴν, καθιστῆ αὐτὴν νῆσον, εἰς ἣν δὲν δύναται τις νὰ ὑπάγῃ εἰμὴ διαβαίνων γέφυραν. Τὸ φάντασμα ἐστάθη ἐνώπιον τῆς γεφυρᾶς ταύτης ἥτις ἐτύγχευτο ἐκ τριῶν κορυμῶν ἐλατῆς· ἦσαν δὲ τοσοῦτον ὀγκωδεις ὥστε, διὰ νὰ μεταφερθῆ ἕκαστος αὐτῶν ἐκεῖ θὰ ἔχρειάσθη εἴκοσιν ἀνδρῶν δύναμις.

Ὁ Ἰωσήφ ἀνεζήτησε νὰ ἐννοήσῃ ἀπὸ τὰ βλέμματα τοῦ φαντάσματος, ἐπὶ τίνι σκοπῷ τὸν ἔφερον ἐκεῖ· τὸ δὲ φάντασμα ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὑψηλοτάτης κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ ἐκείθεν τῷ εἰδείξε ζοφερὸν χάσμα σπηλαίου κειμένου πεντακόσια, ἢ ἑξακόσια βήματα μακρὰν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ χειμάρρου. Ἐνίστατο τὸ χάσμα τοῦτο ἐρωτιζέτο. Καὶ μετὰ ταῦτα φωναὶ μεθύοντων, καὶ καγγατσοὶ ἐπικρατοῦντες τῆς

βοῆς τοῦ καταρράκτου ἠκούοντο ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ σπήλαιου. Εἰς τοῦτο τὸ σπήλαιον κατέφυγον ὅπως διανυκτερεύσωσιν οἱ φονεύσαντες τὸν Γαετάνου λησταί.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἐνόει τὸν σκοπὸν δι' ὃν τὸ φάντασμα τὸν ἔφερεν ἐνταῦθα· διότι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἕως οὗ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Τέρνιον, καὶ ὁδηγήσῃ ἱκανοὺς στρατιώτας ἵνα προσβάλωσι τοὺς ληστές, ἡ ἡμέρα ἤθελε παρέλθῃ καὶ οἱ λησταί ἤθελον ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν.

Τὸ φάντασμα, ἐνόησαν τοὺς διαλογισμοὺς τοῦ Ἰωσήφ, ἔσεισε τὴν κεφαλὴν — Λέγε, ἀνέκραξεν ὁ Ἰωσήφ, μὲ διατάττεις νὰ προβῶ κατ' αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς προσβάλω μόνος; θέλω ὑπακούσει ἄνευ δισταγμοῦ καὶ φόβου.

Τὸ φάντασμα σείον καὶ αὖθις τὴν κεφαλὴν κατέβη ἐκ τῆς κορυφῆς καὶ διευθύνθη πρὸς τὸν χεῖμαρρον. Ἐλθὼν δὲ πρὸ τῆς γεφύρας ἐνευσε πρὸς τὸν Ἰωσήφ ν' ἀνασχησῇ τοὺς κορμούς τῶν ἐλατῶν καὶ νὰ τοὺς ρίψῃ εἰς τὸν ποταμὸν.

— Ἀλλ' ἀπαιτεῖται, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ, εἴκοσιν ἀνδρῶν δύναμις, διὰ νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ τοιοῦτο ἔργον· ἐνὸς μόνου εἶναι ἀδύνατον.

Τὸ φάντασμα ὁμῶς ἐπανέλαβε τὸ αὐτὸ σημεῖον ὅπερ ἐσήμαινε, δοκίμασε.

Ὁ Ἰωσήφ ἐκλινεν, ἀνακαλέσας εἰς τὴν μνήμην του τοὺς λόγους τούτους τοῦ εὐαγγελίου. «Ὁ ἔχων πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἐρεῖ τῷ ὄρει τούτῳ ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ γενήσεται». Ἐκυψε λοιπὸν ἀποφασιστικῶς καὶ λαβῶν ἓνα τῶν κορμῶν τὸν ἀνεστίχασεν ὡς μικρὰν δοκὸν, καὶ τὸν ἀφῆκε νὰ πέτῃ εἰς τὸν ποταμὸν, ὅστις παρέσυρεν αὐτὸν ὡς ἄχυρον· ἔρριψε δὲ καὶ τὸν δεῦτερον καὶ τὸν τρίτον.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἠκροάσθη.

Καὶ ὡς τρεῖς κρότοι κανονίων ἠκούσθη ἡ κατάπτωσις τῶν τριῶν κολοσσιαίων κορμῶν.

Ὅθεν, καταστραφεῖσθε τῆς γεφύρας, οἱ λησταί ἔμεινον ἐγκλειστοί.

Ἰσως καὶ αὐτοὶ οἱ λησταί, ἐν μίσῳ τῶν ὀργείων αὐτῶν ἠκούσαν τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον κρότον· ἀλλὰ θὰ τὸν ἐξέλαβεν ἐκ τῶν τυχαίων ἐκείνων ἠγῶν οἵτινες ἐξυπνίζουσιν ἐν κειρῷ νυκτός τὴν ἠχὴ τῶν ὀρέων.

Μετὰ ταῦτα τὸ φάντασμα ἐπανέλαβε τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸν τάφον· καὶ οὕτω ἐντὸς δέκα λεπτῶν, ἀκολουθῶν ὁ Ἰωσήφ τὸ φάντασμα, ἔφθασεν εἰς τὴν συνοδίαν.

Καὶ ἡ μὲν λαμπὰς τοῦ ἀχθοφόρου ἐρώτιζε τὴν Βεττίαναν δεομένην ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ της, οἱ δὲ ὑπηρετὰι ἐφύλαττον τὸν ληστήν.

Ὁ Ἰωσήφ ἀτενίσας πρὸς τὸ φάντασμα ἐζήτει νὰ μάθῃ τί ἄλλο ἔπρεπε νὰ πράξῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ

τὸ ὑπερφυῆς ἔργον ἐξεπληρώθη, ὡς φαίνεται, τὸ φάντασμα ἀπεχαιρέτισε διὰ τῆς χειρὸς, καὶ ἤνοιξε τὴν ἀγκάλην του ὡς ἂν προσεκάλει τὸν φίλον του. Καὶ ἔδραμε μὲν ὁ Ἰωσήφ ἀλλὰ τὸ φάντασμα ἐξέφυγεν ὡς ἀτμός, καὶ στενάζον ἔγινεν ἄφαντον.

Τότε ὁ Ἰωσήφ καταβάς πρὸς τὴν Βεττίαναν εἶπε — Κυρία μου, τὰ πάντα ἤδη ἤξεύρετε. Ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς Τέρνιον, καὶ τὴν ἐπαύριον θέλομεν ἐκθάψῃ τὸ σῶμα τοῦ δυστυχοῦς ἀδελφοῦ μας Γαετάνου καὶ ἀποδώσει εἰς αὐτὸν τὸν τελευταῖον φόρον.

— Τοῦτο ἀρκεῖ, ἠρώτησεν ἡ νεᾶνις πρὸς παρηγορίαν τῆς ψυχῆς του, ὅτι τὸ σῶμα αὐτοῦ θέλει ταφῆ εἰς τὸ νεκροταφεῖον; ἀλλὰ δὲν θέλομεν ἐκδικηθῆ τὸν θάνατόν του;

— Ἡ ἐκδίκησις ἔγεινε, κυρία μου, εἶπεν ὁ Ἰωσήφ· καὶ διηγήθη, ὅτι πρὸ ὀλίγου ἔπραξεν.

— Ἀδύνατον! ἀνέκραξεν ὁ ληστής ἀκούσας τὴν διήγησιν ταύτην μὲ τρόμον καταδίκου· ἀπηρτοῦντο εἴκοσιν ἄνδρες διὰ νὰ ἀνασχησῶσιν ἕκαστον τῶν κορμῶν τῆς γεφύρας.

— Ὁ Θεὸς μ' ἐβοήθησεν, ἀπεκρίθη ἀπλῶς ὁ Ἰωσήφ.

Καὶ ἀναλαβόντες τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν τὰ στίγματα τοῦ τραύματος τοῦ Γαετάνου τὰ ὅποια ὁμῶς μόνον ὁ Ἰωσήφ ἔβλεπε, ἔφθασαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἐρυθρᾶς Πύλης.

Ἐκεῖ ὁ ληστής παραδοθεὶς εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης ὡμολόγησεν ὅτι καθ' ὃν καιρὸν ἐπέστρεψε μὲ τὰς πρώτας δέκα χιλιάδας τῶν ταλλήρων, ἕρις ἠγέρθη μεταξὺ τῶν ληστῶν κατὰ τὴν διανομὴν τῆς ποσότητος ταύτης. Καὶ εἰς τῶν κακούργων τούτων, εὐρίσκων τὸ μερίδιόν του ὀλιγώτερον τοῦ τῶν ἄλλων, διὰ νὰ στερήσῃ τὸν ληστάρχον τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τῶν λύτρων, ἐβύθισε τὸ ξίφος του εἰς τὸ στήθος τοῦ Γαετάνου. Ἀλλ' ὁ ληστάρχος διὰ νὰ λάβῃ καὶ τὰ λοιπὰ, ἔστειλε καὶ ἐπρότεινε εἰς τὴν νεᾶν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου, νομίζουσα ὅτι ἤθελεν εὐρεῖ τὸν ἀδελφόν της, θὰ ἐπιπτε καὶ αὐτὴ εἰς ἐνέδραν, καθ' ἣν θὰ ὑστερεῖτο καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὰ χρήματά της.

Ἀλλὰ τὸ θάρρος τῆς Βεττίανας καὶ ἡ γενναιότης τῶν δύο ὑπηρετῶν, ἤλλαξαν τοῦ δράματος τὴν λύσιν.

Ὁ ληστής αἰσθανθεὶς ὅτι ὁ θάνατος θὰ ἦτον ἡ ἄμεστος ἀνταμοιβὴ τῆς προδοσίας του, ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐνωθῇ μὲ τοὺς συντρόφους του εἰς τὸ σπήλαιον, περιεπλανήθη μέρος τῆς νυκτός, ἐλπίζων πάντοτε νὰ εὕρῃ καιρὸν νὰ φύγῃ· ἀλλ' ἡ αἰφνιδια ἐμφάνισις τοῦ Ἰωσήφ ἐματαίωσε καὶ τὴν τελευταίαν ἐλπίδα του.

Τὴν ἐπιούσαν ἀνωρύχθη ὁ τάφος τοῦ Γαετάνου ἐνώπιον τοῦ κλήρου τοῦ Τερνίου καὶ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως· ὁ νεκρὸς ἔφερον ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ ἀνοικτὸν καὶ βαθύ ἐκείνο τραῦμα ὃ ἐπέδειξε τὸ φάντασμα εἰς τὸν Ἰωσήφ.

Ἐπειδὴ δὲ ἦτο γνωστὸν ὅτι οἱ λησταὶ δὲν εἶχον ἄλλην ἐξοδὸν εἰμὴ τῆς καταστραφείσης γεφύρας, δὲν ἐφρόντισαν οὔτε κἀν νὰ τοὺς συλλάβωσιν. Ἡ γῆ ἦτον ἐσκεπασμένη ὑπὸ χιόνος καὶ δὲν παρείχεν εἰς αὐτοὺς οὐδὲν ἐφόδιον· διὸ καὶ ἐλιμοκτονήθησαν πάντες, τριῶν δὲ ἐξ αὐτῶν τὰ πτώματα ἀποπειραθέντων νὰ διαβῶσι τὸν χεῖμαρρον, εὐρέθησαν συντετριμμένα ἐπὶ τῶν βράχων· ὁ δὲ νεκρὸς τοῦ Γαετάνου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Βεττίνης, τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῶν δύο πιστῶν ὑπηρετῶν, μετεκομίσθη εἰς Ρώμην.

Καὶ ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα ὁ Ἰωσήφ, κατὰ τὴν ἐρεσιν τοῦ φίλου του, ἐνουμεύθη τὴν Βεττίναν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΛΗΣΤΗΣ

Ταχυδρομικὴ ἄμαξα πλήρης ὁδοιπόρων προσηλαλομένη καὶ ἀπογυμνουμένη ὑφ' ἑνὸς μόνου ἀόπλου ἀνθρώπου εἶναι σπανιώτατον γεγονός· καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ Καλλιφορνία, ἀφηγοῦνται αἱ ἐφημερίδες τοῦ Σάν-Φραντζίσκου. Τὸ τοιοῦτον ὅμως συνέβη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Σάν-Λουί-Ὀβίσπο. Ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα διήρχετο γωνίαν τινὰ τῆς ὁδοῦ εἰς 2 μιλλίων ὡς ἐγγιστα ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σολεδάδ, ὅτε ὁ ὁδηγὸς παρατήρησεν ἐν τῇ σκοτίᾳ σχοινίον τεταμμένον ἀνά μέσον τῆς ὁδοῦ, ἔχοντος ἐν τῷ μέσῳ λευκὸν μαγδύλιον.

Μόλις δ' ἐκράτησε τοὺς ἵππους του καὶ ἀνθρωπὸς τις κεκρυμμένος ὀπισθεν δένδρου, ἔκραζε πρὸς αὐτὸν δι' ἐπιτακτικῆς φωνῆς « Ρίφατέ μοι τὸ χρηματόδεμα! »

Ταύτοχρόνως δ' ὁ ὁδηγὸς ἐβλεπε διαλάμπουσαν ὀπισθεν τοῦ ὕλοτομείου τὴν λάμψιν πυρᾶς κατασκηνώσεως, ἣτις ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ὑποθέσῃ ὅτι, εὐρίσκετο ἐνώπιον συμμορίαις ληστῶν. Ὁ ἄγνωστος ληστὴς ἐπιβάλων τὴν πρόσκλησίν του συνώδευσεν αὐτὴν οὐ ἀπειλῆς, ὅτι θὰ πυροβολήσῃ· ὁ ὁδηγὸς ἔρριψε τὸ χρηματόδεμα περιέ-

γον 160 δολλάρια(1) εἰς χρυσὸν καὶ ἐν γραμματίον εἰς διαταγὴν ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς τοῦ Σάν-Λουί-Ὀβίσπο.

Ἀμίσως ἐκόπη τὸ σχοινίον καὶ ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα ἐξηκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς.

Ἀρικόμενοι δ' εἰς Σολεδάδ οἱ ὁδοιπόροι, ἀνέφερον τὸ συμβεβηκὸς εἰς τὸν δικηκτὴν, ὅστις ἀμίσως ἐπελήρθη τῶν ἐρευνῶν. Δὲν ἤσγησαν δὲ νὰ μάθωσι, ὅτι νεανίας τις εἶχεν ἐγκαταλείψει κρυφίως τὴν Σολεδάδ ὥρας τινὰς πρὸ τῆς προσβουλῆς. Ἐξετάσαντες εἰς τὸ μέρος ἐνθα ἔλαβε χώραν ἡ κλοπὴ παρατήρησαν ἴχνη γυναικείου ποδός· τέλος δ' εἰς Σαλινας εὗρον τὸν κλέπτην ἐπιβιβαζόμενον ἀτμοπλοίου δι' Ἁγιον Φραγκίσκον ἀναχωροῦντος.

Συλληφθεὶς οὗτος, Γεώργιος Ἄδαμι τούνομα, ἡλικίας δεκαεννέα ἐτῶν, ὡμολόγησε τὸ ἔγκλημά του. Εἶπεν, ὅτι ἐφόρεσεν γυναικεῖα ὑποδημάτια ὅπως ἀπατήσῃ τοὺς ἀκολουθήσοντες τὰ ἴχνη του. Οὐδὲν ὄπλον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ κατὰ τὴν στιγμήν τῆς σταματήσεως τῆς ταχυδρομικῆς ἄμαξαι, ἐκτὸς ἑνὸς μόνου σχοινίου ὅπερ ἐτάνωσεν ἀνά μέσον τῆς ὁδοῦ. Εὗρον ἐπ' αὐτοῦ τὰ χρυσὰ νομίσματα καὶ τὸ γραμματίον· προτίθετο δὲ νὰ ἐξωδεύσῃ καὶ ἀργύριον δι' ἀγορὰν δώρων προωρισμένων διὰ τινὰ νεάνιδα, ἧς ἤρατο.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1881 τελοῦνται ἐν Ἀθήναις τὰ κατὰ τετραετίαν Ὀλύμπια, ὧν ἰδρυτὴς ὁ ἀείμνηστος Βύαγ. Ζάππας, ἐν τῷ προσηρῶν καταστήματι αὐτῶν. Ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων, τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου ναοῦ τῆς προόδου εἰς τὰ προϊόντα τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας τοῦ ἔθνους, ἣτις εἶχε διακοπῆ πρὸς καιρὸν, ἤρξατο ἤδη μετὰ μεταρρυθμίσεων ἐπὶ τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου ὑπὸ τὴν ἄμμεσον ἐποπτείαν τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Τσίλλερ, θέλει δ' ἐπιτελεσθῆ ἐν διαστήματι ἐξ ἐτῶν.

Κατὰ τινὰ στατιστικὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπαρχόντων Ἰσραηλιτῶν ἀνίσχεται εἰς 6

(1) Ἀργυροῦν νόμισμα τῶν Ἡνωμένων-Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἴσον μὲ 5 φρ καὶ 40 0/10.

μέχρις 7 ἑκατομ. Τοσοῦτος ὑποτίθεται ὅτι ἦτο ὁ πληθυσμὸς τῆς φυλῆς ταύτης καὶ ἐπὶ τῶν ἐνδοξῶν χρόνων τῆς βασιλείας τοῦ Δαβίδ. Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ 5,000,000 ζῶσιν ἐν Εὐρώπῃ· 200 χιλ. ἐν Ἀσίᾳ, 800 χιλ. ἐν Ἀφρικῇ καὶ 500 χιλ. ἐν Ἀμερικῇ. Ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ζώντων τοὺς πλείονας ἔχει ἡ Ρωσσία, ὑπολογιζομένους εἰς 2,624,500. Μετὰ ταύτην ἔρχεται ἡ Αὐστρία ἐν ἧ οἰκοῦσιν 1,875,000 Ἰσραηλιτῶν, ἡ Γερμανία ἔχουσα 517 χιλ. ἡ Ὀλλανδία 70 χιλ. ἡ Ἀγγλία 50. ἡ Γαλλία 49 χιλ. ἡ Ἰταλία 35 χιλ. Ὀλιγωτέρους δὲ τὰ ἄλλα κράτη. Ἐν Ἀσίᾳ ἡ Ἰνδικὴ ἔχει 200 χιλ. Ἰσραηλίτας, ἡ δὲ Παλαιστίνη 35 χιλ. Ἐν Ἰερουσαλήμ πλειονοψηφοῦσιν ἀπέναντι τῶν ἄλλων κατοίκων· οἱ αὐτόθι οἰκοῦντες Ἰουδαῖοι ἀνέρχονται εἰς 13,500, ἐν ᾧ 7 χιλ. εἰσὶν οἱ Μουσουλμάνοι καὶ 5 χιλ. οἱ Χριστιανοί.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Κων[πολις, 30]12 Μαΐου 1880.

Πιστοὶ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει παρέσχομεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις, παραθέτομεν καὶ σήμερον αὐτοῖς ἔκτενές ἐμπορικὸν τιμολόγιον συντεταγμένον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκριβεστέρων πληροφοριῶν. Ἡ αὐτὴ ζωηρότης καὶ κίνησις δὲν ἔπαυσαν ἐπικρατοῦσαι καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν δεκαπενθήμερον ἐπὶ πάντων τῶν εἰδῶν τῶν Ἀλεύρων, ὧν αἱ τιμαὶ κατὰ συνέπειάν εἰσι πάντοτε σταθεραί· οὕτω τὰ ἐντόπια (κοινῶς κερμάδες λεγόμενα) διατηροῦνται περὶ τὰ γρ. 128 — 130, τὰ δὲ τῆς Ὀδησαοῦ ἀπὸ 142—162 ἀναλόγως τῆς ποιότητος. Κατὰ τὴν τελευταίαν ὁμῶς ἐβδομάδα παρατηρεῖται ἔλλειψις τῶν ἀλεύρων Ἰσραήλας καὶ Γαλαζίου· ἡ δὲ ἡμετέρα ἀγορὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι στερεῖται ὀλοτελῶς διαθεσίμου πράγματος ἐκ τῶν εἰδῶν τῶν τελευταίων τούτων προελεύσεων.

Τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀποικιακῶν ἡμποροῦμεν νὰ χαρακτηρίσωμεν διὰ μιᾶς καὶ μόνης λέξεως· μαρασμός. Τὸ ἰσωτερικὸν τῆς Θράκης δὲν τραβᾷ, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν ἐν χρήσει ἐμπορικὴν ἔκφρασιν — παρὰ ἐλαχίστην ποσότητα πράγματος· κινδυνεύει τις νὰ πιστεύσῃ, ἔλεγεν

ἡμῖν ἐσχάτως θλιβερῶς εἰς εὐφυῆς ἔμπορος τῶν εἰδῶν τούτων, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῶν ἐπαρχιῶν μας δὲν τρώγουν παρὰ μόνον ψωμί! Πάντα τὰ εἶδη τῶν ἀποικιακῶν εἰσι νεκρὰ, ξηρότατα θὰ ἐλέγομεν ἂν ἦτον ἐν χρήσει τὸ ὑπερθετικὸν τῆς ψυχρᾶς ταύτης λέξεως. Μόνον ἐπὶ τῶν καφρέδων καὶ ζακχάρων παρατηρήθη κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐλαφρά τις κίνησις, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνη πρόσκαιρος. Τὰ πετρέλαια ἀκίνητα εἰς τὰ γρ. 38 τὸ κιβώτιον.

— Τί φρονεῖς διὰ τὰ γκάζια τὰ ὅποια ἔχομεν καὶ τὰ ὅποια μᾶς κοστίζουν ἕνα διάβολον, θὰ ἡμπορέσωμεν νὰ εὐρῶμεν τὴν τιμὴν των; ἡρώτα προχθὲς ἐκ τῆς θύρας τοῦ καταστήματός του τὸν γείτονά του συνάδελφον εἰς ἔμπορος ἀποικιακῶν, εἰς οὗτινος τὸ κατάστημα ὑπάρχουσι στιβασμένα, ὡτὰν σαρδέλες τοῦ κουτιοῦ, ἅπειρα κιβώτια τοῦ θαυμασίου τούτου προϊόντος τοῦ Νέου Κόσμου.

— Φρονῶ, φίλε μου, ἀπέντησε μελαγχολικῶς ὁ ὁμοιοπαθὴς γείτων, ὅτι θὰ πράξωμεν καλλίτερα ἂν ἀλείψωμεν δι' αὐτῶν τοὺς ἑαυτοὺς μας παρὰ νὰ προσμένωμεν τὴν καλλιτέρευσιν των....

Πόσοι τοιοῦτοι δυστυχεῖς ὑπάρχουσι!

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ

Καφρὲς Ρίου 1, 2 3,	950, 1080, 1200
Ζάκχαρις Ὀλλανδ. τὸ καντάρ.	205 ἕως 208
" Τεργέστης "	490 ἕως 493
" Ρωσικὴ "	488
" Κεράλια 3 καὶ 2 χιλιογραμ.	252 ἕως 255
Πιπέρι μαῦρον ἡ ὀκτὰ γρ.	7 1/4 ἕως 7 1/2
κηρία σπερματέετα Ἀμβέρσ. τὸ κοιλ. γρ.	6 1/2
" Φουρνιὲ 11 κοιλ. τὸ κιβώτιον	90 ἕως 92
τῶν 12 κοιλ.	105 ἕως 106
Πετρέλαια Ἀμερικῆς τὸ κιβώτιον γρ.	38 1/2 ἕως 39
Θυμίαμα τὸ καντάρι μετξ.	43 ἕως 45
Γαρούφαλα ἡ ὀκτὰ γρ.	21 ἕως 22
Λουλάκι ἡ ὀκτὰ γρ.	405 " 430
κανέλλα ἡ ὀκτὰ γρ.	40 1/2 44
κιρμιζη λευκὸν καὶ μαῦρον ἡ ὀκτὰ	54 55
ἕλοι παραθύρων τὸ κιβώτιον φράγχ	45 46

ΜΕΤΑΛΛΑ

Χάλυψ Τεργέστης τὸ κιβώτιον γρ.	445 450
Σίδηρος Ἀγγλ. ἀσπορτιμέντο γρ.	58 60
λαμπίνα ἀπὸ ἀριθ. 1 ἕως 14 γρ.	400 405

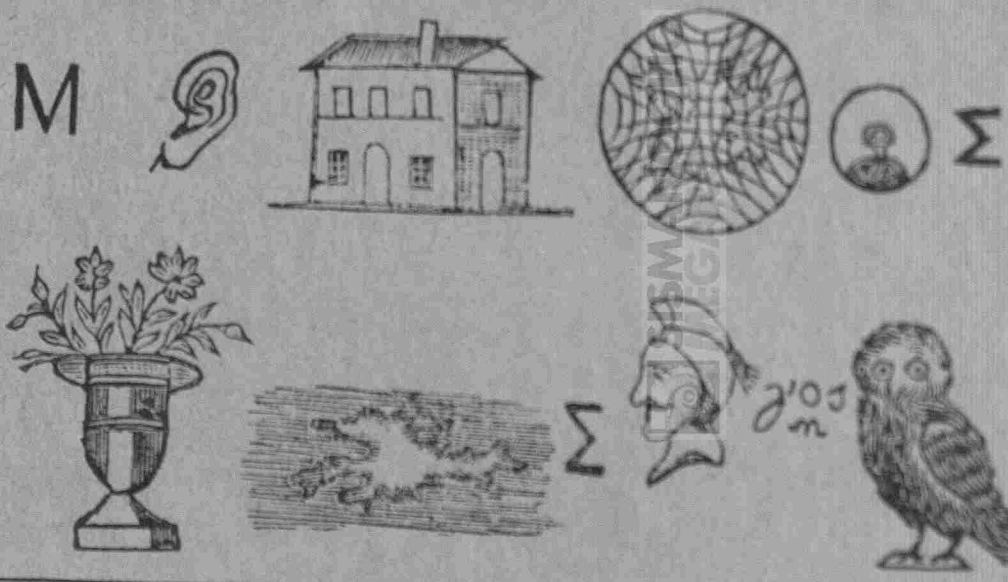
Σουηδίας εις δέματα γρ.	405	408	δρύζια 'Αγγλίας ὁ σάκκος γρ.	160	162
" λάμαις	95	98	Οινοπνεύματα 'Αμερικῆς ὀκάδες στὴ λίρα		21
Χαλκός ἢ ὀκά γρ.	43	42 44	" Ρωσίας "	20	22
Μόλυβδος πλάκα τὸ καντάρι γρ.	430	432	Ρούμια 'Αγγλίας τὸ γαλόνι γρ.	8	4 1/2
Σολίνας ἢ ὀκά γρ.	3	4 1/2 3 3/4	" Τερρέστης	15	4 1/2
Σκάϊα ἐπὶ ἀριθ. 1—12 μία Α καὶ πέντε Α		450	Βούτυρον Σιβηρίας ἢ ὀκά γρ.		40
κασσίτερος (καλάϊ) τὸ καντάρι γρ.	690	695	Χαυγιάρια μαύρα ἢ ὀκά	30	40
Νισαντῆρι ἢ ὀκά γρ.	7	7 1/4	Σακούνα Κρητικὰ ἢ ὀκά γρ.	5	5 1/2
Λευκοσίδηρος (ζύγγος) αἰ 100 ὀκάδ. φράγκ.	92	93	" Μιτολήνης	4	4 1/2
καρφίτζες γαλλ. ἀριθ. 15—48 τὸ βαρέλι τῶν 47 καὶ 48 κιλ. φράγκ.	77	78			

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τέϊον μαῦρον ἢ ὀκά γρ	48	30
" ἀνωτὸν	45	100
κόλλα γαλλίας ἢ ὀκά γρ.	4	4 1/2 4 3/4
" 'Αγγλίας τὸ κιβώτιον μετζ.	40	καὶ 2 1/4
'Ορίζια Γένοθας 6 ἀιτέρων ὁ σάκκος φρ.	43	43 1/2
Ριζόνια 8 ἀστέρων	48	4 1/2 49

Δ Λ Ε Υ Ρ Α		
'Οδηστοῦ Α'.	γρ.	160
" Β.		418 450
" Γ.		440 442
" Δ.		Ἑλλειψίς
'Εντόπια (κιρμάδες)		426 430
'Ισραήλας	Ἑλλειψίς	
Γαλαζίου	"	
Ματσαλίας μαλακὰ		422
" σκληρὰ	Ἑλλειψίς.	

ΓΡΙΦΟΣ Α'.

Ἡ κεφαλὴ παριστᾷ υἱὸν τοῦ Ἡρακλείου.

Τὸ μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἀλαβαστρίνου δοχείου μέρος, παριστᾷ νῆσόν τινα τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

Τῷ πρώτῳ λότῳ δωρηθῆσται ἐν ἀντίτυπον τοῦ μυθιστορημάτος ὁ Σπαντελλῶρ.

Γ. ΛΑΘΠΑΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

'Αγγέλλεται ἡ προσεχὴς ἐκδόσις τοῦ Παραρτήματος τῆς Ἱστορίας τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ Πολέμου.

Λαμβάνομεν τὴν τόλμην νὰ παρακαλέσωμεν τὸν ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου κ. Β. Ι. Κ., τὸν ἐν Βιτωλίου κ. Θ. Δ. Π. καὶ τὸν ἐν Ἰθάκῃ κ. Ι. Κ. ὅπως λάβωσι τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μᾶς ἐμβάσωσιν ἀνυπερθέτως τὰς συνδρομὰς των.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμάτων (μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλ. Α. Α. Λαζαρίδου.—ΠΑΓΚΟΣΜ. ΛΕΥΚΩΜΑ, 'Ο Γλάδστων καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ ὑπουργείου.—ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ, Οἱ Ρῶσσοι ἐν Σεβ)πόλει μεταφρ. Δ. Σωφρονιάδου.—Ἡ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ Β', μετάφρ. Ι. Τ. 'Αντωνιάδου.—ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, Περὶ τῶν κατοίκων τοῦ 'Αρσως, μετάφρ. Ν. Κ. Μακάρου.—Τὸ στόμιον τοῦ Βοσπόρου.—Οἱ Νῆοι Αἰγμάλωτοι (συνέχεια).—Οἱ Μαθηταὶ (Διήγημα Α. Δουμᾶ συνέχεια καὶ τέλος.—ΔΙΑΦΟΡΑ.—ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.—ΓΡΙΦΟΣ.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

'Ο Γλάδστων.—Τὸ στόμιον τοῦ Βοσπόρου.—Οἱ Νῆοι Αἰγμάλωτοι.—Γρίφος.